

Γεωργίου Γεωργαλᾶ

Η ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ὄχι δόγματα, ἀλλὰ ἰδεώδη

᾽Αφιερώνεται σ᾽ ἐκείνους

ποὺ ὀνειρεύτηκαν καὶ ἑτοίμασαν

τὴν ᾽Επανάστασι

Σ᾽ ἐκείνους ποὺ τὴν

πραγματοποίησαν

Σ᾽ ἐκείνους ποὺ τὴν συνεχίζουν

Καὶ πρὸ πάντων σ᾽ ἐκείνους

ποὺ θὰ τὴν κληρονομήσουν

Α΄. Η ΦΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

1. Ἐπανάστασις ἢ Πραξικόπημα ;

Ἐπιφανειακὰ καὶ οἱ δύο αὐτὲς ἐνέργειες παρουσιάζουν μίαν ὁμοιότητα : ἔχουμε δυναμικὴ κατάληψι τῆς ἐξουσίας. Στὸ πραξικόπημα ὅμως ἔχουμε μία δυναμικὴ μειοψηφία, ἡ ὁποία παίρνει τὴν ἐξουσία ἁπλῶς γιὰ νὰ τὴν ἀσκήση. Ἔχουμε δηλαδὴ ἀλλαγὴ προσώπων ἐνῷ τὰ πράγματα μένουν ἀμετάβλητα. Ἀντίθετα, στὴν Ἐπανάστασι αὐτοὶ ποὺ ἐνεργοῦν γιὰ τὴν δυναμικὴ κατάληψι τῆς ἐξουσίας, ἐκφράζουν ἐπιθυμίες, πόθους, λαχτάρες καὶ ὁραματισμοὺς εὐρυτέρων μαζῶν. Εἶναι ἡ συνισταμένη μιᾶς καθολικῆς διαθέσεως ριζικῆς, ἐκ βάθρων μεταβολῆς.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ἐμεῖς, στὴν Ἑλλάδα, ἔχουμε Ἐπανάστασι. Διότι ἡ 21η Ἀπριλίου, ἦλθε σὰν συνισταμένη εὐρυτέρων ἐπιθυμιῶν καὶ ὁραματισμῶν. Ἦρθε γιὰ νὰ ὑλοποιήση τὰ ὄνειρα τῆς Φυλῆς. Ἦρθε γιὰ νὰ οἰκοδομήση τὴν καινούργια Ἑλλάδα. Ἦρθε γιὰ νὰ ἀλλάξουν ὄχι ἁπλῶς τὰ πρόσωπα, ἀλλὰ τὰ ἴδια τὰ πράγματα.

2. Ἐπανάστασις ἢ Ἀντεπανάστασις ;

Κάποτε, μέχρι τὸ 1949, ἐκεῖνος ποὺ κρατοῦσε τὴν σημαία τῆς ἀλλαγῆς καὶ παρίστανε τὴν «ἐπανάστασι» ἦταν ὁ κομμουνισμός. Ἔτσι ὁ ἀγώνας ποὺ διεξήγετο ἐναντίον του ἔπαιρνε τὴν μορφὴ τῆς ἀντεπαναστάσεως ἀφοῦ ἦταν προσπάθεια ἀναχαιτίσεως τῆς «ἀλλαγῆς» ποὺ ἐπεδίωκε ὁ κομμουνισμός. Βέβαια, ἡ «ἀλλαγὴ» ἐκείνη θὰ ἦταν θανάσιμη καὶ ὀρθῶς κατεπολεμεῖτο, πάντως ὅμως, αὐτὸς παρουσιαζόταν σὰν «ἐπανάστασις». Ἔτσι προσήλκυε ἕνα τμῆμα τῆς νεολαίας. Γιατί, μέσα στὸν Ἕλληνα καὶ πρὸ πάντων μέσα στοὺς νέους φώλιαζε ἡ ἐπιθυμία γιὰ τὸ καλύτερο, ἔκαιγε ὁ πόθος γιὰ τὴν Ἀλλαγή. Σ' αὐτὸ ὀφείλεται καὶ ἡ ἐπιτυχία ποὺ εἶχε τὸ κίνημα τῶν «λαμπράκηδων», ποὺ ἐξεμεταλλεύετο τοὺς ὁραματισμοὺς τῆς νεολαίας, σείοντας τὸ λάβαρο τῆς Μεταρρυθμίσεως.

Σήμερα, ὅμως, ἐμεῖς εἴμεθα ἡ Ἐπανάστασις. Ἐμεῖς κρατοῦμε τὴν σημαία τῆς Ἀλλαγῆς. Ἐμεῖς πραγματοποιοῦμε τὴν Μεταβολή. Ἐμεῖς εἴμεθα τὸ Αὔριο. Ἔτσι, ὅσοι πολεμοῦν σήμερα αὐτὴν τὴν προσπάθεια τῆς Ἀλλαγῆς εἶναι ἡ

ἀντεπανάστασις, ἡ ἀντίδρασις, ἡ ἀντιπρόοδος. Καὶ σ' αὐτοὺς περιλαμβάνονται βεβαίως καὶ οἱ κομμουνισταί.

3. Πολιτικὴ 'Επανάστασις

Οἱ ἐπαναστάσεις μπορεῖ νὰ ἀποβλέπουν στὴν ἀλλαγὴ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος, τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας ἢ τῆς πολιτικῆς τάξεως.

'Εμεῖς δὲν θέλουμε νὰ ἀλλάξουμε τὸ κοινωνικό μας σύστημα. Αὐτὸ θὰ παραμείνη τὸ λεγόμενο «ἀστικό». Βεβαίως ἡ 'Επανάστασις προσπαθεῖ νὰ τὸ ἐξυγιάνῃ, νὰ τὸ ἐξισορροπήσῃ, νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὶς μεγάλες ἀντιθέσεις καὶ ἀντιφάσεις, ἀλλὰ μεταβολὴ κοινωνικοῦ συστήματος δὲν ἔχουμε.

Οὔτε καὶ τὸ οἰκονομικό μας σύστημα πρόκειται νὰ ἀλλάξῃ. Παραμένει σύστημα ἐλεύθερης οἰκονομίας, ποὺ στηρίζεται στὴν ἀτομικὴ ἰδιοκτησία καὶ στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Βεβαίως καὶ ἐκεῖ προσπαθοῦμε μὲ διάφορες μεταρρυθμίσεις νὰ τὸ καταστήσουμε ἀποδοτικώτερο καὶ νὰ ἐξαλείψουμε τὶς λειτουργικὲς ἀνωμαλίες ποὺ ἐνεφάνιζε. 'Αλλὰ ὁπωσδήποτε μεταβολὴ οἰκονομικοῦ συστήματος δὲν ἔχουμε.

Στὸν πνευματικὸ τομέα ἡ τομὴ εἶναι βαθύτερη. 'Εκεῖ ἡ 'Επανάστασις θέλει μὲ ἕνα ἀποφασιστικὸ «ἄνοιγμα» πρὸς τοὺς νέους καὶ τοὺς τεχνοκράτες νὰ εἰσάγῃ τὴν χώρα μας στὸν αἰῶνα μας, στὴν σύγχρονη ἐποχὴ καὶ στὴν σύγχρονη σκέψι. 'Αλλὰ βεβαίως καὶ ἐδῶ δὲν ἔχουμε ἀνατροπὴ τῆς πνευματικῆς δομῆς, δὲν ἔχουμε ἀλλαγὴ τῶν ἀξιῶν, στὶς ὁποῖες πιστεύαμε μέχρι σήμερα.

Κάπου ὅμως, ἔχουμε πλήρη, ἀπόλυτη 'Επανάστασι. Καὶ αὐτὸ εἶναι ὁ πολιτικὸς τομεύς. 'Εκεῖ τὰ πάντα ἀλλάζουν. 'Εκεῖ δὲν θὰ μείνη τίποτε ἀπολύτως ἀπὸ τὰ παλαιά. Γιατί ; Αὐτὸ τὸ ξέρουμε ὅλοι μας. Γιατὶ ὅλοι θυμόμαστε σὲ ποιὰ κατάστασι εἴχαμε καταντήσει. Ἡ χώρα μας, πολιτικῶς, βρισκόταν στὸ «πλήν». Ἡ 'Επανάστασις τὴν ἔφερε ἀρχικῶς στὴν ὥρα μηδέν, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι κατέστρεψε τὸ πολιτικὸ «κατεστημένο». 'Εσάρωσε τὰ παλαιὰ κόμματα, τὰ ἐκλογικὰ φέουδα, τὰ πολιτικὰ τζάκια, τὴν νοοτροπία, τὶς σχέσεις, τὶς ὀργανώσεις τοῦ πολιτικοῦ μας χώρου. Καὶ ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ «ἄδειο οἰκόπεδο» οἰκοδομεῖ τὸν νέο πολιτικό μας βίο.

Στὸν πολιτικὸ τομέα δὲν ὑπάρχει παρελθόν. Δὲν ὑπάρχει χθές. Δὲν ὑπάρχουν θεμέλια. Τ ώ ρ α μ π α ί ν ο υ ν. Οἰκοδομοῦμε τελείως ἐξ ἀρχῆς. Ὑπάρχει παρόν. Καὶ ὑπάρχει τὸ αὔριο. Αὐτὸ ποὺ ἑτοιμάζει ἡ 'Επανάστασις, αὐτὸ ποὺ ἐγκυμονεῖται στὸ σημερινὸ παρόν.

Ἔχουμε λοιπὸν 'Επανάστασι πρωτίστως μὲ τὴν ἔννοια τῆς βαθειᾶς πολιτικῆς ἀλλαγῆς. Καὶ πλάϊ σ' αὐτὴν τὴν ἀλλαγή, ἔχουμε καὶ τὶς

μεταρρυθμίσεις ποὺ ἐπέρχονται καὶ στοὺς ἄλλους τομεῖς : δηλαδὴ, στὸν οἰκονομικό, στὸν κοινωνικὸ καὶ στὸν πνευματικὸ τομέα.

4. Ἡ κινητήρια δύναμις τῆς Ἐπαναστάσεως

Ἡ φύσις μιᾶς Ἐπαναστάσεως καθορίζεται ἀπὸ δύο στοιχεῖα : Τὴν κινητήρια δύναμι καὶ τοὺς σκοπούς της.

Κινητήρια δύναμις τῆς δικῆς μας Ἐπαναστάσεως ὑπῆρξε τὸ Σῶμα τῶν Ἀξιωματικῶν. Ποιὰ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ τοῦ Σώματος ; Πρῶτον : Οἱ Ἀξιωματικοὶ εἶναι παιδιὰ τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ. Δὲν προέρχονται οὔτε ἀπὸ ἀριστοκρατία, οὔτε ἀπὸ πλουτοκρατία, οὔτε ἀπὸ κάποια οἱανδήποτε κλειστὴ «κάστα». Εἶναι παιδιὰ τῆς μικροαστικῆς τάξεως ἢ ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν. Ξέρουν τὴν γεῦσι τοῦ ἱδρῶτα. Ξέρουν τὸν πόνο τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ. Εἶναι σάρκα ἀπὸ τὴν σάρκα του. Καὶ αὐτὸ βεβαίως βάζει τὴν σφραγῖδα του ἐπάνω στὴν ὅλη πορεία τῆς Ἐπαναστάσεως. Γιατὶ τῆς δίνει κοινωνικὲς προεκτάσεις ποὺ ἐκφράζονται μὲ τὴν συστηματικὴ ἄσκησι μιᾶς εὐρυτάτης θετικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Τὸ δεύτερο χαρακτηριστικὸ τῶν Ἀξιωματικῶν εἶναι ὅτι αὐτοὶ ἀποτελοῦν τοὺς πιὸ εὐαίσθητους φορεῖς τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως.

Οἱ Ἔνοπλες Δυνάμεις ἦταν ὁ μόνος μεγάλος τομέας τοῦ ἐθνικοῦ μας ὀργανισμοῦ ποὺ εἶχε μείνει ἔξω ἀπὸ τὴν κομματικὴ συναλλαγή, τὴν κομμουνιστικὴ διάβρωσι καὶ τὴν ἠθικοϊδεολογικὴ διαφθορά. Καὶ ἡ ἐθνικὴ συνείδησις, πιὸ ἔντονα ἀνεπτυγμένη ἐκεῖ βρῆκε τὴν ἀπήχησι καὶ τὴν ἔκφρασί της μὲ τὴν 21η Ἀπριλίου. Οἱ Ἀξιωματικοὶ ἔχουν ἀταξικὴ νόησι τοῦ Ἔθνους. Γι'αὐτούς, ὑπέρτατος νόμος εἶναι πάντοτε ἡ σωτηρία τῆς Πατρίδος. Ἔτσι, ἡ Ἀπριλιανὴ Ἐπανάστασις ἔχει ἔντονα ἐθνικὸ χαρακτῆρα. Εἶναι, πρὶν ἀπ' ὅλα καὶ ἐπάνω ἀπ' ὅλα, μία ἐθνικὴ Ἐπανάστασις. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι Ἐπανάστασις ὑπερπαραταξιακή, διαταξικὴ καὶ ὑπερκομματική. Εἶναι Ἐπανάστασις ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι ξεπέρασμα τῶν παλαιῶν διαιρέσεων, μὲ μία σύνθεσι ὅλων τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων τοῦ Ἔθνους.

5. Οἱ σκοποὶ τῆς Ἐπαναστάσεως

Δύο εἶναι οἱ σκοποὶ τῆς Ἐπαναστάσεως.

Ὁ πρῶτος, ὁ ἄμεσος σκοπός, ἦταν νὰ σωθῇ, ἐκείνη τὴν κρίσιμη στιγμή, ἡ χώρα ἀπὸ τὴν κατολίσθησι πρὸς τὸ χάος, τὸν διχασμὸ καὶ τὸν ἐρυθρὸ ὁλοκληρωτισμό.

Ὁ δεύτερος, ὁ ἀπώτερος σκοπός, εἶναι ἡ Ἐθνικὴ Ἀναγέννησις, δηλαδὴ ἡ ἀπελευθέρωσίς μας ἀπὸ τὴν οἰκονομική, πνευματική, κοι-

νωνική, διοικητικὴ καὶ πολιτικὴ ὑπανάπτυξι καὶ ἡ ἄνοδός μας στὰ ὕψη μιᾶς νέας ἀκμῆς.

Εἶναι λοιπὸν κατὰ κάποιο τρόπο ἡ 'Επανάστασις, ἰδιοτύπως ἐθνικοαπελευθερωτική, διότι μᾶς ἀπελευθερώνει ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς καθυστερήσεως σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς.

Εἰδικώτερα, σκοποὶ τῆς 'Επαναστάσεως εἶναι :

α) Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις: Νὰ μπῆ ἡ Ἑλλὰς οἰκονομικῶς στὸν 20ὸν αἰῶνα, νὰ ἐνταχθῆ στὴν οἰκογένεια τῶν ἀνεπτυγμένων ἀπὸ πλευρᾶς τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς, ἐθνῶν.

β) Ἡ δημιουργία ἑνὸς συγχρόνου κρατικοῦ μηχανισμοῦ: Ἑνὸς μηχανισμοῦ ἀντιγραφειοκρατικοῦ, εὐελίκτου καὶ ἀποδοτικοῦ, ποὺ νὰ μπορῆ νὰ παίξη τὸν ρόλο ποὺ ἐπιβάλλεται σ' ἕνα σύγχρονο κράτος, δηλαδὴ τὸν ρόλο τοῦ ὑπηρέτη τοῦ λαοῦ.

γ) Ἡ ἀναγέννησις τῆς Παιδείας: Ἡ πνευματικὴ ἀκμὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἀξιοποίησις τῆς μεγάλης πνευματικῆς παραδόσεως καὶ πολιτιστικῆς μας κληρονομίας, γιὰ νὰ φθάσουμε σὲ ἀνώτερα ἐπίπεδα πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀλκῆς.

δ) Ἡ δημιουργία, μιᾶς ἁρμονικῆς κοινωνίας: Δηλαδὴ μιᾶς κοινωνίας πιὸ ἰσορροπημένης, χωρὶς μεγάλες ἀντιφάσεις. Βεβαίως δὲν ἐπιδιώκουμε νὰ διαμορφώσουμε κάποια κοινωνία ἐξισωτισμοῦ. Ἡ ἀπόλυτη ἰσότης δὲν ὑπῆρξε ποτέ. Οὔτε μπορεῖ νὰ ὑπάρξη. 'Αλλὰ κι' ἂν ὑπῆρχε θὰ ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἀδικία. 'Επιδιώκουμε ὅμως νὰ μὴ ὑπάρχουν ἀντιφάσεις, νὰ μὴν ὑπάρχουν χάσματα ποὺ νὰ ὁδηγοῦν σὲ βίαιες διαλυτικὲς συγκρούσεις. Αὐτὸ σημαίνει δικαιότερη κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τόσον ἀνάμεσα στὰ διάφορα στρώματα ποὺ ἀποτελοῦν τὴν κοινωνία, ὅσο καὶ ἀνάμεσα στὶς διάφορες περιφέρειες ποὺ ἀποτελοῦν τὴν χώρα.

Δὲν εἴμεθα ὀπαδοὶ τοῦ ταξικοῦ ἀγῶνος. Δὲν δεχόμεθα τὴν πάλη τῶν τάξεων, ποὺ διασπᾶ τὶς κοινωνίες, διαλύει τὰ ἔθνη καὶ ἐφαρμόζει τὸν νόμο τῆς ζούγκλας. 'Απεναντίας, εἴμεθα ὀπαδοὶ τῆς συνεργασίας τῶν τάξεων. Ὅλα τὰ στρώματα ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα ἔθνος πρέπει νὰ συνεργάζωνται, γιατὶ ἀλληλοεξαρτῶνται καὶ ἀλληλοεξυπηρετοῦνται. Τὸ Κράτος σὰν δίκαιος διαιτητὴς καὶ σώφρων ρυθμιστής, ὀφείλει νὰ φροντίζη γιὰ τὴν ὅσο τὸ δυνατὸν δίκαιη κατανομὴ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ κοινοῦ μόχθου. Αὐτὴν τὴν ἰσορροπημένη, τὴν ἁρμονικὴ κοινωνία τῆς συνεργασίας ἀτόμων καὶ στρωμάτων θέλει νὰ δημιουργήση ἡ 'Επανάστασις.

ε) Ἡ δημιουργία τῶν προϋποθέσεων γιὰ ἕναν ὑγιέστερο πολιτικὸ βίο.

6. Ὁ χαρακτήρας τῆς Ἐπαναστάσεως

Ὅπως εἴδαμε ὁ χαρακτήρας τῆς Ἐπαναστάσεως τόσον ἀπὸ τὶς κινητήριες δυνάμεις της, ὅσο καὶ ἀπὸ τοὺς σκοπούς της, εἶναι πανεθνικὸς καὶ παλλαϊκός. Ἡ Ἐπανάστασις δὲν ἔχει ταξικό, ὅπως δὲν ἔχει ἐπίσης καὶ κομματικὸ ἢ παραταξιακὸ χαρακτῆρα. Εἶναι ἡ Ἐθνοαναγεννητικὴ Ἐπανάστασις ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι ἡ Μεγάλη Σύνθεσις. Ἦρθε γιὰ νὰ ξεπεράσῃ τὶς παλαιὲς διαιρέσεις, νὰ γίνῃ ἡ θετικὴ συνισταμένη ὅλων τῶν ἐθνικῶν δημιουργικῶν δυνάμεων. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔδειξε κανένα πνεῦμα ἀντεκδικήσεως καὶ ἀπέφυγε ἐπιμελῶς τὴν ἀναμόχλευσι τοῦ παρελθόντος. Προσπαθεῖ νὰ συνενώσῃ ὅλους τοὺς Ἕλληνες σὲ μιὰ γιγαντιαία κοινὴ προσπάθεια γιὰ τὴν πραγμάτωσι τῶν ὁραματισμῶν τοῦ Γένους μας. Ἡ πόρτα της καὶ ἡ καρδιά της εἶναι ἀνοικτὲς γιὰ κάθε Ἕλληνα, ὁ ὁποῖος θέλει καὶ μπορεῖ νὰ προσφέρῃ στὸν τόπο.

Ὅταν ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας τὰ παραπάνω γιὰ τὴν κινητήρια δύναμι καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐπαναστάσεως, τότε βλέπουμε νὰ ξεπροβάλῃ μπροστά μας ὁ ἰδιαίτερος χαρακτήρας της.

Καὶ βλέπουμε ὅτι ἡ Ἐπανάστασις εἶναι ἐθνοαναγεννητική. Διότι, ἀποβλέπει στὴν Ἀναγέννησι τοῦ Ἔθνους. Αὐτὸς εἶναι ὁ προορισμός της.

Ἐπαναστάσεις ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν, ἐθνικοαπελευθερωτικὲς ὅπως τοῦ 1821, κοινωνικές, πολιτικὲς κλπ.

Ἡ δική μας εἶναι Ἐθνοαναγεννητική.

Εἶναι ἡ καθολικὴ ἐξόρμησις τοῦ Ἑλληνισμοῦ γιὰ τὴν ἐπίλυσι τοῦ προβλήματος τῆς ἀναγεννήσεώς του.

Β΄. ΟΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

1. Δογματικὲς καὶ Διαλεκτικὲς Ἰδεολογίες

Οἱ Ἰδεολογίες μποροῦν νὰ καταταγοῦν σὲ δύο μεγάλες κατηγορίες: Τὶς δογματικὲς καὶ τὶς διαλεκτικές.
Οἱ πρῶτες ἀποτελοῦνται ἀπὸ Δόγματα (1). Οἱ δεύτερες ἀπὸ Ἰδεώδη.

Οἱ δογματικὲς Ἰδεολογίες εἶναι ἕνα αὐστηρὸ σύνολο ἀπὸ ἄκαμπτες, στατικές, ἀμετάβλητες, ἐφ' ἅπαξ δοθεῖσες, ἀδιάλλακτες «θέσεις». Ἡ παραδοχὴ τῶν «θέσεων» αὐτῶν ἀποκλείει αὐτομάτως τὴν ἀνοχὴ πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους καὶ φορεῖς οἱωνδήποτε ἄλλων «θέσεων». Οἱ «θέσεις» τοῦ Δόγματος ἀλληλοεξαρτῶνται, ἀλληλοσυμπληρώνονται καὶ ἀποτελοῦν ἕνα ἑνιαῖο οἰκοδόμημα κατασκευασμένο ἔτσι, ὥστε, ἂν τοῦ ἀφαιρεθῇ καὶ μία μόνο πέτρα, νὰ καταρρέῃ ὁλόκληρο. Τὰ Δόγματα αὐτοῦ τοῦ εἴδους δὲν ἐπιδέχονται λοιπὸν μεταβολές, ἀναπροσαρμογὲς καὶ ἐξελίξεις. Εἶναι στατικὰ καὶ ἀπόλυτα, «αἰώνια» καὶ ἀκίνητα. Ἀποτελοῦν ἕνα κλειστὸ Σύμπαν μὲ ὑποθετικὰ προκαθωρισμένη Ἱστορία.

Ἀντίθετα, οἱ διαλεκτικὲς Ἰδεολογίες ἀποτελοῦν ἕνα σύνολο ἀπὸ Ἰδεώδη καὶ ἀπὸ ἀξίες. Τὰ Ἰδεώδη εἶναι οἱ ἐπιδιωκόμενοι ἀπώτεροι σκοποί. Καὶ οἱ Ἀξίες, καθορίζουν τὸ εἰδικὸ πνεῦμα σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ἐπιδιώκεται ἡ πραγμάτωσις αὐτῶν τῶν σκοπῶν. Οἱ Ἰδεολογίες αὐτοῦ τοῦ εἴδους εἶναι ἐπιδεκτικὲς ἐξελίξεως καὶ ἀναπροσαρμογῆς. Χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἀνοχὴ ἔναντι τῶν ἄλλων Ἰδεωδῶν. Ἀποτελοῦν ἕνα ἀνοικτὸ Σύμπαν μὲ διαρκῶς ἀνανεούμενη Ἱστορία.

2. Ἡ δογματικὴ μέθοδος

Οἱ «θέσεις» τῶν δογματικῶν ἰδεολογιῶν κατασκευάζονται ὡς ἑξῆς:

Ὁ δογματιστὴς παρατηρεῖ ὡρισμένα μόνον ἀπὸ τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς. Αὐτὸ βέβαια ἰσχύει γιὰ κάθε ἄνθρωπο ἀφοῦ κανείς μας, πεπερασμένος καὶ θνητός, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὴν καθολικὴν ἐποπτεία τοῦ ἄπειρου καὶ τοῦ αἰώνιου. Ὅλοι μας ἀντικρύζουμε τὸν κόσμο ἀπὸ τὴν ταπεινή μας σκοπιὰ καὶ ἀντιλαμβανόμεθα ἕνα μόνο τμῆμα του,

---

(1) Βεβαίως στὴν προκειμένη περίπτωσι ὁ ὅρος δόγμα νοεῖται μὲ τὴν φιλοσοφικὴ καὶ πολιτική του ἔννοια καὶ ὄχι μὲ καμμιὰ ἄλλη, ὅπως λ.χ. τὴν στρατιωτικὴ ποὺ ἔχει ἄλλη σημασία.

μερικὰ μόνο ἀπὸ τὰ ἀναρίθμητα στοιχεῖα του. Ὁ δογματιστὴς ὅμως, ἐκεῖνα ποὺ αὐτὸς βλέπει, τὰ ἀπομονώνει, ὑπερβάλλει τὴν σημασία τους καὶ τὰ γενικεύει. Γιατὶ ἔχει τὴν ψευδαίσθησι, ὅτι ὅσα αὐτὸς συλλαμβάνει συνιστοῦν τὴν πλήρη καὶ ἀπόλυτη Ἀλήθεια. Ἔτσι, μὲ τὴν συνεχῆ ἀφαίρεσι καταλήγει σὲ κάποια δική του ἀπόλυτη ἀντίληψι περὶ τοῦ Κόσμου. Αὐτὸ εἶναι τὸ Δόγμα του. Ὁ ὀπαδός του, ἀγνοεῖ ὅλες τὶς ἄλλες πλευρὲς τῆς ζωῆς. Ἀντικρύζει τὸν Κόσμο ἀπὸ τὴν δική του ἀποκλειστικὰ σκοπιά. Δὲν ἀνοίγει κανένα ἄλλο παράθυρο στὰ τείχη ποὺ τὸν περιβάλλουν, ποὺ ὁ ἴδιος ἔκτισε καὶ ποὺ «τὸν κλείνουν ἀπὸ τὸν κόσμο ἔξω». Καὶ δὲν ἀνοίγει, γιατί, ὅπως λέγει καὶ ὁ ποιητής, «τὸ φῶς ἴσως νὰ τοῦ ἦταν μία νέα τυραννία», ἀφοῦ θὰ τὸν ἔβγαζε ἀπὸ τὴν ἡδονικὴ αὐταπάτη γιὰ τὴν μονοπωλιακὴ ἀπὸ μέρους του κατοχὴ τῆς Ἀληθείας.

Ὁ δογματιστὴς μοιραῖα καταλήγει στὴ βία. Γιατί, σὰν τὸν Προκρούστη, προσπαθεῖ νὰ ἐντάξῃ τὴν Ζωή, τὴν πολυσύνθετη, τὴν ρέουσα, τὴν διαρκῶς κινουμένη καὶ μεταβαλλομένη, στὰ αὐθαίρετα, στατικά, νοητικὰ προκατασκευάσματά του. Αὐτὸς ἔχει φτιάξει τὰ καλούπια του, τὰ σχήματα ποὺ ἀνταποκρίνονται στὸ πνεῦμα του καὶ ποὺ τὸν βολεύουν. Καὶ μετά, ἐκεῖ μέσα, θέλει νὰ ἐντάξῃ ὅλα — χωρὶς καμμία ἐξαίρεσι — τὰ φαινόμενα τῆς Ζωῆς. Αὐτὰ ἀρνοῦνται γιατὶ ἡ Ζωὴ εἶναι ἀδάμαστη. Καὶ τότε ἐκεῖνος, ἀντὶ νὰ διαπιστώσῃ τὴν ἀποτυχία τοῦ Δόγματός του, «διαπιστώνει» τὴν ἀποτυχία τῆς Ζωῆς καὶ μετέρχεται τὴν ἀδίστακτη βία γιὰ νὰ τὴν ὑποτάξῃ. Ἔτσι ὁ ἀπόλυτος δογματισμὸς εἶναι Πνευματικὸς Ὁλοκληρωτισμός, ποὺ συνεπάγεται σχεδὸν ἀναγκαστικὰ καὶ τὴν χρῆσι τῆς βίας.

Ἕνα ἄλλο μοιραῖο ἐπακόλουθο τοῦ δογματισμοῦ εἶναι ἡ ἀναγνώρισις μιᾶς ἡγεσίας, ἡ ὁποία παίζει τὸν ρόλο τοῦ «ἀλανθάστου ἱερατείου». Μόνον αὐτὴ δικαιοῦται νὰ ἑρμηνεύῃ τὸ Δόγμα, νὰ τὸ διαφυλάσσῃ καὶ νὰ τὸ ἐπεξεργάζεται. Ὅποιος ἄλλος τολμήσῃ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ αὐτό, εἶναι «αἱρετικός». Καὶ οἱ φανατικοὶ τοῦ Δόγματος τὸν ἐξοντώνουν, ἄν, ὅταν καὶ ὅπως μποροῦν.

3. Ἡ δογματικὴ σκέψις

Οἱ Ἰδεολογίες τοῦ προαναφερθέντος δογματικοῦ τύπου δὲν ἔλειψαν ποτὲ ἀπὸ τὴν Ἱστορία. Διότι, ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν τάσι νὰ σκέπτεται μὲ βολικὰ σχήματα. Βάζει ἢ πιὸ σωστὰ νομίζει ὅτι βάζει, τὴν Ζωὴ σὲ καλούπια, αὐθαίρετα, ἀλλὰ ἁπλουστευτικὰ καὶ γιὰ τοῦτο διευκολυντικά. Ἔτσι κατασκευάζει κάποιον «. . . ισμό». Αὐτὸς δὲν ἔχει μεγάλη σχέσι μὲ τὴν πραγματικότητα ποὺ εἶναι π ο λ υ μ έ ρ ε ι α, ἐνῶ αὐτὸς εἶναι μ ο ν ο μ έ ρ ε ι α. Ἡ Ζωὴ εἶναι δ ι ά λ ο γ ο ς.

Τὸ Δόγμα εἶναι μ ο ν ό λ ο γ ο ς. Ἡ Ζωὴ εἶναι Σύμπαν ἀ ν ο ι κ τ ὸ μὲ διαρκῶς διαπλασσομένη Ἱστορία. Τὸ Δόγμα εἶναι Σύμπαν κ λ ε ι σ τ ὸ μὲ ὑποθετικὰ προκαθωρισμένη Ἱστορία.

Ὅμως ἡ τυποποίησις τοῦ Δογματισμοῦ εὐκολύνει τὸν ἄνθρωπο, ἁπλοποιεῖ τὴν Ζωή, τὴν τακτοποιεῖ σὲ φαινομενικὰ εὔχρηστα συρταράκια. Καὶ ἔτσι ὁ πιστός, ποὺ ἀναθέτει στοὺς «ἀλαθήτους» ἡγέτες του τὸ ἀνοιγοκλείσιμο αὐτῶν τῶν συρταριῶν, βρίσκει τὴν βολή του καὶ τὴν ἀνάπαυσί του, στὴν πνευματικὴν ἀποτελμάτωσι, στὸ ἠθικὸ «ἄλλοθι», στὴν αὐτοαπαλλοτρίωσί του ἀπὸ κάθε ἴχνος κριτικῆς σκέψεως καὶ στὴν τυφλὴν ὑποταγή.

4. Τὸ τέλος τῶν δογμάτων

Ἡ προαναφερθεῖσα δογματικὴ πρακτικὴ ἴσχυε μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγες δεκαετίες. Σήμερα ὅμως δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ ἰσχύῃ. Βέβαια πάντοτε ὑπῆρχε διαφορὰ ἀνάμεσα στὰ ἀκίνητα Δόγματα καὶ στὴν ἐν κινήσει Ζωή. Σήμερα ὅμως, ἡ διαφορὰ αὐτὴ μεγάλωσε ἀφάνταστα, μεταμορφώθηκε σὲ ἀ ν τ ί θ ε σ ι, σὲ χάσμα ἀληθινό. Γιατὶ σήμερα, ἡ Ζωὴ ἀναπτύσσεται μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα. Ζοῦμε σὲ περίοδο ἐπιταχυνομένης κινήσεως τῆς Ἱστορίας. Οἱ γνώσεις συσσωρεύονται μὲ πρόοδο γεωμετρική. Ἡ πολυμέρεια, τὸ πολυσύνθετο τῆς Ζωῆς ἔχουν πολλαπλασιασθῆ. Τὰ Δόγματα ὅμως εἶναι ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν φύσι τους στατικά, ἀκίνητα. Γιὰ τοῦτο δὲν μποροῦν νὰ συλλάβουν καὶ νὰ ἐκφράσουν παρὰ μόνον ἕνα τ μ ῆ μ α τῆς Ζωῆς καὶ αὐτό, μόνον γιὰ ἕνα ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα. Ὕστερα, ξεπερνιοῦνται. Αὐτὸ ἄλλοτε. Σήμερα ὅμως, μὲ τὴν ἐπιτάχυνσι τῆς ἱστορικῆς κινήσεως, τὰ Δόγματα δὲν μποροῦν πιὰ νὰ συλλάβουν οὔτε κἂν ἕνα τμῆμα τῆς ζωῆς καὶ νὰ τὸ ἐκφράσουν ἔστω καὶ γιὰ ἕνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα. Ἔτσι, ἡ ἐποχή μας εἶναι ἡ ἐποχὴ τοῦ τέλους τῶν «. . . ισμῶν». Ἔφθασε ἡ ὥρα τοῦ θανάτου τῶν Δογμάτων.

Ὁ δογματικὸς φορᾶ παρωπίδες. Ἀλλὰ ἡ ἐποχή μας δὲν τὶς ἀνέχεται. Καὶ ζοῦμε τὴν χρεωκοπία ἐκείνων ποὺ ἐπιμένουν νὰ τὶς φοροῦν. Ὁ Σοσιαλισμός, ὁ κλασικὸς Φιλελευθερισμός, ὁ Μαρξισμός, ὁ Ἀναρχισμός, ὁ Φασισμός, ὁ Λενινισμός, ὁ Ἐθνικοσοσιαλισμός, ὅλα τὰ πολιτικὰ Δόγματα τοῦ περασμένου καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος μας, σήμερα ἔχουν καταρρεύσει.

Καταρρεύση τῶν δογμάτων

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὰ διάφορα φιλοσοφικὰ Δόγματα, ποὺ μὲ τὴν σήμερα γνωστὴ μορφή τους γεννήθηκαν ἢ ἀναπτύχθηκαν τὸν περασμένο αἰῶνα. Ὁ Ὑλισμός, ὁ Ὀρθολογισμός, ἡ Αἰσθησιοκρατία, ὁ Θετικισμός, ὁ Ντετερμινισμός, τίποτε ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἄντεξε στὴν φοβερὴ κριτικὴ τοῦ καιροῦ μας. Γιατὶ ἡ ἀντίθεσις τῶν Δογμάτων

πρὸς τὰ πράγματα, πρὸς τὴν Ζωή, ἔγινε ὑπερβολικὰ μεγάλη, γιὰ νὰ μπορέσουν τὰ πρῶτα νὰ ἐπιβιώσουν.

5. Δόγμα καὶ Πρᾶξις

Τὸ τέλος τῶν Δογμάτων φαίνεται πιὸ κτυπητὰ στὴν πρακτικὴ πολιτικὴ ζωή. Ἐκεῖ βλέπουμε σοσιαλιστικὲς κυβερνήσεις (λ.χ. στὴν Ἀγγλία) νὰ παίρνουν μέτρα, ποὺ χαρακτηρίζονται σὰν «ἀντεργατικὰ» (ἀπαγόρευσις ἀπεργιῶν, καθήλωσις ἀποδοχῶν κ.λπ.). Βλέπουμε δεξιὲς κυβερνήσεις (λ.χ. στὴν Ἰταλία) νὰ κάνουν «ἄνοιγμα πρὸς τὰ ἀριστερά». Βλέπουμε τὸν Φράνκο νὰ στρέφεται ἐναντίον τῆς Φάλαγγος καὶ νὰ κάνῃ «ἄνοιγμα» πρὸς τοὺς τεχνοκράτες κ.ο.κ.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνεξήγητα ἐκ πρώτης ὄψεως φαινόμενα, ὀφείλονται στὸ γεγονὸς ὅτι τὰ Δόγματα δὲν εἶναι πιὰ παρὰ ἁπλὲς ὁρολογίες, φρασεολογίες ἠχηρὲς καὶ σχήματα κενά, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ δεσμεύουν τὴν Ζωή.

Σήμερα κανένα πολιτικὸ κόμμα δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ πρόγραμμα ποὺ νὰ προέρχεται ἀπὸ κάποιο ἰδεολογικοπολιτικὸ Δόγμα. Καὶ τοῦτο, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν θέλησί του. Ἀκόμη καὶ ἂν τὸ κόμμα ἔχει ὅλη τὴν καλὴ θέλησι νὰ ἐφαρμόσῃ στὴν πρᾶξι τὸ Δόγμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀντλεῖ τὸ κῦρος του καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξεπήγασε τὸ πρόγραμμά του καὶ πάλι, ὅταν βρεθῇ στὴν ἐξουσία, δὲν τὸ κάνει. Καὶ δὲν τὸ κάνει, γιατὶ δὲν μπορεῖ, δὲν τοῦ τὸ ἐπιτρέπει ἡ Ζωή, τοῦ τὸ ἀρνεῖται ἡ Πραγματικότης. Διότι τὸ πρόγραμμα, ποὺ προέρχεται ἀπὸ Δόγμα, εἶναι ξεπερασμένο, πρὶν ἀκόμη ἀρχίσῃ νὰ ἐφαρμόζεται. Γιατί, τί εἶναι πρόγραμμα δογματικῆς προελεύσεως; Εἶναι προδέσμευσις τῆς ζωῆς. Εἶναι προεξόφλησις τοῦ μέλλοντος. Ἀλλὰ ἡ ζωὴ καὶ τὸ μέλλον — εἰδικὰ στὴν ἐποχή μας μὲ τοὺς ὑπερεντατικοὺς ρυθμοὺς κινήσεως ποὺ τὴν χαρακτηρίζουν — δὲν προδεσμεύονται καὶ δὲν προεξοφλοῦνται.

6. Ἀντιδογματισμὸς καὶ Ἀπιστία

Ἡ σύγχρονη ζωὴ ἔχει ἀπορρίψει τὰ Δόγματα. Τὰ διαψεύδει καθημερινῶς στὴν πρᾶξι. Τὸν θάνατό τους τὸν ζοῦμε ὅλοι μας. Οἱ παλαιότεροι ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ πιστεύουν ἢ ἀνάλογα μὲ τὴν περίπτωσι νὰ προσποιοῦνται ὅτι πιστεύουν σὲ δόγματα, ἐνῷ οἱ νεώτεροι ἐξεγείρονται ἐναντίον τους. Προϊὸν αὐτοῦ τοῦ φαινομένου εἶναι δύο συγκρούσεις : Μία ἀνάμεσα στὶς γενεὲς καὶ μία ἀνάμεσα στὴν ρέουσα ζωὴ καὶ τὰ ἀκίνητα Δόγματα.

Ἀπὸ σφάλμα ὅμως τοῦ μυαλοῦ μας ἔχουμε ταυτίσει τὰ Δόγματα μὲ τὰ Ἰδεώδη. Ἐπιμένουμε λοιπὸν νὰ προτείνουμε στοὺς νέους Δό-

γματα, ἀντὶ νὰ τοὺς δίνουμε Ἰδεώδη. Ἔτσι, οἱ νεώτεροι, θέλοντας νὰ ἐξεγερθοῦν ἐναντίον τῶν Δογμάτων, ἐξεγείρονται — ἀπὸ παρεξήγησι — ἐναντίον τῶν Ἰδεωδῶν. Καὶ ἡ ἀντιδογματικὴ νεολαία κατήντησε νεολαία χωρὶς Ἰδεώδη. Πολλοὶ σύγχρονοι νέοι νόμισαν ἀντι-δογματισμὸς θὰ πῆ Ἀπιστία.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐδημιουργήθη ἕνα «κενὸ πίστεως». Καὶ σ' αὐτὸ μπόρεσε νὰ φυτρώσῃ ὁ σπόρος τῆς σύγχρονης Ἀναρχίας, τοῦ νέου Μηδενισμοῦ, τοῦ γενικοῦ καὶ ἀπόλυτου Ἀρνητισμοῦ.

Ἡ νέα γενεὰ στὶς προηγμένες ἰδίως χῶρες, συνειδητοποιεῖ ἐντονώτερα τὸ ξεπέρασμα τῶν πολιτικοκοινωνικῶν Δογμάτων. Ἀλλά, ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ βρῇ ἀπάντησι στὶς ἀνησυχίες της, οὔτε καὶ ἱκανοποίησι στὴν ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ποὺ νοιώθει κάθε νέος νὰ πιστέψῃ, φθάνει στὴν τυφλὴ ἄρνησι τῶν πάντων. Ἀπ' αὐτὸ ἀναπηδᾶ τὸ χάος τῶν συνειδήσεων. Δημιουργεῖται ἰδεολογικὴ σύγχυσις. Καὶ ὁ νέος ὁδηγεῖται στὴν ἀπόγνωσι τῆς Ἀπιστίας.

7. Δόγμα καὶ Ἰδεῶδες

Κι' ὅμως· ἄλλο εἶναι τὸ Δόγμα καὶ ἄλλο τὸ Ἰδεῶδες.

Δὲν ἔχω Δόγμα σημαίνει ὅτι δὲν προδεσμεύω τὸ Πνεῦμα μου σ' ἕναν ὡρισμένο τρόπο σκέψεως. Δὲν υἱοθετῶ μιὰ μόνο σκοπιὰ γιὰ τὸ ἀντίκρυσμα ὁλόκληρου τοῦ κόσμου.

Δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι δὲν ἔχω καὶ Ἰδεώδη. Γιατὶ τὶ εἶναι Ἰδεῶδες;

Ἰδεῶδες εἶναι ἕνας ἀπώτερος σκοπὸς καὶ τὸ πνεῦμα, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο προσπαθῶ νὰ ἐπιτύχω τὴν πραγμάτωσί του. Ἄρα ἕνα ἄτομο, ἕνα κίνημα, ἕνα Ἔθνος, μποροῦν νὰ ἔχουν Ἰδεώδη, καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν πραγμάτωσί τους σύμφωνα μ' ἕνα ὡρισμένο Πνεῦμα.

Τὰ Ἰδεώδη αὐτά, δὲν εἶναι καθόλου ὑποχρεωτικὸ νὰ βγαίνουν μέσα ἀπὸ ἕνα σύνολο ἀκάμπτων θέσεων καὶ νὰ συνιστοῦν ἕνα αἰώνιο, ἀμετάβλητο καὶ ἀκίνητο κοινωνικοπολιτικὸ Δόγμα.

Γι' αὐτό, ἡ Ἀπριλιανὴ Ἐπανάστασις δὲν ἔχει ταυτισθῆ μὲ κάποιο ἰδεολογικοπολιτικὸ Δόγμα ἀπὸ τὰ ὑφιστάμενα, οὔτε κατασκεύασε κάποιον αὐστηρὸ κώδικα θέσεων. Διότι ἀκριβῶς, ἡ ἰδεολογία της εἶναι σύνολο Ἰδεωδῶν, ὄχι δογματικῶν θέσεων.

Τὰ Ἰδεώδη τῆς Ἀπριλιανῆς Ἐπαναστάσεως δὲν ἐπιχειροῦν τὴν γενικὴ καὶ μονόπλευρη ἑρμηνεία τῶν πάντων καὶ διὰ παντός. Ἀντὶ γι' αὐτό, ἐκφράζουν ἁπλῶς τὶς μακρόπνοες ἐπιδιώξεις τοῦ Ἔθνους μας, καθὼς καὶ τὸ ἰδιαίτερο πνεῦμα σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιζητοῦμε τὴν πραγματοποίησί τους.

8. Ὁ Ἑλληνικὸς Ἀντιδογματισμός

Ὁ ἀντιδογματισμὸς ἔχει γνήσια Ἑλληνικὴ προέλευσι. Εἶναι στοιχεῖο τῆς Ἑλληνικῆς Παραδόσεως. Οἱ πρῶτοι πολιτικοὶ διανοηταὶ τῆς Ἱστορίας, οἱ σοφισταί, ἦσαν βαθύτατα ἀντιδογματικοί. Δὲν κατασκεύασαν, οὔτε παρουσίασαν κάποιο Δόγμα-πρᾶγμα ποὺ κατὰ κανόνα ἀπέφυγε ἡ Ἑλληνικὴ Σκέψις.

Ὁ Σωκράτης εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ διαλεκτικοῦ συζητητοῦ, ἡ προσωποποίησις τοῦ ἐλευθέρου διαλόγου. Δὲν ἐπεχείρησε ποτὲ νὰ ἐπιβάλῃ ἀπόψεις, νὰ μεταδώσῃ δογματικὲς θέσεις, νὰ κατασκευάσῃ φανατικούς. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπεδίωξε, ἦταν νὰ ὠθήσῃ τὸν ἄνθρωπο πρὸς τὴν ἀδέσμευτη ἔρευνα, νὰ τὸν κάνῃ νὰ σκεφθῇ μὲ «πάντα ἀνοιχτά, πάντα ἄγρυπνα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του».

Τέκνο δικό του, κόρη τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος, εἶναι ἡ ἀντιδογματικὴ στάσις, ἡ Διαλεκτική.

Καὶ ὁ πρῶτος μέγας πολιτικὸς θεωρητικὸς τῆς Ἱστορίας, ὁ Πλάτων, ἤθελε τοὺς κυβερνῆτες-βασιλεῖς του «φιλοσόφους», κατόχους τῆς Διαλεκτικῆς.

Ὅσο γιὰ τὸν Ἀριστοτέλη, τὰ «Πολιτικά» του εἶναι προϊὸν τοῦ πιὸ ἀντιδογματικοῦ καὶ ταυτόχρονα ρεαλιστικὰ ἐκλεκτικοῦ πνεύματος. Κρίνει τὸ κάθε πολίτευμα συγκεκριμένα, βλέπει τὰ προτερήματα καὶ τὰ μειονεκτήματά του καὶ τὸ τοποθετεῖ μέσα στὸν χῶρο καὶ στὸν χρόνο.

Ὁ Πολύβιος ἐξ ἄλλου ἑρμήνευσε τὴν ἐπικράτησι τῆς Ρώμης σὰν ἀποτέλεσμα τοῦ συστήματός της, ποὺ ἀποτελοῦσε σύνθεσι τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ μοναρχικοῦ, τοῦ δημοκρατικοῦ καὶ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ πολιτεύματος. Ἀντιδογματικός, σὰν Ἕλληνας, ὑπεστήριξε ὅτι μόνον τὸ ἐκλεκτικὸ-μικτὸ καθεστὼς μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ σταθερότητα καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὴν παρακμή. Καὶ εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ὁ Πολύβιος ἐπηρέασε βαθύτερα ἴσως ἀπὸ κάθε ἄλλον, τὸ πιὸ ἀντιδογματικὸ-συνθετικὸ ἀπὸ τὰ σύγχρονα πολιτικὰ συστήματα, ἐκεῖνο τῶν ΗΠΑ.

Ὁ Ἑλληνικὸς διαλεκτικὸς ἀντιδογματισμὸς ἐναρμονίσθηκε θαυμάσια μὲ τὸ Χριστιανικὸ πνεῦμα, γιατὶ αὐτὸ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἀνοχὴ πρὸς τὸν «ἀπέναντι», ἀπὸ τὴν ἔλλειψι κάθε μισαλλοδοξίας.

Ὁ Χριστιανισμὸς ἀρνεῖται τὸν τυφλὸ φανατισμό, τὴν ἀδιαλλαξία καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἐπίσης ἀρνεῖται τὸ «ἀλάθητο» τῶν ἀνθρώπων. Καταδικάζει τὴν κατάχρησι τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν ἀπόπειρα τῶν «καισάρων» νὰ καθορίσουν τὴν ἀνθρώπινη συνείδησι.

Ὁ Ἑλληνοχριστιανισμὸς δὲν εἶναι Δόγμα στενοκέφαλο καὶ μισαλλόδοξο. Εἶναι ἠθικοπνευματικὴ στάσις, ὁδηγὸς καὶ τρόπος ζωῆς.

9. 'Αντιδογματισμὸς καὶ 'Ελευθερία

Τὰ 'Ιδεώδη ἀπηχοῦν τὶς ἀνάγκες καὶ τὶς τάσεις τῆς Ζωῆς σὲ ὅλη της τὴν μεταβαλλομένη, τὴν ρέουσα πολυμέρεια. Γι' αὐτὸ ὁ ὀπαδὸς τῶν 'Ιδεωδῶν δηλ. τῆς ἀντιδογματικῆς 'Ιδεολογίας, χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀνοχὴ ἀπέναντι στὶς ἄλλες 'Ιδέες. Τὰ 'Ιδεώδη, σὲ ἀντίθεσι πρὸς τὸ Δόγμα συμβαδίζουν ὄχι μὲ τὴν Βία, ἀλλὰ μὲ τὴν 'Ε λ ε υ θ ε ρ ί α. Τὰ 'Ιδεώδη προϋποθέτουν τὴν ἀβίαστη, τὴν συνεχῆ συνομιλία ἀνάμεσα σὲ ἐλεύθερα πνεύματα. Διότι μὲ ὁδηγὸ καὶ ἐμπνευστή του τὰ 'Ιδεώδη, ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ἐπέμβῃ στὴν διαδικασία τῆς 'Ιστορικῆς ἐξελίξεως ὥστε μὲ τὴν συνειδητὴ καὶ ἐλεύθερη δρᾶσι του νὰ καθορίσῃ μέχρις ἑνὸς σημείου ὁ ἴδιος τὰ πεπρωμένα του.

'Η 'Απριλιανὴ 'Επανάστασις δὲν ταυτίζεται λοιπὸν μὲ ἕνα ἑνιαῖο, μονολιθικὸ Δόγμα, γιατὶ θὰ ἦταν ἀπάρνησις τῆς 'Ελευθερίας. Ἕνα τέτοιο Δόγμα, στὸ ὁποῖο θὰ προσάρμοζαν ἀναγκαστικὰ τὴν δρᾶσι τους φιλόσοφοι, ἐπιστήμονες, συγγραφεῖς, καλλιτέχνες, διανοούμενοι πολιτικοὶ καὶ οἰκονομολόγοι, μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ μόνο στὰ ὁλοκληρωτικὰ καθεστῶτα.

Γι' αὐτὸ ἐμεῖς, σὰν ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, μένουμε πέρα ἀπὸ τὶς ἀπόλυτες δογματικὲς 'Ιδεολογίες.

Πέρα από ιδεολογίες

Τέτοιου εἴδους 'Ιδεολογίες μπορεῖ νὰ ἱκανοποιοῦν τοὺς ἡμιμαθεῖς, τοὺς πνευματικὰ ἀνώριμους καὶ τοὺς παθολογικὰ φανατικούς. Δὲν ἱκανοποιοῦν ὅμως τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον, ποὺ στέκεται πραγματικὰ στὰ ἐπίπεδα τῆς συγχρόνου ἐξελίξεως.

Τὸ μονολιθικὸ Δόγμα κατευθύνεται σὰν ὁδοστρωτήρας ἀκάθεκτος καὶ ἀδιάφορος πρὸς μία μοναδικὴ κατεύθυνσι καὶ καταλήγει ἀναπόφευκτα στὸν 'Ολοκληρωτισμό. 'Ενῷ τὰ θετικὰ δημιουργικὰ 'Ιδεώδη, στὰ ὁποῖα ἐμεῖς πιστεύουμε, μᾶς βοηθοῦν νὰ ἐπιλύσουμε τὰ προβλήματά μας σύμφωνα μὲ τὶς δικές μας 'Αξίες καὶ Παραδόσεις, μέσα σ' ἕνα πολυσύνθετο Κόσμο καὶ μέσα στὸ πλαίσιο τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ 'Ατόμου.

'Ανάμεσα στὸ στατικὸ Δόγμα καὶ στὸ διαλεκτικό, ἐξελικτικὸ 'Ιδεῶδες, ἐμεῖς διαλέξαμε τὸ δεύτερο.

10. 'Η διαλεκτικὴ 'Ιδεολογία μας

Πιστεύουμε, ὅτι οἱ δογματικοί, ἐπειδὴ νομίζουν πὼς κατέχουν τὸ μονοπώλιο τῆς 'Αλήθειας, εἶναι ἐπικίνδυνοι. Διότι εἶναι φανατικοὶ ποὺ νομίζουν ὅτι σώζουν τὸν Κόσμο ἐξοντώνοντας ἀδίστακτα τοὺς κάθε λογῆς «αἱρετικούς», ποὺ τοὺς ἐμποδίζουν στὸ «ἔργο» τους. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Δόγματος θέλουν πάντοτε νὰ μεταμορφώσουν ὁλό-

κληρο τὸν Κόσμο σύμφωνα πρὸς τὴν «Ἰδεολογία» τους. Καὶ ἐπιχειροῦν νὰ τὸν πλάσουν «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσίν» τους μὲ βίαια μέσα. Σκοπός τους εἶναι ἕνας μονολιθικὸς Κόσμος καὶ πίστις τους ἕνα «ἀλάθητο» Δόγμα, ἕνα «ἀλάθητο» Κόμμα, ἕνας «ἀλάθητος» Ἀρχηγός.

Ἐμεῖς ἀπορρίπτουμε αὐτὰ τὰ ἀμετακίνητα καὶ «ἀλάθητα» πολιτικὰ Δόγματα. Πιστεύουμε ὅτι τὸ Ἀπόλυτο Δόγμα στὴν Πολιτικὴ καὶ στὴν Ἰδεολογία, ὁδηγεῖ στὴν ἀπόλυτη κατάχρησι τῆς ἐξουσίας καὶ στὸν ἰδεολογικὸν Ὁλοκληρωτισμό, τὸν τόσο ξένο πρὸς τὸν Ἐλευθερόφιλο, ἀνθρωπιστικὸ πολιτισμό μας, τὸν Ἑλληνο-Χριστιανικό.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἀδικία καὶ τὸ ἔγκλημα εἶναι τὰ ἀναπόφευκτα προϊόντα τοῦ Ὁλοκληρωτισμοῦ, ἰδίως τοῦ πνευματικοῦ. Καὶ τοῦτο ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς ἀρχικὲς προθέσεις καὶ τὶς ὑποκειμενικὲς ἰδιότητες τῶν φορέων του. Ἐμεῖς εἴμαστε ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, ποὺ δὲν ἀναγνωρίζουμε παρὰ μόνον στὸν Θεὸ τὸ μονοπώλιο κατοχῆς τῆς Ἀπόλυτης Ἀλήθειας.

Θεωροῦμε λοιπὸν ἐπικινδύνους τοὺς συνανθρώπους μας ποὺ ἰσχυρίζονται ὅτι εἶναι «ἀλάθητοι». Γιατὶ δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη αὐταπάτη ἀπὸ ἐκείνου ποὺ νομίζει ὅτι εἶναι Θεός.

Ἐμεῖς πιστεύουμε στὴν Ἐλευθερία. Καὶ ἡ Ἐλευθερία προϋποθέτει ὄχι τὴν τυραννία τοῦ ἑνός, ἀλλὰ τὴν Ἀνοχὴ τῶν πολλῶν. Προϋποθέτει ὄχι τὴν δογματική, ἀλλὰ τὴν διαλεκτικὴ Ἰδεολογία.

Γ΄. ΟΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ι. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Ἡ προεπαναστατικὴ σύγχυσις Ἰδεῶν

Χαρακτηριστικὸ τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου ἦταν ἡ ἰδεολογικὴ σύγχυσις. Τὰ αἴτιά της εἶναι γνωστὰ καὶ παγκόσμια. Εἰδικῶς ὅμως γιὰ τὴν χώρα μας ὑπῆρχαν τρεῖς ἰδιαίτεροι παράγοντες :

α) Τὸ πλῆγμα ποὺ ἐδέχθη ἡ Ἐθνικὴ Ἰδεολογία μας, ἡ Μεγάλη Ἰδέα, μὲ τὴν μικρασιατικὴ καταστροφή. Ἀποτέλεσμα, νὰ δημιουργηθῆ ἕνα κάποιο ἰδεολογικὸ κενό.

β) Ἡ ὕπαρξις τοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπωφελήθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ «κενὸ» γιὰ νὰ μεταφυτεύσῃ στὸν ἑλληνικὸ χῶρο ξένες ἰδέες, ἐπιδιώξεις καὶ τάσεις.

γ) Ἡ μηδενιστικὴ καὶ καταλυτικὴ τακτικὴ ποὺ ἀκολούθησε κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια σημαντικὸ τμῆμα τοῦ πολιτικοῦ μας κόσμου. Αὐτὸ δέχθηκε τὴν συμμαχία μὲ τοὺς κουμμουνιστὰς γιὰ νὰ ἐξαπολύσῃ γενικὴ ἐπίθεσι ἐναντίον κάθε θεσμοῦ καὶ κάθε ἀξίας. Ἰδιαίτερα ἔβλαψε ἡ ἐξαγωγὴ ἰδεῶν, συνθημάτων, μεθόδων καὶ ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ στὴν ἀστικὴ παράταξι καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν ἐμφάνισις στοὺς κόλπους τῆς τελευταίας, μιᾶς «νεοαριστερᾶς» (νεοεαμικῆς) κινήσεως, ἡ ὁποία ἐχαρακτηρίζετο ἀπὸ πλήρη ἔλλειψιν ἠθικῶν φραγμῶν καὶ σταθερῶν ἰδεολογικῶν ἀρχῶν.

Εἶναι λοιπὸν ζωτικὴ ἀνάγκη γιὰ τὸν Ἑλληνισμό, ἡ διατύπωσις ἑνὸς «πιστεύω». Οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες, διψοῦν γιὰ μία συγκεκριμένη ἐθνικὴ-ἑλληνοχριστιανικὴ καὶ προοδευτικὴ Ἰδεολογία. Τὴν Ἰδεολογία αὐτὴν τοὺς τὴν προσφέρει ἡ Ἐπανάστασις. Διότι εἶναι νομοτελειακῶς καθωρισμένο ὅτι ἡ Ἰδεολογία τοῦ συγχρόνου Ἑλληνισμοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἀναπηδήσῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἑλληνικώτατο ἀναγεννητικὸ κίνημα ποὺ ἐξεπήγασε ἀπὸ τὶς βαθύτερες ρίζες τοῦ Ἔθνους, ἐκφράζει τὰ ὄνειρά του γιὰ μιὰ καλύτερη ζωὴ καὶ ταυτίζει τὴν ὕπαρξί του μὲ τὴν ἀναζωογόνησι, ἀνανέωσι καὶ ἀνάπλασι τοῦ Γένους μας.

(See p. 40)

2. Ἡ πηγὴ τῆς Ἰδεολογίας μας

Ἡ Πηγὴ τῆς Ἰδεολογίας μας εἶναι οἱ αἰώνιες ἀξίες ποὺ ρυθμίζουν τὴν στάσι τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου, δηλαδή, τοῦ ὑπευθύνου ἀτόμου ἔναντι τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῶν συνανθρώπων του. Οἱ ἀξίες αὐτὲς πηγάζουν ταυτόχρονα ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Σκέψι καὶ ἀπὸ τὴν Χριστιανικὴ Διδασκαλία.

Μὲ τὴν σύλληψι αὐτῶν τῶν ἀξιῶν, ὁ ἄνθρωπος παύει νὰ εἶναι καθαρῶς φυσικό, βιολογικὸ φαινόμενο καὶ ἀνυψώνεται σὲ ἠθικὸ καὶ πνευματικὸ ὄν. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ διαπνέεται ἀπὸ τὴν πίστι πρὸς αὐτὲς τὶς ἀνώτερες ἀξίες δὲν ἐνεργεῖ μόνον ἢ κυρίως μὲ φυσικά, βιολογικὰ ἀλλὰ πρωτίστως, μὲ ἠθικὰ κίνητρα. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἡ βαθυτάτη οὐσία τῆς Ἐλευθερίας.

Οἱ ἀξίες αὐτὲς εἶναι αἰώνιες. Κάθε ἐποχὴ ὅμως προσφέρει τὶς δικές της δυνατότητες γιὰ μία συγκεκριμένη προσέγγισί τους. Ἔργο δικό μας εἶναι νὰ ἀξιοποιήσουμε τὶς δυνατότητες τῆς σημερινῆς ἐποχῆς γιὰ τὴν ἔμπρακτη ἀποκρυστάλλωσι αὐτῶν τῶν Ἰδανικῶν.

3. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἰδεολογίας μας

Ἡ Ἰδεολογία ἐμπνέει καὶ κατευθύνει τὴν Πολιτική μας. Γιὰ ἐμᾶς, ἡ Πολιτικὴ εἶναι τὸ ὄργανο τῆς Ἰδεολογίας. Δὲν εἶναι δηλαδὴ ἡ Πολιτικὴ ἕνας στενὸς πρακτικισμός, ἀλλὰ ἡ συστηματικὴ προσπάθεια γιὰ τὴν ἔμπρακτη ἐφαρμογὴ τῆς Ἰδεολογίας μας. Μὲ αὐτὸν τόν τρόπο ἡ Πολιτική μας, ὑπηρετεῖ τὴν Ἰδεολογία μας καὶ ὄχι ἀντίστροφα ὅπως συμβαίνει λ.χ. μὲ τὸν κομμουνισμό, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχικὴ ἰδεολογία ἔχει ἀπὸ καιρὸ μετατραπῆ σὲ ὄργανο ἐξυπηρετήσεως τῆς ἑκάστοτε πολιτικῆς σκοπιμότητος. Γιὰ ἐμᾶς ἡ Ἰδεολογία καὶ ἡ ἐξυπηρέτησίς της εἶναι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖον ὑπάρχει ἡ Πολιτική. Γιὰ τοὺς κομμουνιστάς, ἀντίθετα, ἡ Ἰδεολογία, εἶναι μέσον γιὰ τὴν ἄγρευσι ὀπαδῶν καὶ γιὰ τὴν δικαίωσι ὅλων τῶν πράξεων τῆς ἡγεσίας.

Οἱ σκοποὶ τοῦ Κ.Κ. καλύπτονται πίσω ἀπὸ ἕνα φανταχτερὸ ἰδεολογικὸ προπέτασμα. Ἡ χειρότερη δημοκοπία προσφέρεται μὲ ἐντυπωσιακὴ ὁρολογία κοσμοβιοθεωρίας. Ἡγέτες ποὺ δὲν ἔχουν καμμία σχέσι μὲ ἰδεολογίες, τὶς ἐπικαλοῦνται ἔντεχνα γιὰ νὰ ταυτίζονται μὲ αὐτὲς καὶ νὰ καθίστανται ἀντικείμενα μαζικῆς λατρείας, ὥστε νὰ δικαιώνουν τὶς πράξεις των, ἀκόμη καὶ τὰ ἐγκλήματά τους. Ὁλόκληρος ὁ «λενινισμὸς» καὶ ἡ σημερινὴ πρακτικὴ τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ δὲν εἶναι παρὰ μία ἄρνησις τοῦ ξεπερασμένου ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ πράγματα μαρξισμοῦ. Καὶ ὅμως, αὐτοπαρουσιάζονται σὰν ἡ δῆθεν ἐπαλήθευσίς του.

Ἀνάλογη τακτικὴ μὲ τοὺς κομμουνιστὰς ἀκολουθοῦν καὶ διάφοροι δῆθεν «δημοκράτες» γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ «δημοκρατία» δὲν εἶναι Ἰδα-

νικὸ καὶ Πίστις, ἀλλὰ ἁπλῶς μία «μαγικὴ λέξις» χρήσιμη γιὰ τὴν πρόσδωσι κύρους στὶς ἐνέργειές τους καὶ γιὰ τὴν ἐξαπάτησι τῶν μαζῶν. Αὐτὴ ἡ ὑποταγμένη στὴν πολιτικὴ «ἰδεολογία» παύει νὰ εἶναι Ἰδεολογία. Εἶναι ἁπλῆ Προπαγάνδα.

Ἡ ψευδοϊδεολογία τῆς Προπαγάνδας εἶναι ἕνα ἐπικίνδυνο δόλωμα γιὰ τὴν ἀνώριμη νεολαία καὶ γιὰ τοὺς φιλοσοφικῶς καὶ πολιτικῶς ἀδαεῖς-ἡμιμαθεῖς. Ἡ δῆθεν πίστις αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι προϊὸν γνώσεως, ἀλλὰ καρπὸς ἀ γ ν ο ί α ς. Οἱ δῆθεν «ἰδέες» τους εἶναι ἁπλᾶ κατασκευάσματα τῆς Προπαγάνδας.

Μὲ τὴν ψευδο-ἰδεολογία τῶν ἐντυπωσιακῶν λόγων δὲν γίνεται καλύτερη ἡ Πολιτική. Ἡ Ἰδεολογία ὅμως, γίνεται χειρότερη. Φθείρεται, ἀποχυμώνεται καὶ καταστρέφεται. Αὐτὴ εἶναι ἡ τύχη τῶν «ἰδεολογιῶν» στά χέρια τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τοῦ ψηφοθηρικοῦ φαυλοκρατικοῦ πολιτικαντισμοῦ.

4. Τὸ περιεχόμενο τῆς Ἰδεολογίας μας

Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἐμεῖς διαπνεόμεθα ἀπὸ μία πραγματικὴ Ἰδεολογία καὶ ὄχι ἀπὸ μία προπαγανδιστικὴ ψευδο-ἰδεολογία, δὲν μετατρέπουμε τὰ Ἰδεώδη μας σὲ Δόγμα. Δ ὲ ν ἔ χ ο υ μ ε Δ ό γ μ α. Ἔ χ ο υ μ ε Ἰ δ ε ώ δ η. Ἔχουμε δηλαδὴ πίστι σὲ ὡρισμένες βασικὲς ἀξίες καὶ σὲ ὡρισμένους μακρόπνοους στρατηγικοὺς σκοποὺς τοῦ Ἔθνους μας. Στὰ Ἰδεώδη μας προστίθεται καὶ τὸ εἰδικὸ Πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιδιώκεται ἡ ἐπίτευξις αὐτῶν τῶν μεγάλων σκοπῶν. Πρόκειται λοιπὸν γιὰ μία δημιουργικὴ σύνθεσι αἰωνίων ἀξιῶν, θεμελιωδῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καὶ κινήτρων γιὰ δρᾶσι. Αὐτὴ ἡ σύνθεσις δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς ἀπολύτου καὶ ἀμετακινήτου Δόγματος, ἀλλὰ μιᾶς διαλεκτικῆς Ἰδεολογίας ποὺ ἀπηχεῖ τὶς ἀνάγκες καὶ τὶς τάσεις τῆς ζωῆς σὲ ὅλη της τὴν μεταβαλλομένη καὶ ρέουσα πολυμέρεια.

Ἐμεῖς δὲν θέλουμε οὔτε Χίτλερ, οὔτε Στάλιν. Δὲν λατρεύουμε τὴν σκέψι κάποιου Μάο ἢ Λένιν. Μένουμε πιστοὶ στὶς Ἀξίες μας καὶ στὰ Ἰδεώδη μας. Αὐτὰ ἐκφράζουν ταυτόχρονα τὶς θεμελιώδεις κοινὲς ἀρχὲς τοῦ ἐλευθέρου κόσμου καὶ τοὺς μεγάλους στρατηγικοὺς σκοποὺς τοῦ Ἔθνους μας. Ἐκφράζουν τὰ κοινὰ Ἰδεώδη ὅλων τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, ἀλλὰ πάντοτε, μέσα στὰ πλαίσια τῶν δικῶν μας ἐθνικῶν ἀρχῶν, παραδόσεων, συμφερόντων καὶ ἐπιδιώξεων.

Τὸ «πιστεύω» ποὺ προκύπτει ἀπὸ αὐτὰ τὰ Ἰδεώδη μᾶς καλεῖ σ' ἕνα ἀγῶνα ὁ ὁποῖος συνδυάζει τὸν καλῶς ἐννοούμενο ἀτομισμὸ τῆς ὑπευθύνου προσωπικότητος, μὲ τὴν ἐξυπηρέτησι τόσο τοῦ Ἔθνους μας, ὅσο καὶ τῆς ἀνθρωπότητος στὸ σύνολό της. Ἡ Ἰδεολογία μας εἶναι ἡ Ἰδεολογία τοῦ ἐλευθέρου κόσμου. Ἐπιδίωξίς μας εἶναι ὁ ἐξευρωπαϊσμὸς τῆς χώρας μας ἀπὸ πλευρᾶς οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς

καὶ βιοτικῆς ἀναπτύξεως. Στόχος μας εἶναι ἡ Ἐλευθερία μὲ Δικαιοσύνη καὶ Εὐημερία, ποὺ διαφυλάσσεται μὲ τὸν Νόμο καὶ συνοδεύεται ἀπὸ θετικὲς ἐγγυήσεις γιὰ ὅλους.

II. ΤΟ ΕΘΝΟΣ

Πρώτιστο στοιχεῖο τῆς Ἰδεολογίας μας, εἶναι ἡ πίστις στὸ Ἔθνος. Πιστεύουμε στὸ Ἔθνος. Ὄχι στὴν ἀφηρημένην ἰδέα τοῦ Ἔθνους, ἀλλὰ στὴν συγκεκριμένη ἱστορικὴ μοναδικότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἡ πίστις μας αὐτὴ δὲν εἶναι στεῖρα προγονολατρεία, ἄγονος ἐκστασιασμὸς κατὰ τὴν ἐνατένισι τοῦ παρελθόντος. Εἶναι κυρίως, παράλληλα βέβαια πρὸς τὸν ἀναγκαῖο σεβασμὸ τῆς ἐθνικῆς μας Παραδόσεως καὶ πρὸς τὴν δημιουργικὴν ἀξιοποίησι τῆς Ἑλληνικῆς Κληρονομίας, ὁ πρακτικὸς ἀγώνας γιὰ τὴν πραγμάτωσι τῶν σημερινῶν στρατηγικῶν σκοπῶν τοῦ Ἔθνους μας. Ἡ προσήλωσις πρὸς αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς συνιστᾶ τὴν πραγματικὴ πίστι πρὸς τὸ Ἔθνος. Καὶ οἱ σκοποί εἶναι :

1. Ἡ ἐξασφάλισις τῆς ἐλευθέρας ὑπάρξεως τοῦ Ἔθνους ἀπὸ κάθε ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ ἐπιβουλή.

Χρειάζεται ἕνας συνεχὴς ἀκοίμητος ἀγών, ποὺ ὑλοποιεῖται σὲ συγκεκριμένα καθήκοντα : Νὰ φροντίζουμε μὲ κάθε τίμημα νὰ διατηροῦμε στὰ ἀναγκαῖα ἐπίπεδα τὴν ἀμυντική μας ἱκανότητα. Νὰ συμβάλουμε στὴν γενικώτερη ἀμυντικὴ προσπάθεια τῶν ἐλευθέρων λαῶν. Νὰ φροντίζουμε, ὥστε τὸ Ἔθνος μας νὰ εἶναι πάντοτε ἰσχυρό, ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς. Καὶ ἐπίσης, νὰ εἶναι ἄγρυπνο. Ἡ διαρκὴς ἐπαγρύπνησις, ἡ μόνιμη ἐγρήγορσις, εἶναι τὸ τίμημα τῆς Ἐλευθερίας. Νὰ διεξάγουμε ἀμείλικτη πάλη ἐναντίον ὅλων τῶν ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν ποὺ εἶναι : Κάθε παραβίασις τῶν νόμων, ἡ ἀνευθυνότης, ἡ ἐκτροπὴ ἀπὸ τὴν τάξι, ἡ ἀπαισιοδοξία, ἡ γκρίνια, ἡ δημοκοπία, ἡ ὑπονομευτικὴ δραστηριότης, οἱ ξένες διαβρωτικὲς προπαγάνδες, ὁ παρασιτισμός, ἡ φαυλότης καὶ ὁ κομμουνισμός. Γενικὰ πρέπει νὰ ἀντιπαλαίψουμε πρὸς κάθε τάσι ποὺ διασπᾶ τὴν εὐρύτερη ἐθνική μας ἑνότητα καὶ ὑπονομεύει τοὺς θεμελιώδεις θεσμοὺς τοῦ ἐθνικοῦ μας καθεστῶτος.

2. Ἡ κατάκτησις τῆς ἐθνικῆς μας βιωσιμότητος.

Τὸ Ἔθνος μας πρέπει νὰ καταστῇ βιώσιμο μὲ τὴν σύγχρονη ἔννοια τοῦ ὅρου. Δηλαδή, πρέπει νὰ κατακτήσῃ ὅσο τὸ δυνατὸν ταχύτερα τὴν γενικὴ εὐημερία τοῦ συνόλου τῶν μελῶν του. Ἡ γενεά μας, ὀφείλει νὰ δώσῃ τὴν δύσκολη, ἀλλὰ ὡραία μάχη γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τοῦ τόπου μας. Εἰδικώτερα, ἡ νεολαία μας, πρέπει νὰ συμβάλῃ

ἀποφασιστικὰ σ᾽ αὐτὸ τὸ τεράστιο ἔργο, ἀναλαμβάνοντας ἕναν ὑπεύθυνο πρωταρχικὸ ρόλο στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν καλύτερη ζωὴ ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ μετατροπὴ τῆς Ἑλλάδος μας σὲ σύγχρονη χώρα, ἄξιο μέλος τῆς οἰκογενείας τῶν προηγμένων χωρῶν, εἶναι ἡ νέα Μεγάλη Ἰδέα τοῦ Γένους. Ἡ Ἰδέα αὐτὴ εἶναι ἰσάξια πρὸς ἐκείνην τῶν προγόνων μας. Μὲ ὁδηγό τους ἐκείνη τὴν Ἰδέα, οἱ προηγούμενες γενεὲς τῶν Νεοελλήνων, ἐδημιούργησαν τὴν σημερινὴ ἀνεξάρτητη Ἑλλάδα καὶ διεφύλαξαν τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἐλευθερία της. Συμπλήρωμα καὶ συνέχεια αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνα εἶναι ἡ μάχη γιὰ τὴν ὁλόπλευρη ἀξιοποίησι καὶ ἀνάπτυξι τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Ἡ Μεγάλη Ἰδέα δὲν ἀπέθανε. Ἁπλῶς τὸ κέντρον βάρους της μετατοπίζεται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ (Μεγάλη Ἑλλὰς) στὸ ἐσωτερικὸ (Ἀνεπτυγμένη Ἑλλάς).

Αὐτὸ δὲν σημαίνει, βέβαια καμμίαν ἐγκατάλειψι τῶν δικαίων ἐθνικῶν μας διεκδικήσεων καὶ καμμία παραίτησι ἀπὸ τὸ ὅραμα μιᾶς περισσότερον ὡλοκληρωμένης Ἑλλάδος.

Ἡ μάχη τῆς προόδου ἔχει πολλὲς ἀπαιτήσεις. Θέλει ἐπιτελικὰ σχέδια. Ἐπιστημονικὸ πρόγραμμα. Σταθερὴ ἡγεσία. Πίστι, ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονή. Θέλει ἐργασία, ἐνθουσιασμὸ καὶ αὐτοθυσία. Ἔτσι, θὰ προοδεύσουμε. Ἔτσι, θὰ σπάσουμε τὸ φράγμα τῆς πενίας. Ἔτσι, θὰ κατακτήσουμε τὴν εὐημερία, γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνες.

Ἡ πορεία πρὸς τὴν ἀνάπτυξι εἶναι ἀνάγκη νὰ πραγματοποιηθῇ μὲ ρυθμοὺς θυελλώδεις. Ὁ καιρὸς ἐπείγει. Λόγοι ἱστορικοὶ μᾶς ἐπέβαλαν μία καθυστέρησι ποὺ σήμερα πρέπει νὰ τὴν καλύψουμε τὸ ταχύτερον δυνατόν. Γι᾽ αὐτό, ἡ μάχη τῆς προόδου, μπορεῖ νὰ παρουσιάσῃ δυσχέρειες πολλὲς καὶ μεγάλες. Εἶναι, ὅμως, μία μάχη κρίσιμη γιὰ τὸ μέλλον τῆς Φυλῆς μας. Ὀφείλουμε, λοιπόν, νὰ σημάνουμε γενικὸ συναγερμό. Νὰ κινητοποιήσουμε ὅλες μας τὶς δυνάμεις. Καὶ νὰ τὴν δώσουμε νικηφόρα γιὰ νὰ δημιουργήσουμε τὴν Νέα Ἑλλάδα. Ἡ συμμετοχὴ σ᾽ αὐτὴν τὴν μάχη εἶναι καθῆκον ἱερό, ζήτημα τιμῆς γιὰ κάθε Ἕλληνα καὶ ἰδιαίτερα γιὰ κάθε νέο. Τοῦ προσφέρει, ὅμως, τὸ εὐγενέστερο πεδίο γιὰ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν εὐρύτερη δραστηριότητα. Ἀπὸ τὴν μάχη αὐτὴν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρξουν ἀπόντες.

3. Ἡ αὔξησις τοῦ ρόλου τοῦ Ἔθνους μας.

Πρέπει νὰ ἀναγεννήσουμε τὸ Ἔθνος μας, ὄχι μόνον ὑλικά, ἀλλὰ καὶ πνευματικά. Ὁ σύχρονος πολιτισμὸς ποὺ καλούμεθα νὰ δημιουργήσουμε πρέπει νὰ βασίζεται στὴν μεγάλη Ἑλληνικὴ Παράδοσι. Συνεχιστὴς αὐτῆς τῆς παραδόσεως τὸ σύγχρονον Ἔθνος μας, καλεῖται καὶ πάλι νὰ ἀναλάβῃ ἐξέχοντα πολιτιστικὸ ρόλο μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Ἑλληνικῆς προελεύσεως ἐλευθέρου κόσμου. Ἡ Ἑλλάδα, ἀρχικὴ

πηγὴ καὶ σύμβολο τοῦ δυτικοῦ τρόπου ζωῆς, ἔχει ἐντελῶς ἰδιαίτερο ρόλο στὴν σύγχρονη πάλη τῶν Ἰδεῶν.

Ἔχει χρέος καὶ δυνατότητα νὰ βοηθήσῃ θετικὰ τὸν ἐλεύθερο κόσμο στὸν ἀγῶνα του ἐναντίον τοῦ ὁλοκληρωτικοῦ βαρβαρισμοῦ. Καὶ εἰδικώτερα, ἡ Ἑλλάς, ἔχει ἐξέχουσα πνευματικὴν ἀποστολὴ στὴν περιοχὴ τῶν Βαλκανίων, τῆς Ἀνατολ. Μεσογείου καὶ τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς.

4. Ὁ Ἑλληνικὸς τρόπος ζωῆς

Ἡ νέα Μεγάλη Ἰδέα, ὅμως, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσλάβῃ στενὰ ὑλιστικὴ μορφὴ καὶ νὰ ἐξαντληθῇ σ' αὐτήν. Καὶ τοῦτο θὰ συμβῇ, ἂν περιορισθῇ στὴν ἐπιδίωξι τῆς οἰκονομικῆς καὶ μόνον ἀναπτύξεως. Τὰ ἔθνη καὶ ἰδιαίτερα τὸ Ἑλληνικό, δὲν ζοῦν χωρὶς ἰδέες. Οἱ πρακτικὲς ἐπιδιώξεις εἶναι ἀναγκαῖες καὶ χρήσιμες. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦν. Γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ Γένος μία κεντρικὴ Ἰδέα, ἡ ὁποία νὰ συνενώνῃ τὴν ψυχὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, γιὰ νὰ ἐξοπλισθῇ ὁ Ἑλληνισμὸς μὲ ἕνα κοινὸ Σκοπὸ τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ ὑπηρετοῦν μὲ αὐταπάρνησι, γιὰ νὰ διαποτισθῇ τὸ Ἔθνος μας μὲ τὴν Ἰδέα ἡ ὁποία θὰ συνθέσῃ δυναμικὰ τὴν ζωή του, θὰ τὴν ἐνεργοποιήσῃ, θὰ τὴν προσανατολίσῃ, καὶ τελικὰ θὰ τὸ δικαιώσῃ, δὲν ἀρκοῦν ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἡ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν, ἡ ἐκβιομηχάνισις, ἡ ἄνοδος τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Οἱ ἀνάγκες τοῦ Ἔθνους, δὲν εἶναι μόνον ὑλικές. Ὁ θετικὸς προσδιορισμὸς τοῦ σκοποῦ τῆς ὑπάρξεώς του, δὲν ἐξαντλεῖται στὸ οἰκονομικὸ-ὑλικό, πεδίο. Χρειάζεται κάτι εὐρύτερο. Χρειάζεται μία δρᾶσις, ποὺ νὰ δικαιώσῃ τὸν Ἕλληνα. Ἡ δρᾶσις αὐτὴ θὰ ἀναπηδᾶ ἀπὸ μίαν Ἰδέα ποὺ θὰ παρέχῃ στὸ Ἔθνος τὴν δυνατότητα νὰ συνεχίσῃ τὴν ὕπαρξί του μέσα στὴν Ἱστορία, σὰν ἰ δ ι α ί τ ε ρ η ὀ ν τ ό τ η ς. Ἡ Ἰδέα αὐτὴ θὰ δικαιώνῃ τὸν Ἑλληνισμό, ὄχι μόνον οἰκονομικά, ἀλλὰ καὶ ἱστορικά, ἠθικά, πνευματικά.

Ἡ Ἰδέα αὐτή, εἶναι ἡ ἐπιδίωξις τοῦ ἠθικοῦ μας μεγαλείου, ἡ συνέχισις τῆς ξεχωριστῆς Παραδόσεώς μας, ἡ καλλιέργεια τῆς λαμπρῆς κληρονομίας μας. Μὲ αὐτὴν τὴν ζωοποιὸν Ἰδέα διαφυλάσσεται ἡ ἐθνική μας προσωπικότης.

Μόνον μὲ αὐτὴν ἀποφεύγουμε τὴν θανάσιμη γιὰ τὰ ἔθνη ἀποκοπὴ ἀπὸ τὴν ἱστορική μας συνέχεια. Μὲ αὐτὴν συνειδητοποιοῦμε τὴν ἐθνική μας μ ο ν α δ ι κ ό τ η τ α, ἀνανεώνουμε τὰ πεπρωμένα μας καὶ ξαναγαποῦμε τὸν ἑαυτό μας.

Αὐτὴν τὴν Ἰδέα μποροῦμε νὰ τὴν ὀνομάσουμε «Ἑλληνικὸ τρόπο ζωῆς». Εἶναι ἕνα εἶδος ζωῆς ποὺ σύμφωνα μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Παράδοσι, πρέπει νὰ ἰσορροπῇ τὸ Πνεῦμα μὲ τὴν Ὕλη. Εἶναι ἕνας τύπος ζωῆς ἐλεύθερος, ἠθικός, πνευματικός, ἁρμονικός, ἀνθρωπιστικός.

ἀνάγκη για σας 18κ95

"The Greek Way of Life."

Against foreign influences

Εἶναι ἕνα ὑπόδειγμα ζωῆς γιὰ ἀνθρώπους ὡλοκληρωμένους καὶ ἐλευθέρους. Πάμπλουτοι δὲν ἐγίναμε ποτέ, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες. Ὑποδείγματα ἀνθρώπων ὅμως ἐγίναμε. Καὶ μποροῦμε νὰ ξαναγίνουμε. Σ' αὐτὸ τὸ μέγα ἔργον καλοῦνται ὅλοι οἱ Ἕλληνες, καὶ ἰδιαίτερα οἱ νέοι, νὰ προσφέρουν ὅλο τὸν πνευματικό τους δυναμισμό. Πρὸς τὰ ἐκεῖ πρέπει νὰ κατευθύνῃ ἡ νεολαία μας ὅλα τὰ ἰδεολογικά της ἐνδιαφέροντα. Καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ σὲ καμμία περίπτωσι σὲ ξένες προπαγάνδες, νὰ τὴν ἀποπροσανατολίζουν καὶ νὰ τὴν ἐκτρέπουν ἀπὸ τὴν μεγάλη κοίτη τοῦ ἀθανάτου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. Γιατί, μὲ τὸ πνεῦμα αὐτὸ θὰ εἶναι ἀκατανίκητη.

Τὸ Ἐθνικό μας Ἰδεῶδες, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶναι Ἑλληνικό, διασπᾶ τὰ στενὰ ὅρια τοῦ ἀτόμου καὶ χωρὶς νὰ τὸ παραγνωρίζῃ, τὸ συνενώνει, ὄχι μόνον μὲ τοὺς ὁμοεθνεῖς του, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς συνανθρώπους του. Σὰν Ἕλληνες πιστεύουμε στὴν συνύπαρξι τῶν ἐθνῶν μέσα στὸ εὐρύτερο πλαίσιο μιᾶς πανανθρώπινης κοινωνίας, ὅπου κάθε ἔθνος διατηρεῖ ἀλώβητη τὴν ἱστορική του προσωπικότητα. Σὰν ἐλεύθεροι ἄνθρωποι καὶ σὰν Ἕλληνες θέλουμε, μέσα στὴν πανανθρώπινη κοινωνία, τὰ ἔθνη ἐλεύθερα, ὅπως θέλουμε καὶ τὰ ἄτομα ἐλεύθερα, μέσα στὴν κάθε ἐθνικὴ κοινωνία. Αὐτὸς εἶναι ὁ δικός μας, ὁ Ἑλληνικός, ὁ ὑγιῶς ἀνθρωπιστικὸς «διεθνισμός», ἐνῶ ὁ διεθνισμὸς τῶν κομμουνιστῶν ποὺ ταυτίζεται μὲ τὴν ξενοδουλεία, τὴν ἀποβολὴ τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος καὶ τὴν ἐθνικὴ προδοσία, εἶναι νοσηρὸς καὶ ἀπατηλός.

Φωτεινὸς εἶναι ὁ δρόμος τῆς Ἱστορίας μόνον ὅταν τὸν φωτίζῃ ὁ μέγας ἥλιος τοῦ Πνεύματος. Καὶ τὸ Πνεῦμα σὰν κίνητρο δημιουργικῆς ὁμαδικῆς ἐνεργείας, εἶναι μόνον ἐκεῖνο ποὺ συνδέεται μὲ τὴν Πατρίδα καὶ μὲ τὶς παραδόσεις της: Τὸ Ἐθνικὸ Πνεῦμα.

III. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

1. Ὁ Χριστιανισμός

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι μόνον Θρησκεία. Εἶναι ἐπίσης καὶ φιλοσοφία τῆς ὑπάρξεως ἡ ὁποία διδάσκει τὸ Καλὸ καὶ τὸ Κακὸ καὶ μᾶς ὁδηγεῖ στὴν ἐπιλογὴ τοῦ πρώτου καὶ στὴν ἀποφυγὴ τοῦ δευτέρου. Εἶναι μία διδασκαλία γιὰ ἕναν ἀνώτερο, ἠθικώτερο καὶ ἀνθρωπιστικώτερο τρόπο ζωῆς στηριγμένον στὴν ἀδελφικὴν ἀγάπη καὶ στὴν ἐλεύθερα υἱοθετημένην ἰσότητα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Χριστιανισμὸς δίνει ἁπλὲς ἀλλὰ καὶ σοφές, λύσεις στὰ προβλήματα τῶν ἀνθρώπων. Οἱ λύσεις αὐτὲς συγκροτοῦν ἕνα κώδικα ἠθικῆς. Τὸ κριτήριο τοῦ Χριστιανισμοῦ γιὰ τὴν διάκρισι τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Κακοῦ εἶναι

It is clear that the nationalism as propounded by the students and intelligentsia — and by the Regime are two altogether different things. One looks to the Greek history in its attempt to find democratic precedents, whereas the

ἡ Ἀγάπη. Αὐτὴ εἶναι ἡ «λυδία λίθος», ὁ γνώμων ποὺ χαράσσει τὰ ὅρια ποὺ διαχωρίζουν ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ κάνουμε ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ ἀποφεύγουμε. Ὁλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Χριστιανισμοῦ θεμελιώνεται στὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», τὸ ἀξίωμα ποὺ συνοψίζει τὴν οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ Χριστιανικὸς Κῶδιξ ζωῆς καὶ συμβιώσεως συνιστᾶ λοιπὸν τὸν ὑπέρτατον ὁδηγὸ τοῦ ἀνθρώπου στὴν κοινωνική του συμβίωσι.

Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ σὰν Θρησκεία ἀλλὰ καὶ σὰν θεωρία, κινεῖται στὸν χῶρο τοῦ Πνεύματος. Εἶναι μία μορφὴ «πνευματοκρατίας». Ἡ Ὕλη εἶναι θνητή. Τὸ Πνεῦμα ἀθάνατο. Γι' αὐτό, ὁ Χριστιανισμός, ἐναρμονίζεται ἀπόλυτα μὲ τὴν Ἑλληνικὴ ἰδεοκρατικὴ φιλοσοφία καὶ μὲ τὸν Ἑλληνικὸ τρόπο ζωῆς, ἐνῶ συγκρούεται μὲ τὶς ὑλιστικὲς θεωρίες καὶ μὲ τὸν κομμουνιστικὸ τρόπο ζωῆς.

Ἐξ ἄλλου, γιὰ τὸν Χριστιανισμό, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀδελφοί. Δὲν ὑπάρχει διάκρισις. Ὅλοι εἶναι ἴσοι μπροστὰ στὸν Θεό.

Οἱ χριστιανικὲς ἀξίες : Ἀγάπη, Ἀδελφότης, Φιλανθρωπία, ἀμοιβαῖος σεβασμός, παραμένουν ἀναλλοίωτες μέσα στοὺς αἰῶνες καὶ καταυγάζουν τὴν πορεία τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς μία καλύτερη καὶ ἀνθρωπινώτερη ζωή. Ἰδιαίτερα φωτίζουν τὴν δική μας πορεία, τὴν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὅποιος ἀκολουθεῖ τὸν «ὁδηγὸ ζωῆς», ποὺ λέγεται Χριστιανισμὸς*, δίνει στὴν ὕπαρξί του ἀνώτερο, ἠθικὸ περιεχόμενο.

Ὁ Χριστιανισμὸς ἀποβλέπει στὴν διαρκῆ ἐξύψωσι καὶ τελείωσι τοῦ κάθε ἀτόμου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν γενικὴ βελτίωσι τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Κύριος στόχος του εἶναι ὁ ἐσωτερικὸς ἄνθρωπος. Καὶ μὲ τὴν ἐξύψωσί του, ἡ δημιουργία μιᾶς μεγάλης πανανθρώπινης ἀλληλεγγύης. Μέσα στὴν ἀλληλεγγύη τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ἄνθρωπος ἐπιτυγχάνει τὴν ἐσωτερικὴ ἑνότητα μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἑνότητα μὲ τοὺς συνανθρώπους του.

Μὲ τὴν Χριστιανικὴ ἀλληλεγγύη, ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ ἠθικὴ ἐξέλιξις ὁλόκληρης τῆς κοινωνίας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἁρμονικώτερη λειτουργία της. Ὁ Χριστιανισμὸς προσφέρει τὸν βαθύτερο καὶ ἀναγκαῖο ἀνθρωπιστικὸ τόνο σὲ ὅλες τὶς κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητες.

Ἔτσι, παρέχει τὸν ἀπαραίτητον ἀνθρωπιστικὸ προσανατολισμὸ στὶς τεχνικὲς κατακτήσεις τῆς ἐποχῆς μας, οἱ ὁποῖες χωρὶς αὐτὸν τὸν τόνο, καθίστανται ὄργανα τοῦ Κακοῦ καὶ τῆς ἀπανθρωπίας.

Μόνον, ἐὰν διαπνέεται ἀπὸ τὸ ἠθικὸ καὶ ἀνθρωπιστικὸ πνεῦμα

Χριστιανικό στοιχείο της Εθνικής Ιδεολογίας

---

* Στὸ παρὸν κείμενο ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἐξετάζεται σὰν θρησκεία, ἀλλὰ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον σὰν στοιχεῖο συστατικὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἰδεολογίας μας. Ἡ θρησκειολογική του ἀνάλυσις, ἡ παρουσίασις τοῦ Χριστολογικοῦ του περιεχομένου εἶναι ἔργο ποὺ ἀνήκει σὲ ἄλλους, πιὸ ἁρμόδιους.

Writer looks at destiny of the Greek nation, singularly avoiding any mention of democratic tradition.

τοῦ Χριστιανισμοῦ ὁλοκληρώνεται καὶ ἀποκτᾶ πραγματικὴ ἀξία τὸ σύγχρονο ἰδεῶδες τῆς Προόδου. Διότι, μόνον τότε ἡ Πρόοδος ἀποκτᾶ ἀνθρωπιστικὸ περιεχόμενο, καθοδηγεῖται ἀπὸ ἠθικὲς ἀξίες καὶ ἐξυπηρετεῖ τὴν πανανθρώπινη ἀλληλεγγύη. Μὲ τὸν Χριστιανισμό, ἡ τροχιὰ τῆς κοινωνικῆς ἐξελίξεως δεσμεύεται καὶ προσανατολίζεται πρὸς τὴν ὁλοκλήρωσι καὶ τὴν πλήρη ἐφαρμογὴ τῆς ἀξίας «ἐλεύθερος καὶ ἠθικὸς ἄνθρωπος, ἐν ἁρμονικῇ συμβιώσει».

Γι' αὐτὸ ὁ Χριστιανισμός, μὲ τὶς ἠθικὲς ἀρχὲς καὶ ἐξυγιαντικὲς προεκτάσεις καὶ ἐπιπτώσεις του, τόσον ἐπάνω στὸ ἄτομο, ὅσο καὶ ἐπάνω στὸ κοινωνικὸ σύνολο, εἶναι πανανθρώπινο, θετικὸ καὶ δημιουργικὸ Ἰδεῶδες.

2. Ὁ Ἀνθρωπισμός

Τὸ Ἑλληνικὸ καὶ Χριστιανικὸ Πνεῦμα, συνενωμένα, συνθέτουν τὸν πλήρη καὶ ἀληθινὸ «ἀνθρωπισμὸ» (οὐμανισμό). «Ἀνθρωπισμός», εἶναι ἡ τοποθέτησις τοῦ Ἀνθρώπου στὸ κέντρο τοῦ ἐνδιαφέροντός μας. Τοῦ ἀνθρώπου σὰν συνόλου (ἀνθρωπότης) καὶ κυρίως, σὰν ἀτόμου, σὰν συγκεκριμένης προσωπικότητος. Ὁ ἀνθρωπισμὸς βλέπει τὸν κάθε ἄνθρωπο σὰν ἀτομικὴ καὶ ἀνεπανάληπτην ἀξία, σὰν ξεχωριστὸ ἀτομικὸ ὄν καὶ ὄχι σὰν «εἶδος», χαμένο στὴν ὁμοιογενῆ ἄμορφη μᾶζα. Μὲ αὐτὴν τὴν ἔννοια ὁ Οὐμανισμός, ὁ δικός μας, ὁ αἰώνιος καὶ ἀληθινός, ἔρχεται σὲ σύγκρουσι πρὸς τὸν κομμουνιστικό, φραστικὸ ψευδοουμανισμό, ὁ ὁποῖος ὅσο περισσότερο μιλᾶ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα σὰν ἀφηρημένο γενικὸ καὶ ἀπροσδιόριστο σύνολο καὶ γιὰ τὸν «ἄνθρωπο» σὰν ἀπρόσωπη ἀφηρημένη ἔννοια, τόσο περισσότερο ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν συγκεκριμένο, τὸν ζωντανὸν ἄνθρωπο, τὸν ὁποῖον ἀγνοεῖ, καταπατεῖ καὶ συνθλίβει.

Ὁ δικός μας ἀνθρωπισμὸς μᾶς φέρνει σὲ ἀντίθεσι πρὸς τὸν ὁλοκληρωτικὸ ὀργανωτισμὸ κάθε εἴδους. Δὲν ἐπιτρέπει τὴν θυσία μιᾶς ὁλόκληρης γενεᾶς μὲ τὴν ἀναπόδεικτη δικαιολογία ὅτι δῆθεν θὰ ζήσουν καλύτερα οἱ ἑπόμενες γενεές.

Ὁ χριστιανικὸς ἀνθρωπισμὸς ἀπαγορεύει τὴν καταπίεσι τοῦ ἀτόμου καὶ θεωρεῖ ἁμάρτημα τὴν καταστροφὴ μιᾶς ἀνθρώπινης ζωῆς, δηλαδὴ μιᾶς αὐθύπαρκτης καὶ ἀνεπανάληπτης ἀξίας.

Ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς Ἀνθρωπισμὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὸν μαρξικὸ ταξισμό, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ διδασκαλία τοῦ μίσους. Καὶ εἶναι αὐτονόητο ὅτι ὁ δικός μας, ὁ πραγματικὸς ἀνθρωπισμός, ἀποτελεῖ καὶ τὴν μοναδικὴ γνήσια πηγὴ ἑνὸς ὑγιοῦς φιλειρηνισμοῦ.

Οἱ κομμουνισταὶ θέλουν τὸν «οὐμανισμὸ» δημιούργημα συγκεκριμένης ἱστορικῆς περιόδου (Ἀναγέννησις) καὶ παροδικὸ φαινόμενο. Ἐμεῖς γνωρίζουμε ὅτι ὁ Ἀνθρωπισμὸς εἶναι μία τάσις αἰωνία

καὶ ἕνας ἀγώνας πανάρχαιος, συνυφασμένος μὲ τὴν πίστι πρὸς τὸν ἄνθρωπο, τὸν Ἄνθρωπο ποὺ ὑπάρχει ἐπάνω ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς τάξεις καὶ τὰ ποικίλα κοινωνικοπολιτικὰ συστήματα.

Ὁ Ἀνθρωπισμὸς συνεπάγεται καὶ ἕναν ἀ γ ῶ ν α. Τὸν ἀγῶνα ἐναντίον κάθε μορφῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας. Ὁ μαρξισμὸς σὰν κήρυγμα παρουσιάζεται σὰν πάλη κατὰ τῆς δυστυχίας. Ἀλλὰ ἡ πάλη του, ἀκόμη καὶ σὰν θεωρία, εἶναι ἐπιφανειακή, διότι θεωρεῖ τὴν ἀνθρώπινη δυστυχία, σὰν ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον οἰκονομικὴ καὶ ὁμαδικὴ δυστυχία. Ἀγνοεῖ τὰ βάθη τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας, τὴν πνευματικὴ ἀπόγνωσι, τὴν μοναξιὰ καὶ τὴν ἐρήμωσι τῆς ψυχῆς. Καὶ ἐξ ἄλλου, ὁ μαρξισμὸς στὴν πρᾶξι ἀπεδείχθη ὁ χειρότερος ἀντιανθρωπισμός.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ, γιὰ τοὺς ἀληθινοὺς ἀνθρώπους, ἔχει μεγαλύτερη σημασία ἀπὸ ὅλες τὶς βιομηχανικὲς ἐπαναστάσεις. Ὁ Ἀνθρωπισμὸς ὁ δικός μας, δὲν εἶναι οὔτε ταξικός, οὔτε οἰκονομικός. Δὲν εἶναι σχετικός. Εἶναι ἀ π ό λ υ τ ο ς.

Γιὰ ἐμᾶς «ἁπάντων, μέτρον ἄνθρωπος» (Πρωταγόρας). Ἐνῶ γιὰ τοὺς κομμουνιστάς, ἁπάντων μέτρον τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα.

3. Ἡ σύνθεσις Ἑλληνισμοῦ - Χριστιανισμοῦ

Πιστεύουμε, λοιπόν, στὸν Ἑλληνοχριστιανικὸ Πολιτισμό. Δηλαδὴ στὴν δημιουργικὴ σύνθεσι τῶν ἀξιῶν Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ. Ἡ σύνθεσις αὐτὴ συνιστᾶ μίαν ἀντίληψι γιὰ τὸν Κόσμο, τὸν Ἄνθρωπο καὶ τὴν Ζωή. Εἶναι ἡ ἀντίληψις ἡ ἰδική μας καὶ ὁλόκληρου τοῦ ἐλεύθερου, δηλαδὴ τοῦ πράγματι πολιτισμένου κόσμου.

Οἱ Ἕλληνες πρῶτοι ἔθεσαν σὰν μέτρο γιὰ τὴν ἐκτίμησι κάθε ἀξίας, τὸν Ἄνθρωπο. Κάθε δραστηριότης, κατὰ τοὺς Ἕλληνες, πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ στὴν ἔκφρασι τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς καὶ στὴν βελτίωσι τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς τύχης του. Οἱ Ἕλληνες εἶδαν τὸν ἄνθρωπο σὰν ὡλοκληρωμένο πρόσωπο μὲ σκέψι, βούλησι καὶ εὐθύνη. Τὸν εἶδαν μὲ δικαιώματα καὶ μὲ ἐλευθερίες πέρα ἀπὸ τὶς ὑποχρεώσεις του. Μὲ αὐτὲς τὶς ἀντιλήψεις οἱ Ἕλληνες δημιούργησαν τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὸν Πολιτισμό. Μόνον οἱ λαοί, οἱ ὁποῖοι ἐπεκοινώνησαν μὲ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα, ἐκπολιτίσθηκαν. Γι' αὐτό, ὁ Σέλλεϋ εἶπε: «Ὅλοι εἴμεθα Ἕλληνες».

Ὁ Χριστιανισμὸς συμπλήρωσε καὶ ὑπερέβαλε τὴν Ἑλληνικὴ Ἰδέα στὸ θέμα τῶν καθηκόντων πρὸς τὸν πλησίον. Ἐδίδαξε τὴν ἀγάπη, τὴν ταπεινοφροσύνη, τὴν ἐπιείκεια, τὴν ἀνοχή, τὴν φιλανθρωπία, τὴν ἐγκαρτέρησι καὶ τὴν συγγνώμη.

Ἐδίδαξε μία φιλοσοφία τῆς ὑπάρξεως μὲ ἠθικὰ κριτήρια. Ἔφερε μία νέα πνοὴ ἀνθρωπισμοῦ στὶς διανθρώπινες σχέσεις. Ἀπὸ τὴν

ἐμφάνισί του, δὲν ὑπάρχει πρόοδος ἡ ὁποία νὰ μὴν ὀφείλεται σ' αὐτόν, εἴτε ὁλόκληρη, εἴτε σὲ κάποιο βαθμό. Ἡ κατάργησις τῆς δουλείας, ἡ φιλανθρωπία, ἡ ἀνεξιθρησκεία, ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτη, ὁ συνδικαλισμός, τὰ ἀτομικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα, ἡ χειραφέτησις τῆς γυναίκας, προῆλθαν ἢ ἐπηρεάσθησαν ἀποφασιστικὰ ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό.

Ἡ διασταύρωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Πνεύματος ὑπῆρξεν ἡ γονιμώτερη σύνθεσις τῆς Ἱστορίας. Ἀπὸ αὐτὴν προῆλθε ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς Πολιτισμός, ὁ ὁποῖος ἀποβλέπει στὴν ἐναρμόνισι τοῦ ἀτόμου μὲ τὸ Σύνολο, μὲ σεβασμὸ τῶν ἀμοιβαίων δικαιωμάτων, ὑποχρεώσεων καὶ ἐλευθεριῶν. Εἶναι τὸ Ἰδεῶδες τοῦ «ἐλευθέρου καὶ ἠθικοῦ ἀνθρώπου ἐν συμβιώσει».

4. Ὁ Φιλειρηνισμός

Ἀπὸ τὸ Ἰδεῶδες αὐτό, προέρχεται καὶ τὸ ἰδεῶδες μας γιὰ τὴν Εἰρήνη ἐν Ἐλευθερίᾳ καὶ Δικαιοσύνῃ. Διότι, χωρὶς Δικαιοσύνη, ἡ Εἰρήνη ἀποτελεῖ τὴν διασφάλισι καὶ τὴν μονιμοποίησι τῆς ἀδικίας. Καὶ χωρὶς Ἐλευθερία, ἡ Εἰρήνη ἀποτελεῖ τὴν διαιώνισι τῆς τυραννίας. Γι' αὐτό, χωρὶς Δικαιοσύνη καὶ χωρὶς Ἐλευθερία, εἶναι ἀπολύτως βέβαιο καὶ ἱστορικῶς ἀποδειγμένο, ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ Εἰρήνη.

Γιὰ τοῦτο, ἡ κομμουνιστικὴ «εἰρηνολογία», ἀποτελεῖ ἁπλῆ * προπαγάνδα καὶ δὲν ἔχει καμμία σχέσι μὲ τὴν πραγματικὴ Εἰρήνη καὶ τὴν ἀληθινὴ εἰρηνοφιλία.

IV. Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

1. Ὁρισμός

Σύμφωνα μὲ τὸν κλασικὸ ὁρισμό, Ἐλευθερία εἶναι τὸ δικαίωμα νὰ κάνῃ κανεὶς ὅ,τι θέλει, ὡς τὸ σημεῖο, ποὺ δὲν στερεῖ τὸν συνάνθρωπό του ἀπὸ τὴν ἴδια δυνατότητα. Ἐμεῖς ὅμως θέλουμε, διατηρῶντας τὸ Ἄτομο σὰν ἰδιαίτερη προσωπικότητα, αὐθύπαρκτην ἀξία καὶ ἀνεπανάληπτην ὀντότητα, νὰ τὸ «κοινωνικοποιήσουμε» μὲ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν αὐτοῦ τοῦ ὅρου. Γι' αὐτό, λέμε ὅτι Ἐλευθερία εἶναι ἡ ἔλλειψις περιορισμῶν ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ εἶναι ἀναγκαῖοι γιὰ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία τῆς κοινωνίας. Ἔτσι ὑπογραμμίζουμε τὸν διφυῆ χαρακτῆρα τῆς Ἐλευθερίας, ἀτομικὸ καὶ κοινωνικό. Ἐλευθερία ὑπάρχει ἐκεῖ ὅπου κάθε ἄτομο καὶ κάθε λαός, μπορεῖ νὰ κατευθύνῃ τὶς πράξεις του καὶ νὰ καθορίζῃ τὶς τύχες του.

'Εκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει 'Ελευθερία, ὁ πολίτης ἔχει μόνον ὑποχρεώσεις. 'Εκεῖ ὅπου ὑπάρχει, ὁ πολίτης ἔχει καὶ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ἀσκεῖ χωρὶς περιορισμὸν ἄλλον ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ ἐπιβάλλει ὁ Νόμος γιὰ τὴν προστασία τῆς 'Ελευθερίας τῶν ὑπολοίπων μελῶν τῆς κοινωνίας καὶ τῶν γενικῶν ἐθνικοκοινωνικῶν συμφερόντων. Ἡ 'Ελευθερία εἶναι συνεπῶς μία μεγάλη ἀλληλεγγύη μεταξὺ ἐλευθέρων καὶ ἰσοτίμων ἀνθρώπων.

2. Τὰ εἴδη της

Ἡ 'Ελευθερία διακρίνεται σὲ διάφορα εἴδη.

α) Ἡ Πολιτικὴ 'Ελευθερία: Παρέχει στοὺς πολίτες τὴν δυνατότητα νὰ μετέχουν στὴν διαχείρισι τῶν κοινῶν ὑποθέσεων καὶ στὸν καθορισμὸ τῶν προσανατολισμῶν τοῦ Ἔθνους των. Εἶναι τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς στὰ κοινά, τὸ δικαίωμα τῆς πλειοψηφίας νὰ κυβερνᾶ καὶ τῆς μειοψηφίας νὰ ἐλέγχῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ προσπαθῇ μὲ νόμιμα μέσα, νὰ καταστῇ πλειοψηφία.

Πιστεύουμε σ' αὐτὴν τὴν 'Ελευθερία καὶ γι' αὐτὸ ἀπορρίπτουμε τὸ μονοκομματικὸ σύστημα καὶ κάθε μορφῆς πολιτικὸν ὁλοκληρωτισμό.

β) Ἡ Κοινωνικὴ 'Ελευθερία: Συνίσταται στὴν ἔλλειψι τυπικῶν καὶ νομικῶν φραγμῶν στὴν σταδιοδρομία τοῦ ἀτόμου. Προϋποθέτει δηλαδὴ τὴν ἔλλειψι εἰδικῶν προνομιούχων τάξεων ἢ ἀτόμων. Σημαίνει τὴν ἰσότητα ὅλων ἔναντι τοῦ Νόμου. 'Απαιτεῖ τὸν μὴ διαχωρισμὸ τῶν πολιτῶν σὲ κλειστὲς ὁμάδες, «ἀνώτερες» καὶ «κατώτερες». Ὁ οἱοσδήποτε πολίτης, ἂν συγκεντρώσῃ τὰ ἀπαραίτητα προσόντα καὶ ἐπιδείξῃ τὴν ἀναγκαίαν ἱκανότητα, μπορεῖ νὰ καταλάβῃ ὁποιοδήποτε ἀξίωμα. 'Εμεῖς, πιστεύουμε σ' αὐτήν τὴν 'Ελευθερία, ἡ ὁποία ἰσχύει στὴν χώρα μας καὶ προσπαθοῦμε νὰ τῆς δώσουμε ὁλοένα καὶ οὐσιαστικώτερο περιεχόμενο. Γι' αὐτὸ ἀντιτασσόμεθα στὸ κομμουνιστικὸ σύστημα, ὅπου τὰ μέλη τοῦ ΚΚ, δηλαδὴ τὸ 3 ἢ 4 % τῆς κοινωνίας, ἀποτελοῦν μία κλειστὴ προνομιοῦχο «κάστα», ἡ ὁποία ἀσκεῖ μόνιμα, χωρὶς περιορισμοὺς καὶ χωρὶς ἔλεγχο τὴν ἐξουσία, διαφυλάττει γιὰ τὸν ἑαυτό της ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις. Καὶ παλεύουμε γιὰ νὰ ἐμποδίσουμε κάθε τάσι, γιὰ διαμόρφωσι μιᾶς ὁμοίας ἢ ἀνάλογης «κάστας» στὴν χώρα μας.

γ) Ἡ Οἰκονομικὴ 'Ελευθερία: Προσφέρει στὸ κάθε ἄτομο τὴν δυνατότητα νὰ ὑπάρξῃ, νὰ δράσῃ καὶ νὰ ἀναδειχθῇ στὸ οἰκονομικὸ καὶ ἐπαγγελματικὸ πεδίο. 'Εξασφαλίζει τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς καὶ ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος. Κατοχυρώνει γιὰ τὸ ἄτομο τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, τὴν δυνατότητα νὰ ὑπερασπίζεται τὰ συμφέροντά του καὶ νὰ ἀναπτύσσῃ ἰδιωτικὴ ἐπιχειρηματικὴ πρωτοβουλία. 'Αναγνωρίζει

στὸν ἐργαζόμενο τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ κατὰ βούλησιν τὸ προϊὸν τοῦ μόχθου του καὶ νὰ ἔχῃ χρόνο γιὰ ἀνάπαυσι, τὸν ὁποῖο νὰ διαθέτῃ ἐλεύθερα. Ὅλα αὐτά, συνιστοῦν τὴν οἰκονομικὴ ἐλευθερία τὴν ὁποία καταργεῖ πλήρως ὁ κομμουνισμός. Γι' αὐτὸ μαχόμεθα ἐναντίον του, ὅπως παλεύουμε καὶ ἐναντίον κάθε τάσεως ἰσχυρῶν μονάδων ἢ ὁμάδων νὰ συγκεντρώσουν ὑπερβολικὴ οἰκονομικὴ δύναμι καὶ νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν σὲ βάρος τῶν ἀσθενεστέρων ἀτόμων ἢ ὁμάδων πρὸς ζημίαν τοῦ ἐθνοκοινωνικοῦ συνόλου.

Πιστεύοντας στὴν Οἰκονομικὴ Ἐλευθερία, πιστεύουμε ὅτι τὸ ἰδεῶδες οἰκονομικὸ σύστημα, εἶναι ἐκεῖνο ποὺ συνδυάζει τὴν Ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ συνόλου, τὰ συμβιβάζει καὶ τὰ ἐναρμονίζει.

δ) Ἡ Πνευματικὴ Ἐλευθερία: Ἀφορᾶ στὴν σκέψι, στὴν συνείδησι, στὴν ἔρευνα καὶ στὴν πίστι. Περικλείει τὰ δικαιώματα τῆς ἀμφιβολίας, τῆς ἀνησυχίας, τῆς ἀναζητήσεως, τὰ ὁποῖα καταργεῖ ὁ ὁλοκληρωτισμός. Ὅπου ὑπάρχει πνευματικὴ ἐλευθερία, δὲν ὑπάρχει δέσμευσις στὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα, στὴν θρησκευτικὴ πίστι, στὴν ἰδεολογικὴ ἀναζήτησι, στὴν πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ δημιουργία. Σ' αὐτὴν τὴν ἐλευθερία πιστεύουμε καὶ γιὰ τὴν διαφύλαξί της ἀγωνιζόμεθα ἐναντίον κάθε ἐχθροῦ της καὶ κυρίως, σήμερα, ἐναντίον τοῦ κομμουνιστικοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ.

Ἡ Ἐλευθερία, ἐξ ἄλλου, εἶναι ἀτομικὴ καὶ συλλογική. Ἐμεῖς πιστεύουμε, ὅτι χωρὶς τὴν πρώτη δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ οὔτε καὶ ἡ δεύτερη.

Δίκαιο σύστημα εἶναι ὄχι ἐκεῖνο ποὺ παραβιάζει ἢ καὶ καταργεῖ τὴν μίαν ἐλευθερία χάριν, δῆθεν, τῆς ἄλλης, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ ἐναρμονίζει αὐτὲς τὶς δύο ἐλευθερίες ὥστε νὰ συνυπάρχουν καὶ νὰ ἀλληλοσυμπληρώνονται.

3. Ὁ Φορεύς της

Βασικὸς φορεὺς τῆς Ἐλευθερίας εἶναι τὸ ἄτομο. Γι' αὐτὸ εἴμεθα ἀποφασιστικῶς ἐναντίον κάθε προσπαθείας, ποὺ ἀποβλέπει στὴν μαζοποίησι τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ὁλοκληρωτικὰ καθεστῶτα καὶ ἰδίως ὁ κομμουνισμός, προσπαθοῦν μὲ ὅλα τὰ μέσα νὰ ἐξαφανίσουν τὸ ἄτομο. Θέλουν τὴν ἰσοπέδωσί του μέσα σὲ μίαν ἄμορφη καὶ ἄβουλη μᾶζα. Δὲν θέλουν τὸν ἄνθρωπο προσωπικότητα ἀνεξάρτητη, μὲ κριτική, σκέψι καὶ μὲ ὑπεύθυνες ὑποκειμενικὲς ἀντιδράσεις. Τὸν θέλουν μέλος μιᾶς ἀγέλης, ἐξάρτημα ἑνὸς μεγάλου μηχανισμοῦ. Τὸν θέλουν ὁμαδισμένον. Προσπαθοῦν λοιπόν, νὰ ἀτροφήσουν τὴν κριτική του ἀντίληψι καὶ νὰ ὑποκαταστήσουν τὶς ὑπεύθυνες ἀντιδράσεις του μὲ αὐτόματα ἀνακλαστικὰ καὶ τὶς ὑποκειμενικὲς στάσεις του μὲ τάσεις ὁμαδικές. Ὁ κομμουνισμὸς προσπαθεῖ

νὰ δημιουργήση ἕναν νέο τύπο ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος παντοῦ καὶ πάντοτε θὰ ἐνεργῆ σὰν μόριο ἑνὸς ὀργανισμοῦ, σὰν μέλος μιᾶς ἀγέλης. «Ὁ ἄνθρωπος τοῦ κομμουνισμοῦ», εἶναι ὁ ἀ γ ε λ α ῖ ο ς ἄνθρωπος. Αὐτὸς ποὺ δὲν ἔχει οὔτε τὴν ἐπιθυμία, οὔτε τὴν ἱκανότητα νὰ υἱοθετήση ποτέ, πουθενά, ἀτομικὴ στάσι. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ἐπιδιώκει νὰ δημιουργήση ὁ κομμουνισμός. Καὶ ἐκεῖ βρίσκεται ἀκριβῶς ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος. Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία τῆς κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς: Ἡ καταστροφὴ τοῦ ἀνθρώπου Ἑλληνικοῦ καὶ Χριστιανικοῦ τύπου. Δηλαδή, τοῦ μοναδικοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἀξίζει αὐτὸν τὸν τίτλο.

Ἐμεῖς, ἐλεύθεροι καὶ ὑπερήφανοι ἄνθρωποι καὶ ἐπὶ πλέον Ἕλληνες καὶ Χριστιανοί, ἀντιτασσόμεθα μὲ ὅλη μας τὴν δύναμι σ' αὐτὸ τὸ τερατῶδες πείραμα τοῦ κομμουνισμοῦ γιὰ τὴν μεταβολὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅποιος γεννήθηκε Ἕλληνας, ἔχει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον ἄνθρωπον, ἕνα χρέος καὶ ἕνα προνόμιο: Δὲν δικαιοῦται νὰ γίνη μᾶζα, ὄχλος, ἀνώνυμο πλῆθος. Στὸν τόπον αὐτὸν γεννήθηκε τὸ Ἄτομο σὰν ὑπεύθυνος φορέας ἐλευθέρας σκέψεως καὶ θελήσεως. Γι' αὐτὸ ἀγωνιζόμεθα ἐναντίον ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπιχειροῦν νὰ μεταβάλουν τὸν λαό μας καὶ ἰδιαίτερα τοὺς νέους μας σὲ ὅπλο ἑτεροκίνητο, σὲ ἠθικῶς ἀδιαφοροποίητη μᾶζα, σὲ ἱστορικὸ πολτό. Ἐμεῖς, ἀντίθετα ἀπὸ αὐτούς, παλεύουμε ὄχι γιὰ νὰ ἐξαφανίσουμε, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὁλοκληρώσουμε καὶ νὰ τελειοποιήσουμε τὸ ἐλεύθερο καὶ ὑπεύθυνο ἄτομο.

4. Οἱ ἀγωνισταί της

Ὁ Ἕλληνας δὲν δικαιοῦται νὰ εἶναι ἀμέτοχος, «ἐνδιάμεσος» στὸν ἀγῶνα ὁ ὁποῖος καθορίζει σήμερα τὰ πεπρωμένα τῆς χώρας μας καὶ ὁλόκληρου τοῦ κόσμου. Γιατί, ἡ Ἑλλάδα εἶναι ταυτόσημη μὲ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Ἐλευθερία καὶ ἀδιανόητη, χωρὶς αὐτόν. Ὁ κομμουνισμός, δηλαδὴ ὁ σύγχρονος ὁλοκληρωτισμός, σὰν σύστημα ποὺ δεσμεύει ἐκ γενετῆς τὴν συνείδησι τοῦ ἀτόμου, ἀποτελεῖ ὀπισθοδρόμησι, ἀντίδρασι, ἄρνησι τῆς Ἑλληνικότητος. Καὶ ἡ οὐδετερότης ἀπέναντι στὸν κομμουνισμὸ—ὄχι μόνον ἡ συνεργασία μὲ αὐτὸν ἀλλὰ καὶ ἁπλῶς ἡ ἄρνησις τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον του—εἶναι ἀπαράδεκτη.

Ἐμεῖς δὲν θεωροῦμε τὴν Ἐλευθερία σὰν κατάστασι παθητική. Ἀντίθετα πιστεύουμε ὅτι ἡ Ἐλευθερία ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοαμύνης ἀλλὰ καὶ τὸ καθῆκον τῆς προστασίας τῶν δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν. Ἡ Ἐλευθερία ὀφείλει νὰ ἀγωνίζεται γιὰ τὶς ἀρχές της. Εἰδικώτερα στὴν ἐποχή μας, ὅταν ἡ Ἐλευθερία ὑφίσταται τὴν ὁλομέτωπη ἐπίθεσι τοῦ κομμουνιστικοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβιώση παρὰ μόνον ἂν εἶναι μ α χ ο μ έ ν η.

5. Ὁ δυναμισμός της

Ἡ Ἐλευθερία εἶναι ὁ δυναμισμὸς τῆς Ἱστορίας. Ἐξελίσσεται, ἀνασυντίθεται, ἀναπροσαρμόζεται καὶ ἐπιβιώνει. Αὐτὸς ὁ ἀπεριόριστος δυναμισμὸς τῆς Ἐλευθερίας εἶναι ἡ πραγματική, ὄχι ἡ μαρξιστική, διαλεκτικὴ τῆς ἱστορικῆς κινήσεως. Καὶ προσφέρει στοὺς ὀπαδούς της, ἰδιαίτερα στοὺς νέους, εὐρύτατο πεδίο γιὰ ἀγῶνες καὶ γιὰ θετικὴ δημιουργία.

6. Τὸ περιεχόμενό της

Ἡ δική μας, ἡ ὀρθή, ἡ Ἑλληνικὴ ἀντίληψις περὶ Ἐλευθερίας, συνδυάζει τὸ ἄτομο μὲ τὸ σύνολο, τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη μὲ τὴν ἀτομικὴ πρωτοβουλία. Ἐξασφαλίζει ἔτσι, τὴν ὁμαλὴ πρόοδο τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου μὲ τὴν ἁρμονική τους συνεργασία.

Εἶναι ἀντίληψις γιὰ μία Ἐλευθερία ἐνεργητικὴ καί μαχητικὴ ὄχι οὐδέτερη καὶ παθητική.

Εἶναι ἀκόμη ἡ ἀντίληψίς μας περὶ Ἐλευθερίας, ἐθνική. Διότι γιὰ ἐμᾶς, ἡ Ἐλευθερία εἶναι συνυφασμένη μὲ τὶς ἐθνικὲς ἀξίες. Καὶ μάχεται γι' αὐτές. Δὲν φυτρώνει στὸ ἱστορικὸ κενὸ ἡ δική μας Ἐλευθερία. Ἔχει ἐθνικὸ περιεχόμενο. Καὶ τὸ ὑποστηρίζει μὲ πάθος καὶ δύναμι. Κάθε ἐλευθερία, ἡ ὁποία δὲν ἔχει ἔντονο τὸ ἐθνικὸ πάθος, διαλύεται.

7. Τὰ Ὅρια τῆς Ἐλευθερίας.

Πιστεύουμε στὴν Ἐλευθερία. Ὅμως, στὴν ἐλευθερία καὶ τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου, ὑπάρχουν ὅρια. Κανείς, ἄτομο ἢ ὁμάδα, δὲν δικαιοῦται νὰ ἐνεργήσῃ τόσον «ἐλεύθερα» ὥστε νὰ παραβιάσῃ τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἢ νὰ βλάψῃ τὸ σύνολο. Ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολο δὲν δικαιοῦται νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἐλευθερία του μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἐκμηδενίσῃ τὶς ἐλευθερίες καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου. Σ' αὐτὲς τὶς περιπτώσεις δὲν ἔχουμε ἐλευθερία. Ἔχουμε ἀσυδοσία. Καὶ ἐνῷ ἡ πρώτη εἶναι Ἀξία, ἡ δεύτερη εἶναι ἀντί-ἀξία. Ἡ πρώτη, ἡ Ἐλευθερία, δημιουργεῖ. Ἡ δεύτερη, ἡ ἀσυδοσία, καταστρέφει.

Ὁ Νόμος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος χαράσσει τὰ ὅρια τῆς Ἐλευθερίας καὶ ἐμποδίζει τὸν ἐκπεσμό της στὴν ἀσυδοσία. Ἡ ἀσυδοσία, εἶναι τὸ δίκαιο τοῦ ἰσχυροτέρου, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἐλεύθερος» νὰ καταργῇ τὶς ἐλευθερίες τῶν ἄλλων. Εἶναι ὁ νόμος τῆς ζούγκλας.

Ἡ Ἐλευθερία λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ ἐπιβιώσῃ μόνον ὅταν εἶναι ἔ ν ν ο μ ο ς. Ἡ Ἐλευθερία ποὺ δὲν περιορίζεται καὶ δὲν ρυθμίζεται ἀπὸ τὸν Νόμο ἐκφυλίζεται σὲ ἀσυδοσία καὶ καταλήγει μοιραῖα στὴν ἐπιβολὴ τῆς τυραννίας τῶν ἰσχυροτέρων σὲ βάρος τῶν ἀσθενεστέρων. Ὁ φραγμὸς τοῦ Νόμου εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ νὰ ἐμποδίζῃ τὰ δυναμικώτερα ἄτομα, τὰ ἰσχυρότερα οἰκονομικὰ συγκροτήματα, τὶς καλὰ ὠργανωμένες μειοψηφίες, νὰ ἐπιβάλουν τὴν τυραννία τους. Ὁ Νόμος εἶναι ἐπίσης ἀναγκαῖος γιὰ νὰ δεσμεύῃ ἐκείνους ποὺ κυβερνοῦν καὶ νὰ μὴ τοὺς ἐπιτρέπῃ νὰ ἀσκοῦν μιὰ «αἰώνια», ἀπεριόριστη καὶ ἀνεξέλεγκτη ἐξουσία. Γιατὶ μιὰ τέτοια κατάστασις ὁδηγεῖ κατὰ κανόνα στὴν κατάχρησι τῆς ἐξουσίας, στὸ ἔγκλημα καὶ στὴν τυραννία.

Προϋπόθεσις λοιπὸν τῆς Ἐλευθερίας εἶναι ὁ Νόμος. Δηλαδή, ἡ συνισταμένη ὅλων τῶν ἀτομικῶν καὶ ὁμαδικῶν βουλήσεων καὶ ὄχι ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἑνός. Αὐτὸς ὁ Νόμος εἶναι τὸ θεμέλιο καὶ ἡ προστασία τῆς Ἐλευθερίας. Ἀπὸ αὐτὸν πηγάζουν ἡ Τάξις, ἡ γαλήνη, ἡ σταθερότης καὶ ἡ ἀσφάλεια, ἀναγκαῖες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ὁμαλὴ εἰρηνικὴ ἀνάπτυξι καὶ τὴν ἀληθινὴ πρόοδο. Γι' αὐτὸ ἐμεῖς, πιστεύουμε στὸν Νόμο, τηροῦμε τὸν Νόμο καὶ τὸν προασπιζόμεθα ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν του.

8. Ἡ Ἐπανάστασις καὶ ἡ Ἐλευθερία

Ἡ προεπαναστατικὴ κατάστασις μᾶς ἔσπρωχνε πρὸς τὴν δικτατορία τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος. Χωρὶς τὴν 21η Ἀπριλίου, αὐτὴ ἡ δικτατορία θὰ ἀποτελοῦσε τώρα καθεστώς. Καὶ θὰ εἴχαμε χάσει ὁριστικὰ κάθε ἴχνος ἐλευθερίας. Δὲν θὰ εἴχαμε οὔτε ἀτομικά, οὔτε συλλογικὰ δικαιώματα. Δὲν θὰ εἴχαμε οὔτε πολιτική, οὔτε οἰκονομική, οὔτε πνευματική, οὔτε κοινωνικὴ ἐλευθερία. Οὔτε κἂν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία. Ὁ πολίτης δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ ἔχῃ δικό του χωράφι ἢ μαγαζί. Δὲν θὰ εἶχε τὴν ἐλευθερία νὰ κάμῃ ἐπιχείρησι ἢ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τῆς προτιμήσεώς του. Δὲν θὰ μποροῦσε νὰ διαλέγῃ ὁ ἴδιος τὸν τόπο τῆς διαμονῆς του καὶ τὴν κατοικία του. Δὲν θὰ ὥριζε τὸ σπίτι του, τὸ παιδί του, τὸν ἑαυτό του. Δὲν θὰ εἶχε οὔτε κἂν τὴν ἐλευθερία νὰ παρηγορεῖται στὴν Ἐκκλησία. Διότι οὐσιαστικά, στὸν κομμουνισμό, καταλύεται ἀκόμη καὶ ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, ὅπως καταλύεται καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ζωγράφου νὰ διαλέγῃ τὶς μορφὲς τῶν πινάκων του ἢ τοῦ ἀρχιτέκτονος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ρυθμὸ τῆς προτιμήσεώς του.

Ἡ 21η Ἀπριλίου ἔσωσε τὴν κάθε μορφῆς ἐλευθερία μας. Καὶ ἐπὶ πλέον τὴν ὁλοκληρώνει, τὴν σταθεροποιεῖ καὶ τῆς δίνει οὐσιαστικὸ περιεχόμενο. Διότι, ἡ 21η Ἀπριλίου, δὲν εἶναι μία ἁπλῆ ἐπιχείρησις διασώσεως. Εἶναι καὶ ἐπιχείρησις ἐξυγιάνσεως καὶ ἀνορθώσεως. Ματαιώνει ὁριστικὰ κάθε ἐπανάληψι τῶν παλαιῶν φαινομένων ποὺ ἔθεσαν σὲ θανάσιμο κίνδυνο τὴν ἐλευθερία μας. Διασφαλίζει σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς, κατοχυρώνει καὶ ἐξοπλίζει τὴν ἐλευθερία μας. Καὶ γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ τῆς δίνει πλῆρες περιεχόμενο. Τὴν οὐσιαστικοποιεῖ. Τὴν κάμνει ἀληθινὴ Ἐλευθερία.

Πράγματι, ἀληθινὰ καὶ ὁλοκληρωμένα ἐλεύθερος ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μπορεῖ καὶ ἀντικειμενικά, ἀλλὰ καὶ ὑποκειμενικά, νὰ εἶναι ἐλεύθερος. Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ὄχι μόνο τὸ θεωρητικὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς, τῆς κρίσεως, τῆς σκέψεως καὶ τοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔμπρακτη ἱκανότητα νὰ ἐκλέξῃ, νὰ κρίνῃ, νὰ σκεφθῇ, νὰ ἐκφρασθῇ. Μὲ ἄλλους λόγους, Πολιτεία ἐλευθερίας εἶναι ἐκείνη ποὺ ἀποκαθιστᾶ καὶ ἀναπτύσσει τὶς ἀξίες, οἱ ὁποῖες καθιστοῦν τὸν ἄνθρωπο ἐλεύθερο.

Πολιτεία ἐλευθερίας εἶναι τὸ Κράτος ποὺ παρέχει στὸν ἄνθρωπο μόρφωσι, ἀγωγή, οἰκονομικὴ ὑπόστασι καὶ ἀσφάλεια. Ἐλεύθερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει ἀπαλλαγῆ ἀπὸ κάθε εἴδους ἐκμετάλλευσι καὶ καταπίεσι. Ὁ πολίτης ὁ λυτρωμένος ἀπὸ κομματικὰ πάθη, τυφλοὺς φανατισμούς, ἄγονα μίση, ἀποβλακωτικὲς πολιτικὲς δεισιδαιμονίες καὶ προλήψεις. Ὁ ἐλεύθερος δὲν αἰχμαλωτίζεται ἀπὸ τεχνητὰ ψευδοϊδεολογικὰ σχήματα οὔτε καὶ ἀπὸ ἠχηρὲς κενὲς λέξεις. Ὁ ἀληθινὰ ἐλεύθερος ξέρει τὴν ἀλήθεια καὶ ἀντιμετωπίζει τὴν οὐσία τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προβλημάτων. Ὅποιος σύρεται ἀπὸ δημοκόπους καὶ ἀπὸ ξένες προπαγάνδες, δὲν εἶναι ἐλεύθερος. Ὅπως ἐλεύθερος δὲν εἶναι καὶ ὁ καταταλαιπωρούμενος ἀπὸ τὴν γραφειοκρατία πολίτης. Μία Πολιτεία ποὺ θέλει ἐλεύθερους πολίτες, ὀφείλει νὰ τοὺς διδάσκῃ σωστά, χωρὶς σκοπιμότητες καὶ ὑστεροβουλίες, τόσο τὰ δικαιώματα ὅσο καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τους.

Δὲν εἶναι λοιπὸν εὔκολο πρᾶγμα ἡ Ἐλευθερία. «Θέλει καὶ ἀρετὴν καὶ τόλμην». Ἡ Ἐθνοαναγεννητικὴ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου τὶς ἔχει. Καὶ ἔχει ἐπίσης τὴν ἀμετάκλητη ἀπόφασι νὰ οἰκοδομήσῃ στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο μία Νέα Πολιτεία. Μία Πολιτεία ἐλευθερίας, μὲ πράγματι ἐλεύθερους πολίτες. Μία Πολιτεία ἐλεύθερη μὲ ἀνθρώπους ἀληθινούς, ἄξιους γι' αὐτὸ τὸ ὄνομα. Μία Πολιτεία Ἑλληνική.

V. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Τὸ νόημά της

Σὰν Ἕλληνες, πιστοὶ στὶς ὑψηλὲς παραδόσεις μας, πιστεύουμε στὴν Δημοκρατία. Δηλαδὴ σὲ μία ἐξουσία ἡ ὁποία περιορίζεται ἀπὸ τὸν Νόμο, δεσμεύεται ἀπὸ τοὺς θεσμοὺς καὶ ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν Κοινὴ Γνώμη. Πιστεύουμε ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦν τὴν ἐξουσία πρέπει νὰ ἐναλλάσσωνται σ' αὐτήν. Καὶ ἐπίσης ὅτι πρέπει νὰ ὑφίστανται περιορισμοὺς καὶ ἐλέγχους ὥστε νὰ μὴ μποροῦν νὰ καταχρασθοῦν τὴν δύναμί τους.

Ἡ πραγματικὴ Δημοκρατία, ὅταν λειτουργῆ ὀρθῶς, διασφαλίζει τὶς ἐλευθερίες καὶ τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου, ἐναρμονίζει τὰ συμφέροντά τους, ἐμποδίζει τόσο τὴν κατάχρησι ἐξουσίας ὅσο καὶ τὴν ἀσυδοσία καὶ ματαιώνει τόσο τὴν τυραννία ὅσο καὶ τὴν ἀναρχία.

Ἡ ἀληθινὴ Δημοκρατία, λοιπόν, εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἔννομος Ἐλευθερία, ἡ ὁποία καθιστᾶ δυνατὴ τὴν ὁμαλὴ συμβίωσι καὶ τὴν εἰρηνικὴ πρόοδο τῶν ἀνθρώπων. Διότι ἐπιτρέπει στὰ προβλήματα νὰ ἐμφανίζονται, στὰ αἰτήματα νὰ προβάλωνται, στὶς ἰδέες νὰ κινοῦνται. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐλεύθερη, ἀλλὰ μέσα στὰ ὅρια τοῦ Νόμου, διαπάλη τάσεων, συμφερόντων καὶ ἰδεῶν, διαμορφώνεται τελικῶς μία συνισταμένη, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ ἑπόμενο βῆμα τῆς κοινωνίας, τὴν Πρόοδο.

Ἡ Δημοκρατία, δὲν ταυτίζεται μὲ κάποιο οἰκονομικὸ ἢ κοινωνικὸ σύστημα. Δὲν εἶναι «ἀστική», «σοσιαλιστικὴ» κλπ. Εἶναι ἀκριβῶς τὸ δικαίωμα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ δυνατότης τῶν ἐθνῶν νὰ διαμορφώνουν, νὰ βελτιώνουν καὶ νὰ μεταβάλουν τοὺς θεσμοὺς καὶ τὰ συστήματά των.

Γιὰ τοῦτο, ἡ Δημοκρατικὴ Ἰδεολογία μας δὲν συνδέεται μὲ τὴν εἰδικὴ φάσι καὶ μορφὴ κάποιου οἰκονομικοῦ συστήματος. Πιστεύουμε ὅμως στὴν ἀτομικὴ ἰδιοκτησία καὶ σ' ἕνα λογικὸ βαθμὸ οἰκονομικοῦ φιλελευθερισμοῦ, διότι αὐτὰ τὰ στοιχεῖα συνιστοῦν τὴν οἰκονομικὴ δημοκρατία, χωρὶς τὴν ὁποία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ πολιτικὴ δημοκρατία. Τὴν ἰδιοκτησία ὅμως τὴν βλέπουμε σὰν ἕνα μέσον, μὲ τὸ ὁποῖο διευρύνεται ἡ Ἐλευθερία κάθε ἀνθρώπου χωρὶς νὰ ἀδικεῖται οἰοσδήποτε ἄλλος.

2. Δημοκρατία καὶ Κομμουνισμός

Ὁ κομμουνισμὸς ἐκμηδενίζει πλήρως καὶ καταργεῖ ὁριστικῶς τὴν οἰκονομική, πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ δημοκρατία, τόσο στὸ ἀτομικὸ ὅσο καὶ στὸ συλλογικὸ ἐπίπεδο. Δὲν ἀναστέλλει τὴν Δημοκρατία. Τὴν ἐξαλείφει.

'Αντὶ γι' αὐτήν, ἐπιβάλλει τὴν κρατικοποιημένη οἰκονομία, τὴν μονοκομματικὴ δικτατορία, τὸν πνευματικὸ καταναγκασμὸ καὶ τὸν διαχωρισμὸ τῶν ἀνθρώπων σὲ «προλεταρίους» (χωρὶς κανένα δικαίωμα καὶ μὲ ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις) καὶ σὲ «γραφειοκράτες» (κομματικὴ ἀριστοκρατία μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ καμμίαν ὑποχρέωσι). Αὐτοὶ οἱ δεύτεροι, ἕνα ἀσήμαντο ποσοστὸ τῆς κοινωνίας, ἀποτελοῦν μία προνομιοῦχο κλειστὴ τάξι, ἡ ὁποία ἀσκεῖ μόνιμα, χωρὶς ἐναλλαγή, τὴν ἀπεριόριστη καὶ ἀνεξέλεγκτη ἐξουσία της.

Ἡ τάξις αὐτὴ ταυτίζεται οὐσιαστικὰ μὲ τὸ Κράτος καὶ εἶναι σὲ τελευταία ἀνάλυσι ἰδιοκτήτριά του. Καὶ δι' αὐτοῦ, εἶναι ὁ συλλογικὸς ἰδιοκτήτης ὅλων τῶν παραγωγικῶν μέσων καὶ ἀνεξέλεγκτος διαχειριστὴς ὅλου τοῦ πλούτου τῆς χώρας. Εἶναι ἰδιοκτήτρια καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους μεταχειρίζεται κατὰ βούλησιν, ἀφοῦ ἔχει δικαίωμα ζωῆς ἢ θανάτου ἐπάνω τους.

Εἶναι λοιπὸν ὁ κομμουνισμὸς ἡ ἀπόλυτη ἀντιδημοκρατία, ὁ πιὸ ὁλοκληρωτικὸς ὁλοκληρωτισμὸς τῆς Ἱστορίας. Γιὰ τοῦτο πιστεύουμε ὅτι ὁ ἐλευθερόφιλος ἔχει ὑποχρέωσι νὰ μάχεται μόνιμα, συστηματικά, φανερὰ κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ. «Δημοκράτης» ποὺ νὰ συνεργάζεται μὲ τὸν κομμουνισμὸ ἢ ἔστω καὶ νὰ τὸν ἀνέχεται, εἶναι κάπηλος τῆς Δημοκρατίας καὶ ὑπονομευτής της.

3. Ἡ Ψευδοδημοκρατία

Ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου δὲν ἀνέτρεψε τὴν Δημοκρατία, διότι αὐτὴ ἦταν στὴν οὐσία ἀνύπαρκτη. Τὴν εἶχαν καταργήσει ἡ ἀσυδοσία τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐλευθερίας, ἡ φαυλότης τῶν περισσοτέρων ἰθυνόντων, ἡ βαθειὰ διάβρωσις τῶν θεσμῶν, ἡ ἀδίστακτη συνεργασία μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἀπεριόριστη διείσδυσις τῶν τελευταίων σὲ ὅλα τὰ μέλη τοῦ ἐθνικοῦ μας ὀργανισμοῦ. Ἡ χωρὶς ὅρια πολιτικὴ ἐμπάθεια, ὁ ἀμείλικτος διωγμὸς τῶν πολιτικῶς ἀντιφρονούντων, ἡ ἀνεύθυνη δημοκοπία, ἡ τελεία διαστροφὴ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου, ὁ ἐκτραχηλισμὸς μερίδος τοῦ τύπου, ἡ ἀπίθανη ἀναρχία, ἡ καπηλεία τῶν παθῶν, ὅλα αὐτά, ἀσφαλῶς δὲν ἦσαν Δημοκρατία. Μπορεῖ νὰ ἦσαν φαυλότης, ἀσυναρτησία, παρακμή, κατάπτωσις ἢ ὁτιδήποτε ἄλλο.Μόνο Δημοκρατία δὲν ἦσαν.

Ἄλλωστε, ἡ Δημοκρατία προϋποθέτει τὴν ὕπαρξι «δήμου», δηλαδὴ ἑνὸς λαοῦ ἐνημερωμένου, νηφάλιου, εὐνομουμένου καὶ ἄρα ἱκανοῦ νὰ σκεφθῇ, νὰ κρίνῃ, νὰ συγκρίνῃ καὶ νὰ ἀσκῇ ἐνσυνείδητα καὶ ὑπεύθυνα τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα. Στὴ χώρα μας ὅμως, ὁ «δῆμος», ἀπληροφόρητος, ἀδιαφώτιστος, ὑποδουλώμενος στοὺς ἐκμαυλιστάς του, ἦταν ἕρμαιο τῶν ἀδιστάκτων δημοκόπων, τῶν ἐπιτηδείων τυχοδιωκτῶν καὶ τῶν ἐμπόρων τοῦ μίσους. Αὐτοί, δὲν ἤθελαν

«δῆμον». Ὄχλο ζητοῦσαν. Αὐτοὶ δὲν ἤθελαν ἐλεύθερα πρόσωπα. Φανατισμένες μᾶζες ἐπεδίωκαν. Αὐτοὶ δὲν ἀπηυθύνοντο πρὸς ἐλευθέρους πολίτας. Προτιμοῦσαν τὰ ἔξαλλα στίφη μὲ τὰ ἀποχαλινωμένα ἔνστικτα καὶ τὰ ἀφηνιασμένα πάθη.

Πίσω ἀπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τῆς Δημοκρατίας ἐβασίλευαν ἀπολυταρχικὰ ἡ διαφθορά, τὸ ρουσφέτι καὶ ὁ πολιτικαντισμός.Μὲ αὐτὴν τὴν βαθύτατα ἀντιδημοκρατικὴ κατάστασι, ἡ ὁποία πονηρότατα διατηροῦσε μία ψευδέστατη ἐπίφασι δημοκρατίας, ἐσυρόμεθα μοιραίως πρὸς τὸ φρικτὸ καὶ ἄδοξο τέρμα: Τὴν δικτατορία τοῦ ἐρυθροῦ ὁλοκληρωτισμοῦ.

Ἡ 21η Ἀπριλίου αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἀνέτρεψε. Καὶ αὐτὸ τὸ τέρμα ἀπεσόβησε. Ὑπῆρξε λοιπὸν Ἐπανάστασις ἀντιδικτατορική, ἀντιολοκληρωτική. Ἔγινε γιὰ τὴν οἰκοδόμησι τῆς πραγματικῆς Ἐλευθερίας. Ἔγινε γιὰ νὰ σφυρηλατήσῃ μία ἀληθινὴ Δημοκρατία.

4. Ἡ Ἀληθινὴ Δημοκρατία

Ἡ Νέα Ἑλληνικὴ Πολιτεία ποὺ φιλοδοξεῖ νὰ κτίσῃ ἡ Ἐπανάστασις, θὰ εἶναι κράτος ὄχι τυπικά, ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικώτατα δημοκρατικό. Τώρα, βεβαίως, διερχόμεθα περίοδο μεταβατική. Χρειάζεται προετοιμασία τοῦ ἐδάφους γιὰ νὰ στηθῇ ἐπάνω του ἕνα ἀκλόνητο οἰκοδόμημα ὑγιοῦς πολιτικοῦ βίου μὲ πράγματι δημοκρατικὲς βάσεις. Τὸ χωράφι ἔπρεπε νὰ ξεχερσωθῇ καὶ νὰ ὀργωθῇ. Τώρα πρέπει νὰ σπαρῇ καὶ νὰ βοτανισθῇ, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ καρπίσῃ. Τὰ θεμέλια πρέπει νὰ στηθοῦν βαθύτατα μέσα σὲ στέρεο ἔδαφος γιὰ νὰ εἶναι ἀκλόνητη ἡ Νέα Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἡ ἀληθινὰ δημοκρατική.

Διότι, δὲν ἀρκοῦσε ἡ ἀνάσχεσις τοῦ κακοῦ. Ἦταν ἀναγκαία καὶ ἡ ριζική, ἡ ὁριστικὴ θεραπεία. Μόνον ἔτσι θὰ ἐξασφαλισθῇ, ὅτι στὸ μέλλον δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον δυνατότης ἀλλοιώσεως τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν καὶ διαστρεβλώσεως τοῦ περιεχομένου τους. Δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον δυνατότης οὐσιαστικῆς καταργήσεως τῆς Ἐλευθερίας κάτω ἀπὸ ἕνα ψευδοδημοκρατικὸ περίβλημα, χωρὶς οὐσιαστικὸ περιεχόμενο.

Ἡ Δημοκρατία τῶν λόγων εἶχε αὐτοκαταλυθῇ. Ἡ Ἐθνοαναγεννητικὴ Ἐπανάστασις θέλει νὰ ὀρθώσῃ τώρα τὴν Δημοκρατία τῶν ἔργων. Διότι ἡ πραγματικὴ Δημοκρατία, δὲν εἶναι σύνθημα ἢ ἐπίγραμμα, βιτρίνα ἢ ἐπιγραφή. Εἶναι ἐλευθερία στὴν πρᾶξι. Δηλαδὴ Ἐλευθερία ἔννομη, ἐθνικῶς ἐλεγχομένη καὶ κοινωνικῶς ρυθμιζομένη. Αὐτὴν τὴν Ἐλευθερία θέλουμε νὰ ἐξασφαλίσουμε. Ὅταν περατώσουμε τὸ ἔργο μας, ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία δὲν θὰ εἶναι ὅπως ἄλλοτε, Δημοκρατία χωρὶς «δῆμον», χωρὶς λαὸ πραγματικὰ κυρίαρ-

χο. Θὰ εἶναι Δημοκρατία ἐθνοκρατικοῦ τύπου, μὲ κοινωνικὸ περιεχόμενο, ἐθνικὰ πλαίσια, ὑπεύθυνους πολίτες, ὑγιεῖς θεσμούς, σεβαστὸ Νόμο καὶ ἰσχυρὸ Κράτος. Θὰ εἶναι Δημοκρατία χωρὶς φαύλους καὶ προδότες. Δημοκρατία μὲ «δῆμον» καὶ μὲ «κράτος».

5. Ἡ ἐπάνοδος.

Ἡ Ἐπανάστασις δὲν ἔχει πρόθεσι νὰ ἐπιβάλῃ κάποιον ὁλοκληρωτικὸ τρόπο ζωῆς. Δὲν ἀποβλέπει στὴν ἐγκαθίδρυσι δικτατορίας. Τοῦτο ἄλλωστε τὸ ἀπέδειξε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μὲ τὴν ἀποφυγὴ κάθε ἀκρότητος καὶ βιαιότητος καθὼς καὶ μὲ τὴν ἀνεκτικὴ καὶ ἀνθρωπιστική της μεθοδολογία, μὲ τὴν μὴ ἐγκαθίδρυσι μονοκομματικοῦ κράτους καὶ μὲ τὴν αὐτοδέσμευσί της μὲ ἕνα δημοκρατικώτατο Σύνταγμα. Αὐτὰ ὅμως δὲν σημαίνουν «ἐπάνοδον εἰς τὸν ὁμαλὸν δημοκρατικὸν βίον». Διότι τέτοιος βίος δὲν ὑπῆρχε, ὥστε νὰ ἐπανέλθουμε σ' αὐτόν. Ἄνοδος ὑπάρχει πρὸς ἕναν ὁμαλὸ δημοκρατικὸ βίο ποὺ τώρα διαμορφώνεται. Δὲν πρόκειται σὲ καμμία περίπτωσι γιὰ ἐπιστροφὴ στὴν παλαιὰ κατάστασι. Διότι:

Οἱ «κεκράκται» μὲ τὶς ἀσχημίες των δὲν ἀποτελοῦσαν πραγματικὸ «κοινοβουλευτισμό».

Ὁ κιτρινισμὸς τῶν ἐμπόρων τοῦ μίσους, δὲν ἀποτελοῦσε «ἐλευθεροτυπίαν».

Οἱ συρφετοὶ τῶν μαινομένων πεζοδρομίων δὲν ἀσκοῦσαν «τὸ δικαίωμα τοῦ «συνέρχεσθαι».

Οἱ ὕπουλες παρακομμουνιστικὲς ὀργανώσεις δὲν ἐξέφραζαν τὸ δικαίωμα τοῦ «συνεταιρίζεσθαι».

Ἡ ἀνένδοτη δημοκοπία καὶ ἡ ἀδίστακτη ὑποδαύλισις τῶν παθῶν δὲν λέγονται «ἐλευθερία τοῦ λόγου».

Ἡ ρουσφετολογία, ἡ διαφθορά, ἡ μαζικὴ ἢ ἀτομικὴ ἐξαγορὰ ψήφων, δὲν εἶναι ἐκδήλωσις «ἐλευθέρου πολιτικοῦ βίου».

Ὅλα αὐτά, ποὺ ἴσχυαν πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασι, δὲν ἀποτελοῦσαν ὁμαλὸ πολιτικὸ βίο. Ἀνώμαλο πολιτικὸ βίο ἀποτελοῦσαν. Ἦσαν μία τερατώδης διαστροφὴ τῆς Δημοκρατίας. Ἦσαν πηγὲς μεγάλων δεινῶν καὶ μεγίστης ἀνωμαλίας. Καὶ βεβαίως δὲν θέλουμε νὰ ἐπιστρέψουμε σ' ἐκείνην τὴν κατάστασι. Ἡ 21η Ἀπριλίου δὲν ἔγινε γιὰ νὰ μᾶς παραδώσῃ ξανὰ στὴν 20η. Ἐπάνοδος δὲν θὰ ὑπάρξῃ.

Ἡ τομὴ τῆς Ἐπαναστάσεως εἶναι βαθεία. Πλήρης ἐγκαθίδρυσις ὅλων τῶν ἐλευθεριῶν ναί, ἀλλὰ ἐπάνοδος στὴν ἀσυδοσία καὶ στὴν φαυλοκρατίαν, ὄχι.

Ἡ Ἐπανάστασις θὰ ἐξασφαλίσῃ βαθμιαίως ὅλες τὶς προϋποθέσεις γιὰ ἕνα πραγματικὰ ὁμαλὸ πολιτικὸ βίο.

Ὅταν ἡ Ἐπανάστασις ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολή της, ὁ Ἕλληνα θὰ καταστῇ ἀληθινὰ ἐλεύθερος. Οἱ θεσμοί μας, συγχρονισμένοι, θ λειτουργοῦν ἀποτελεσματικά. Ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς θὰ ἀποδίδ πλήρως. Ὁ λόγος, ὁ κάθε λόγος ποὺ θὰ ἀκούγεται ἐδῶ, θὰ εἶναι Ἑλ ληνικός. Ἡ ἀσυδοσία θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ. Ὁ Νό μος, θὰ ἐπιβάλλεται πρὸς κάθε κατεύθυνσιν ὁμοιομόρφως. Ἡ Ἑλλά θὰ εἶναι Κράτος πραγματικό. Μὲ αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις, ἡ ἐπάνοδο στὴν προεπαναστατικὴ χαώδη κατάστασι θὰ ἔχει ἀποκλεισθῆ. Καὶ ἡ κατάκτησις τοῦ ἐλευθέρου καὶ ὁμαλοῦ πολιτικοῦ βίου, πραγματικότης

VI. Η ΠΡΟΟΔΟΣ

1. Τί εἶναι Πρόοδος ;

Οἱ κομμουνισταὶ αὐτοχαρακτηρίζονται «προοδευτικοί». Καὶ ἔχου ἐπιφέρει ἀπίθανη σύγχυσι στὸ θέμα τῆς «προόδου». Πολὺς κόσμο τὴν συνδυάζει μὲ τὸν ἀριστερισμὸ ἢ ἀκόμη, τὴν ταυτίζει μὲ κάθε τ τὸ νέο. Ὁτιδήποτε τὸ καινοφανές, ὁ ἀκατατόπιστος τὸ παραδέχετα αὐτομάτως καὶ σὰν «προοδευτικό». Ἐνῷ ἀντιθέτως, ταυτίζει τὴν Πα ράδοσι μὲ τὴν συντήρησι καὶ τὴν συντήρησι μὲ τὴν «ἀντίδρασι» Ἀκόμη, πολλοὶ συγχέουν τὴν πραγματικὴ Πρόοδο μὲ τὴν ἁπλ τεχνικὴ ἐξέλιξι. Αὐτοί, χαρακτηρίζουν ἕνα καθεστὼς «προ οδευτικό», ἂν κατασκευάζῃ πυραύλους, ἔστω καὶ ἂν τὸ ἴδιο καθε στὼς ἀφαιρῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὶς πιὸ στοιχειώδεις ἐλευθερίε καὶ ὀπισθοδρομεῖ τὸν πολιτικὸ καὶ πνευματικὸ βίο κατὰ αἰῶνες.

Πρόκειται βέβαια γιὰ σύγχυσι ἰδεῶν καὶ ἐννοιῶν, ποὺ εἶναι τε λείως ἄσχετες μεταξύ των. Διότι, ὁτιδήποτε τὸ νέο, δὲν εἶναι ταυτό χρονα καὶ προοδευτικό, ὅπως καὶ κάθε τὶ τὸ παραδοσιακ δὲν εἶναι ὁπωσδήποτε καὶ συντηρητικό, οὔτε καὶ κάθε συντηρητι σμὸς συνιστᾷ ὁπωσδήποτε καὶ ἀντιδραστικότητα. Ὑπάρχουν λ.χ παραδοσιακὲς ἀξίες, οἱ ὁποῖες εἶναι αἰωνίως νέες καὶ προοδευ τικές, ὅπως ἡ ἔννοια τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Χριστια νικοῦ τρόπου ζωῆς. Καὶ ὑπάρχουν πολὺ νεώτερα ἢ καὶ ἐντελῶς νέ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα εἶναι στὴν οὐσία τους ἀντιδραστικά, ὅπως ἡ ἀπο κιοκρατία, ὁ φασισμός, ὁ κομμουνισμὸς κ.λ.π.

Τὸ θέμα λοιπὸν τῆς προόδου δὲν εἶναι ζήτημα χρονικό. Εἶνα ζήτημα οὐσίας.

Ἡ προοδευτικότης ἢ ἡ ἀντιπροοδευτικότης μιᾶς ἰδέας ἢ μιᾶς κι νήσεως, ἑνὸς φαινομένου ἢ ἑνὸς συστήματος, δὲν κρίνεται οὔτε ἀπ τὸν χρόνο τῆς ἐμφανίσεώς του, οὔτε ἀπὸ τὶς ἐξωτερικὲς ἐκδηλώσει του ἢ ἀπὸ τοὺς αὐτοχαρακτηρισμούς του, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐσωτερική το ποιότητα. Δὲν εἶναι θέμα ἡμερολογίου, ἀλλὰ περιεχομένου.

Ἂν ἔτσι θέσουμε τὰ πράγματα, θὰ διαπιστώσουμε ὅτι ἡ πραγματικὴ ἔννοια τῆς Προόδου εἶναι συνδεδεμένη μὲ ἐμᾶς καὶ ὄχι μὲ τὸν κομμουνισμό. Αὐτὸς ἐκμηδενίζει τὶς κατακτήσεις τοῦ ἀνθρώπου στοὺς τομεῖς τῆς ἐλευθερίας, τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ τὸν ἐπαναφέρει βιαίως σὲ παλαιὲς σκοτεινὲς ἐποχὲς τυραννίας, ἀπανθρωπίας καὶ κυνισμοῦ. Γι'αὐτό, ὁ κομμουνισμὸς εἶναι ἀντίδρασις.

Πιστεύουμε στὴν Πρόοδο, διότι Παράδοσις δὲν θὰ πῆ Συντήρησις καὶ Συντήρησις δὲν θὰ πῆ Ἀντίδρασις.

Ἡ Ἑλληνοχριστιανικὴ Παράδοσις, περικλείει ὅλες τὶς ἐγγυήσεις, προϋποθέσεις καὶ ἐπιδιώξεις, ὁλόκληρο τὸ ἰδανικὸ τῆς Προόδου. Διότι εἶναι ἐλευθερόφιλη καὶ ἀνθρωπιστική.

2. Πρόοδος καὶ Ἐλευθερία

Τὸ δικό μας σύστημα, οἰκονομικό, κοινωνικὸ καὶ πολιτικό, μὲ τὴν Ἐλευθερία ἐξασφαλίζει τὴν διαρκῆ κίνησι, τὴν ἀλλαγὴ καὶ τὴν ἀνανέωσι. Περιεχόμενο τοῦ δυτικοῦ τρόπου ζωῆς δὲν εἶναι ἕνα καθωρισμένο σύστημα ὀργανώσεως τῆς οἰκονομικῆς ἢ τῆς πολιτικῆς λειτουργίας τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ ἡ δυνατότης γιὰ συνεχῆ ἐξέλιξι καὶ βελτίωσι αὐτοῦ τοῦ συστήματος.

Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος δρόμος γιὰ μιὰ διαρκῆ πορεία πρὸς τὴν καλύτερη κοινωνία. Εἶναι ἡ μόνη ὁδός, ποὺ παρέχει τὴν δυνατότητα γιὰ συνεχῆ προσαρμογὴ τῶν κρατικῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων ἀνάλογα πρὸς τὶς ἑκάστοτε ἀνάγκες καὶ δυνατότητες.

Χάρις στὴν Ἐλευθερία ζοῦμε σὲ μίαν ἐποχὴν συνεχοῦς ἐξελίξεως. Ἡ ἐξέλιξις αὐτὴ δὲν ἐφύτρωσε ἀπὸ τοὺς σπόρους τοῦ μαρξικοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ παρανόησι τῆς πραγματικῆς Προόδου. Προῆλθε ἀπὸ τοὺς κόλπους καὶ τοὺς θεσμοὺς τῆς δυτικῆς κοινωνίας. Αὐτή, μὲ τὸν φιλελευθερισμό της, ἔθεσε σὲ συνεχῆ κίνησι πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὶς κοινωνικὲς δυνάμεις.

Γι' αὐτό, ἡ Δύσις, παρὰ τὶς ταλαντεύσεις καὶ τὶς περιοδικὲς κρίσεις της, ὁδηγεῖται πρὸς ὁλοένα ἀνώτερες μορφὲς κοινωνικῆς συγκροτήσεως. Ἐνῷ οἱ κομμουνισταί, οἱ ὁποῖοι κατάργησαν κατὰ τρόπο ὁριστικὸ καὶ ἀπόλυτο τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀντικατέστησαν μὲ τὸν ὁλοκληρωτικὸ τρόπο ζωῆς γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἔτσι, δῆθεν, τὴν κοινωνικὴ πρόοδο, ἔφεραν ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς ἀρχικὲς προθέσεις τους, τὴν πιὸ ἄγρια κοινωνικὴ ἀνισότητα καὶ ἐκμετάλλευσι.

Ἐμεῖς καὶ ὄχι οἱ κομμουνισταὶ εἴμεθα οἱ δημιουργοὶ ἑνὸς νέου, καλυτέρου κόσμου. Ἐμεῖς, οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, τὰ γνήσια τέκνα τοῦ Ἑλληνογεννημένου δυτικοῦ πολιτισμοῦ, εἴμεθα οἱ μαχηταὶ γιὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὶς ἐλευθερίες τῶν ἐργαζομένων ἀνθρώπων. Ὁ ἐλεύθερος κόσμος ἔχει τὶς ἀτέλειές του, ποὺ εἶναι πολλές καὶ τὰ κενά του, ποὺ εἶναι μεγάλα. Στηρίζεται ὅμως σὲ ὀρθὲς ἀξίες καὶ τείνει νὰ τὶς

πραγματοποιῇ. Αὐτὸ εἶναι ἡ Πρόοδος. Ὁ κομμουνιστικὸς ὁλοκληρωτισμὸς ἀντίθετα, τὶς καταστρέφει αὐτὲς τὶς ἀξίες ὁριστικὰ καὶ θεωρεῖ «ἐσχάτη προδοσία» ἀκόμη καὶ τὸ νὰ τὶς διονοηθῇς. Αὐτὸ εἶναι ἡ Ἀντίδρασις.

Στὴν μάχη γιὰ τὴν μελλοντικὴ μορφὴ τοῦ κόσμου ὅλες οἱ δημιουργικὲς δυνατότητες βρίσκονται στὰ χέρια μας. Ἡ δική μας ἡ κοινωνία εἶναι ἡ προοδευτική. Ἐ μ ε ῖ ς κρατοῦμε τὴν σημαία τῆς Προόδου.

Ὁ κομμουνισμὸς δὲν ἐπραγματοποίησε τὴν οὐτοπικὴν ἐπαγγελία του γιὰ τὴν χωρὶς ἀντινομίες κοινωνία. Τέτοια κοινωνία δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ. Ἡ ἴδια ἡ σύλληψίς της ἄλλωστε εἶναι βαθύτατα ἀντιδιαλεκτικὴ καὶ ἀντιδραστική. Διότι ἡ ζωή, εἶναι σύνθεσις ἀντινομιῶν καὶ ἡ κοινωνία πορεύεται πρὸς τὰ ἐμπρὸς μὲ τὴν πάλη τῶν ἀντιθέσεων. Στὸν κομμουνισμὸ ὅμως οἱ ἀντιθέσεις «ἀπαγορεύονται». Ἀλλά, ὅταν δὲν ὑπάρχει ἀντίθεσις, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ σύνθεσις, δηλαδὴ Πρόοδος. Ἡ θεωρία γιὰ τὴν τέλεια κοινωνία, τῆς ὁποίας ὁ κάθε θεσμὸς εἶναι διὰ παντὸς δικαιολογημένος καὶ ἀναμφισβήτητος, εἶναι ἀπολύτως ἀ ν τ ι δ ρ α σ τ ι κ ή. Εἶναι μία προσπάθεια ἀ κ ι ν η τ ο π ο ι ή σ ε ω ς τῆς Ἱστορίας. Καὶ φυσικὰ ἡ προσπάθεια αὐτὴ εἶναι ἀντικειμενικὰ καταδικασμένη σὲ ἀποτυχία.

Καλύτερη κοινωνία δὲν εἶναι ἡ χωρὶς ἀντινομίες, ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ. Εἶναι ἡ κοινωνία ἡ ὠργανωμένη κατὰ τρόπο ποὺ νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν ἐλεύθερη ἀλλὰ καὶ μὴ καταστρεπτικὴ ἐκδήλωσι τῶν ἀντιθέσεων. Γιατὶ ἔτσι, καθιστᾷ δυνατὴ τὴν ἔγκαιρη ἐπισήμανσί τους καὶ τὸ δημιουργικὸ ξεπέρασμά τους. Ἡ κοινωνία μας ἐπιτρέπει στὰ προβλήματα νὰ ἔρχωνται στὴν ἐπιφάνεια καὶ νὰ βρίσκουν τὴν λύσι τους. Ἀσφαλῶς ἡ ἐπιβολὴ τῆς λύσεως, δὲν συντελεῖται αὐτομάτως. Ὑπάρχουν ἀντιδράσεις καὶ χρειάζονται ἀγῶνες. Στὸ τέλος πάντως ἡ ἀναγκαία μεταρρύθμισις γίνεται. Δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ ἰσχυρισθῇ τὸ ἴδιο καὶ ὁ κομμουνιστικὸς κόσμος. Ἐκεῖ τὰ προβλήματα καὶ οἱ ἀντινομίες ἀποκρύπτονται καὶ συνθλίβονται μὲ ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα τὶς βίαιες, ἐπαναστατικὲς ἐκρήξεις. Γι' αὐτό, οἱ μεγάλες αἱματηρὲς ἐπαναστάσεις τῶν ἐξαθλιωμένων καὶ ἀπελπισμένων μαζῶν ποὺ ἐπροφήτευσε ὁ Μὰρξ ξεσποῦν ὄχι στὴν Δύσι, ἀλλὰ στὴν Ἀνατολή.

3. Πρόοδος καὶ Ἀνθρωπισμός

Πραγματικὴ πρόοδος δὲν εἶναι ἡ ἀνέγερσις ἐργοστασίων ἢ ἡ ἐπέκτασις τῶν συγκοινωνιῶν. Αὐτὰ εἶναι ἁπλῆ τ ε χ ν ι κ ὴ ἐ ξ έ λ ι ξ ι ς. Καὶ ἡ τεχνικὴ ἐξέλιξις, ἀνάλογα μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ἐπιτυγχάνεται καὶ ἐπίσης ἀνάλογα μὲ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ἀξιοποιεῖται, μπορεῖ νὰ εἶναι μέσον προόδου ἢ καὶ ὀπισθοδρομήσεως, ὄργα-

νο δημιουργίας ἢ καὶ καταστροφῆς. Μία τεχνικὴ ἐξέλιξις λ.χ. ἡ ὁποία ἀποσπᾶται μὲ τὴν καταναγκαστικὴ ἐργασία, τὴν κατάργησι τοῦ ἀτόμου καὶ τὴν ἐκμηδένισι κάθε ἀνθρωπίνου δικαιώματος καὶ ἡ ὁποία σὲ συνέχεια χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν διαιώνισι καὶ ἐπέκτασι αὐτοῦ τοῦ ἀπανθρώπου συστήματος, ἀσφαλῶς δὲν συνιστᾷ Πρόοδο. Ἀντίδρασι συνιστᾷ. Διότι τότε, οἱ Πυραμίδες ποὺ ἀνήγειραν οἱ Φαραὼ ἐπάνω στὰ πτώματα τῶν δούλων, τὰ μεγάλα ἔργα τῶν Ρωμαίων καὶ τοῦ Μουσολίνι, οἱ δρόμοι, τὰ ἐργοστάσια καὶ οἱ πύραυλοι τοῦ Χίτλερ, θὰ ἀποτελοῦσαν ἀποδείξεις τῆς «προοδευτικότητος» τοῦ δουλοκτητικοῦ, τοῦ φασιστικοῦ ἢ τοῦ ναζιστικοῦ συστήματος. Κατὰ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο τὰ διαστημόπλοια καὶ οἱ πύραυλοι τοῦ κομμουνισμοῦ, προϊόντα ἀφάνταστης ἀνθρωπίνης δυστυχίας καὶ μέσα διαιωνίσεως της, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθοῦν σὰν Πρόοδος.

Ἡ τεχνικὴ ἐξέλιξις, μπορεῖ νὰ ἀποτελέσῃ παράγοντα Προόδου μόνον ὅταν τεθῇ στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν δὲν ἀποτελῇ αὐτοσκοπό, ἀλλὰ μέσον, ὄχι γιὰ ὁτιδήποτε ἄλλο, παρὰ μόνον γιὰ τὴν βελτίωσι τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἀνθρώπινης οὐσίας. Καὶ μάλιστα περισσότερο γιὰ τὸ δεύτερο παρὰ γιὰ τὸ πρῶτο. Διότι ἡ Πρόοδος, σὲ τελευταία ἀνάλυσι ἀφορᾷ τὴν ἀνθρώπινη οὐσία. Ἂν τὴν βελτιώνῃ, ἂν ἐξυψώνῃ τὸν ἄνθρωπο, ἂν τὸν ἀνεβάζῃ ἠθικὰ καὶ πνευματικά, ἂν τὸν καθιστᾷ ἐσωτερικὰ καλύτερο, ἂν τὸν ὁλοκληρώνῃ, τότε, ναί, εἶναι Πρόοδος. Καὶ βεβαίως αὐτὸ δὲν γίνεται μὲ τὸν κομμουνισμὸ καὶ τὸν πάσης φύσεως ὁλοκληρωτισμό, οὔτε μὲ τὸν κοσμοπολιτισμό, τὴν ἀθεΐα ἢ τὴν ἁπλῆ τεχνικὴ ἐξέλιξι. Ἡ πρόοδος πηγάζει μόνον ἀπὸ τὴν ἀνώτερη Χριστιανικὴ βιοθεωρία, ἐξασφαλίζεται μὲ τὴν Ἐλευθερία καὶ προϋποθέτει τὸν Ἐθνισμό.

VII. Η ΔΥΣΙΣ

1. Ὁ Δυτικὸς τρόπος ζωῆς

Κληρονόμος καὶ συνεχιστής, τόσο τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὅσο καὶ τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, εἶναι ἡ Δύσις. Διότι αὐτὴ ἀπεδέχθη τὶς ἀρχές τους, υἱοθέτησε τὰ διδάγματά του, ἀναγνωρίζει τὶς ἀξίες του καὶ προσπαθεῖ νὰ τὶς ἐφαρμόζῃ κατὰ τὸ δυνατόν, στὴν πρᾶξι.

Πολιτισμὸς τῆς Δύσεως εἶναι ὁ Ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμός, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ σύνθεσι τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος. Αὐτὸς ὁ πολιτισμός, στηρίζεται στὸν ἀνθρωποκεντρισμό. Εἶναι ἕνας πολιτισμὸς ἀνθρωπιστικὸς (οὑμανιστικός). Υἱοθετεῖ τὴν ἀρχὴν «ἁπάντων μέτρον ἄνθρωπος» καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν καταστήσῃ βίωμα. Κεντρικὸς ἄξονας τοῦ δυτι-

κοῦ τρόπου ζωῆς, εἶναι ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν πραγμάτωσι τῶν ἀνωτέρων ἀξιῶν τῆς ζωῆς, πρὸς ὄφελος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπίσης γιὰ τὴν βελτίωσι, τὴν ἐξύψωσι καὶ τὴν τελείωσί του. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἐκδηλώνεται μὲ τὸν συνεχῆ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀξιοποίησι ὅλων τῶν φυσικῶν, ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν δυνατοτήτων τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἐπίσης, ἐκδηλώνεται, μὲ τὸν συνεχῆ ἀγῶνα γιὰ τὴν βελτίωσι τῆς τύχης του. Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἑλληνογεννημένος δυτικὸς τρόπος ζωῆς, στὸν ὁποῖον πιστεύουμε. Ὁ τρόπος αὐτός, συνεπάγεται τὴν κάθε φορά, ἀνάλογα μὲ τὶς συνθῆκες, μεγίστη δυνατὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἐλευθερίας, τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς Ἀλληλεγγύης.

2. Ὁ Ἀνατολικὸς τρόπος ζωῆς

Ἀντίθετος πρὸς τὸν δυτικὸ τρόπο ζωῆς, εἶναι ὁ ἀνατολικός. Ἡ προέλευσίς του εἶναι ἀσιατική. Βασική του ἀντίληψις εἶναι ἡ ἄρνησις τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀνεξαρτήτου, ἐλευθέρου ὄντος καὶ τοῦ κάθε προσώπου σὰν ἀνεπανάληπτης ἀτομικῆς ἀξίας. Ὁ ἀνατολικὸς τρόπος ζωῆς βλέπει τὸν ἄνθρωπο σὰν ποσότητα, ὄχι σὰν ποιότητα. Τὸν μετρᾶ κατὰ μᾶζες καὶ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν τύχη κάθε συγκεκριμένου ἀτόμου. Πιστεύει στοὺς σκοποὺς καὶ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὰ χρησιμοποιούμενα μέσα. Βλέπει τὸν ἄνθρωπο σὰν μέσον, σὰν ὄργανο καὶ τὸν μεταχειρίζεται ἀνάλογα. Θυσιάζει ἀδίστακτα τὴν ὕπαρξι τῶν ἀτόμων καὶ τὴν ζωὴν ὁλοκλήρων γενεῶν.

3. Ὁ Μέγας Ἀγών

Ὁλόκληρη ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία κυριαρχεῖται ἀπὸ τὸν θανάσιμο ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ τυραννικοῦ ἀσιατικοῦ πνεύματος. Μέσα στὴν διεργασία τῆς Ἱστορίας ὁ ἀγὼν αὐτὸς μεταμορφώθηκε σὲ ἀγῶνα τῆς Εὐρώπης κατὰ τῆς Ἀσίας καὶ σήμερα, τῆς Δύσεως κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς ἔχει τὴν δική του ἀντίληψι γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἡ ὁποία εἶναι διαμετρικὰ ἀντίθετη πρὸς ἐκείνη τοῦ κομμουνισμοῦ. Καὶ ἐκεῖ ἀκριβῶς βρίσκεται ἡ πηγὴ τῆς μεγάλης συγκρούσεως τοῦ αἰῶνα μας.

Ὁ κομμουνισμός, θεωρητικά, σὰν μαρξισμός, δὲν πιστεύει στὸν ἄνθρωπο σὰν σὲ αὐθύπαρκτη ἀξία. Καὶ πρακτικά, σὰν σύστημα, ἐπιδιώκει τὴν καταστροφὴ τοῦ ἀτόμου (κατάργησις τῆς ἰδιοκτησίας, τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ κάθε δικαιώματος, ὁμαδοποίησις τῆς ζωῆς κ.λ.π.).

Στὸν ἀγῶνα, γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι αὐτῆς τῆς ἀπροσμέτρητα μεγάλης ἀπειλῆς, ὁ ἐλεύθερος κόσμος ὀφείλει νὰ εἶναι ἑνωμένος. Διότι,

ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς ἐπὶ μέρους ἐθνικὲς ἢ ἄλλες διαφορές, πρόκειται γιὰ τὴν διάσωσι τοῦ κοινοῦ πολιτισμοῦ μας.

4. Ἡ ἑνότης τῆς Δύσεως

Γι' αὐτό, ἡ ἑνότης τῆς Δύσεως, εἶναι σήμερα ζήτημα ὑπάρξεως γι' αὐτήν. Ἑνωμένη ἡ Δύσις, θὰ θριαμβεύσῃ. Διηρημένη, θὰ καταστραφῇ κάτω ἀπὸ τὰ μεθοδικὰ πλήγματα τοῦ ἀσιατικῆς προελεύσεως κομμουνιστικοῦ ὁλοκληρωματισμοῦ. Καὶ μαζὶ μὲ αὐτήν, θὰ καταστραφῇ ὁλόκληρος ὁ ἀνθρώπινος πολιτισμός. Θὰ ἐκμηδενισθῇ κάθε ἀξία ποὺ ἐδημιούργησε ὁ ἄνθρωπος μὲ μίαν ἐπίμονη ὑπερτρισχιλιετῆ πορεία. Θὰ καταστραφῇ δηλαδὴ στὸ τέλος ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος σὰν ὑπερτάτη ἀξία. Θὰ μετατραπῇ σὲ «ζῶο ποὺ κατασκευάζει ἐργαλεῖα». (Κ. Μάρξ.)

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἑνότητος εἶναι ἰδιαίτερα ἐπιτακτικὴ γιὰ τὴν Εὐρώπη, ἡ ὁποία συνορεύει ἄμεσα μὲ τὴν ἀδυσώπητη κομμουνιστικὴ ἀπειλή. Καὶ ἡ Εὐρώπη, ἀποτελεῖ πάντοτε τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιὰ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπεκταθῇ καὶ στὴν ἀντίπεραν ἀκτὴ τοῦ 'Ατλαντικοῦ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθοῦν οἱ ἀντικειμενικὲς προϋποθέσεις μιᾶς 'Ατλαντικῆς Κοινότητος.

Ἡ Εὐρώπη, μὲ τὸν κοινὸ πολιτισμό, τὰ κοινὰ ἰδεώδη, τὸν κοινὸ τρόπο ζωῆς, τὸ κοινὸ κοινωνικὸ καθεστώς, τὰ κοινὰ συμφέροντα καὶ τὸν κοινὸν ἀδίστακτο ἐχθρό, ὀφείλει νὰ ἑνωθῇ γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἐπιβιώσῃ. Καὶ ἀκόμη, ὀφείλει νὰ μείνῃ σταθερὰ ἑνωμένη, σὲ ἀδελφικὴ συνεργασία μὲ τὴν ὑπερατλαντικὴ θυγατέρα της τὴν «Νέα Εὐρώπη», δηλαδὴ τὴν Βόρεια 'Αμερική, κέντρο τῆς ἰσχύος τοῦ δυτικοῦ κόσμου.

Ἔτσι, λόγῳ ἱστορικῆς ἀναγκαιότητος, τὸ ὅραμα τῆς ἑνωμένης, ἀκμαίας καὶ ἰσχυρῆς Πανευρώπης, τῆς συνδεδεμένης στὰ πλαίσια μιᾶς 'Ατλαντικῆς Ἑνότητος, μὲ τὴν κραταιὰ Β. 'Αμερική, θὰ πάρῃ κάποτε σάρκα καὶ ὀστᾶ. Σήμερα περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἰσχύουν τὰ λόγια τοῦ ἄγγλου ποιητοῦ Τζὼν Ντόνν:

«Κανένας ἄνθρωπος δὲν εἶναι νησί, ἀκέραιος μοναχός του. Κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἕνα κομμάτι τῆς 'Ηπείρου, ἕνα μέρος τῆς στεριᾶς. Ἂν ἡ θάλασσα ξεπλύνῃ ἕνα σβῶλο χῶμα, ἡ Εὐρώπη γίνεται μικρότερη. Κάθε ἀνθρώπου ὁ θάνατος λιγοστεύει ἐμένα τὸν ἴδιο, γιατὶ εἶμαι ἕνα μὲ τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ ἔτσι ποτέ σου μὴ ρωτᾶς γιὰ ποιὸν χτυπᾶ ἡ καμπάνα. Χτυπᾶ γιὰ σένα».

Γιὰ νὰ μὴ χτυπήσῃ γιὰ ἐμᾶς ἡ καμπάνα, πρέπει νὰ ἑνωθοῦμε. Ἡ 'Ελευθερία σήμερα εἶναι μία καὶ ἀδιαίρετη. Ἂν κινδυνεύῃ στὸ Βερολῖνο κινδυνεύει καὶ στὴν 'Αθήνα. 'Εὰν τὴν πλήττουν στὴν Σαϊγκόν, τὴν πλήττουν καὶ στὴν Οὐάσιγκτων.

Γι' αὐτὸ πιστεύουμε στὴν ἑνότητα τῆς 'Ελευθερίας καὶ ἄρα κα στὴν ἑνότητα τῆς Δύσεως.

Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀπορρέει καὶ ἡ Πανευρώπη σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ 'Ιδεώδη τοῦ Εὐρωπαίου τῆς ἐποχῆς μας καὶ ἰδιαίτερα τοῦ νέου. Γι' αὐτὸ παράλληλα πρὸς τὴν ἐθνική μας συνείδησι, τὴν ὁποία διατηροῦμε πάντοτε ἀκέραιη, πρέπει νὰ ἀποκτοῦμε ὁλοένα καὶ πληρέστερη ἐπίγνωσι τῆς εὐρύτερης, ἑνιαίας Εὐρωπαϊκῆς καὶ 'Ατλαντικῆς συνειδήσεως.

5. Ἡ ὁρμὴ τῆς Δύσεως

Στὴν ἐποχή μας, ἡ ἱστορικὴ κίνησις ἐπιταχύνεται συνεχῶς καὶ εἰσήγαγε τὴν ἀνθρωπότητα στὴν ἐποχὴ τῆς διαρκοῦς ἐπαναστάσεως. Ἡ 'Επανάστασις ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ κομμουνιστικὴ ἀνατροπή. Εἶναι ἡ δημιουργική, εἰρηνικὴ ἐπανάστασις τῆς Δύσεως. Διότι στὴν Δύσι βρίσκονται οἱ κινητήριες δυνάμεις, τὸ πνεῦμα καὶ οἱ φορεῖς τῆς συνεχοῦς ἐξελίξεως. Οἱ δυνάμεις αὐτὲς εἶναι ἡ βιομηχανία, ἡ ἐλεύθερη σκέψις, τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, ὁ ἐπιχειρηματίας, ὁ ἐθνισμός, ἡ ἐργατικὴ τάξις, ἡ σύγχρονη μεγάλη πόλις, ἡ νέα γενεά, ὁ διάλογος, ἡ ἀδέσμευτη ἐπιστήμη, οἱ τεχνοκράτες, τὸ αὐθύπαρκτο ἄτομο.

Αὐτὲς οἱ δυνάμεις ἐδημιούργησαν τὸν θαυμαστὸ κόσμο στὸν ὁποῖο ζοῦμε. Καὶ αὐτὲς τὸν ἀναπλάθουν συνεχῶς. Τὴν ἀστικὴ ἐπανάστασι, ποὺ ἄρχισε τὸν 18ον αἰῶνα, τὴν ἀκολούθησε ἡ βιομηχανικὴ ἐπανάστασις τοῦ 19ου καὶ αὐτὴν ἡ πυρηνοδιαστημικὴ ἐπανάστασις τοῦ 20οῦ. Ἡ ἐποχὴ τῆς διαρκοῦς ἐπαναστάσεως, μὲ τὴν ἔννοια τῆς συνεχοῦς ἁλματικῆς προόδου, ἐκφράζεται καὶ καθοδηγεῖται μόνον ἀπὸ τὴν δική μας, δυτικὴ ἀνθρωπιστικὴ 'Ιδεολογία.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους πιστεύουμε στὴν Δύσι.

VIII. Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

1. Τί εἶναι Ἔθνος

Στὰ ἰδανικὰ κάθε Ἔθνους περιλαμβάνεται πάντοτε ἡ διαφύλαξις, ἡ συνέχισις καὶ ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς ἰδιαίτερης Παραδόσεώς του. Τοῦτο εἶναι αὐτονόητο. Γιατὶ Ἔθνος χωρὶς δική του Παράδοσι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ καὶ νὰ ἐπιβιώσῃ.

Ἔθνος εἶναι ἕνα σύνολο ἀνθρώπων μὲ κοινότητα γλώσσας, χώρου, οἰκονομίας καὶ συνειδήσεως. 'Απὸ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτὰ τὸ κυριώτερο εἶναι τὸ τελευταῖο: ἡ κοινὴ συνείδησις.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ μιλοῦν τὴν ἴδια γλῶσσα καὶ ὅμως δὲν ἀνήκουν στὸ ἴδιο Ἔθνος. Λ.χ. οἱ Ἄγγλοι, οἱ 'Ιρλανδοὶ καὶ οἱ 'Αμερι-

κανοί. Καὶ ἀντιστρόφως. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι μὲ διαφορετικὲς γλῶσσες οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἕνα Ἔθνος. Λ.χ. οἱ Ἑλβετοί.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι διάσπαρτοι στὸ χῶρο, δηλαδὴ χωρὶς κοινὸ ἔδαφος, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἀποτελοῦν ἕνα ἐθνικὸ σύνολο. Λ.χ. ὁ ἀπόδημος καὶ ἀλύτρωτος Ἑλληνισμὸς ἢ οἱ ἀνὰ τὸν κόσμον Ἑβραῖοι.

Οὔτε καὶ ἡ οἰκονομικὴ κοινότης εἶναι πάντοτε ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ὕπαρξι ἑνιαίας ἐθνικῆς ἑνότητος ὅπως δὲν εἶναι καὶ μόνη της αὐτὴ ἡ κοινότης ἀρκετὴ γιὰ νὰ γεννήση ἑνιαῖα ἐθνικὰ σύνολα. Λ.χ. οἱ Γερμανοὶ ἔχουν δύο κράτη μὲ διαφορετικὸ οἰκονομικὸ σύστημα, ἀλλὰ ἀποτελοῦν πάντοτε ἕνα Ἔθνος. Ἐνῷ οἱ χῶρες τῆς ΕΟΚ, ἢ οἱ λαοὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως (Ρῶσοι, Ἀρμένιοι, Οὐκρανοί, Ἐσθονοί, Τάταροι κ.ἄ.) παρὰ τὴν κοινότητα τῆς οἰκονομικῆς τους ζωῆς δὲν ἀποτελοῦν ἕνα Ἔθνος.

Σὲ καμμιὰ ὅμως περίπτωσι δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ νὰ ἀποτελοῦν Ἔθνος, ἑνιαῖο καὶ ἰδιαίτερο, χωρὶς νὰ ἔχουν τὴν δική τους ἑνιαία καὶ ἰδιαίτερη ἐθνικὴ σ υ ν ε ί δ η σ ι. Ἂν ἔχουν τὰ πάντα κοινὰ (γλῶσσα, ἔδαφος, οἰκονομία, κρατικὴ ὀργάνωσι, θρησκεία κλπ.) ἀλλὰ δὲν ἔχουν κοινὴ ἐθνικὴ συνείδησι, ἂν δηλαδὴ δὲν πιστεύουν οἱ ἴδιοι μὲ ὅλη τὴν δύναμι τῆς ψυχῆς τους ὅτι ἀποτελοῦν ἕνα ἰδιαίτερο Ἔθνος, τότε πράγματι, δὲν ἀποτελοῦν ἐθνικὸ σύνολο. Καὶ ἀντιστρόφως. Ἀκόμη καὶ ἂν ἐλλείπουν ὅλα τὰ ἄλλα συνεκτικὰ στοιχεῖα (ἔδαφος, γλῶσσα, ἑνιαῖο κράτος, κοινὴ θρησκεία), ἀλλὰ ὑπάρχει ἡ κοινὴ συνείδησις, ὑπάρχει ἡ πίστις, ὅτι ἀποτελοῦν μιὰν ἰδιαίτερη ἐθνικὴν ὀντότητα, τότε αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποτελοῦν ὁπωσδήποτε ἕνα Ἔθνος.

Τὸ οὐσιαστικώτερο λοιπὸν στοιχεῖο στὴν ὕπαρξι καὶ στὴν ἐπιβίωσι τῶν Ἐθνῶν εἶναι ἡ ἐθνικὴ συνείδησις. Χωρὶς αὐτήν, τὰ ἔθνη διαλύονται καὶ χάνονται. Μὲ αὐτὴν ὑπάρχουν, διατηροῦνται, ἐπιβιώνουν, συνεχίζονται. Ἀλλὰ πῶς δημιουργεῖται αὐτὴ ἡ ἑνιαία ἐθνικὴ συνείδησις; Ἡ ἀπάντησις εἶναι μία: Μὲ τὴν Παράδοσι. Γιατὶ αὐτή, ἡ ἑνιαία Παράδοσις, διαμορφώνει βαθμιαῖα τὴν κοινότητα τῆς συνειδήσεως, ἐπάνω στὴν ὁποία καὶ θεμελιώνεται ἡ ὕπαρξις τῶν ἐθνῶν.

2. Ἔθνος καὶ Παράδοσις

Γιὰ τοῦτο ἀκριβῶς, ἡ διαφύλαξις, ἡ συνέχισις καὶ ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς ξεχωριστῆς δικῆς του παραδόσεως, ἀποτελεῖ συστατικὸ στοιχεῖο τοῦ «εἶναι» κάθε ἐθνικοῦ συνόλου ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἰδιαίτερη ὀντότητά του καὶ νὰ ἐπιβιώσῃ μέσα στὴν αἰώνια ροὴ τοῦ χρόνου. Ἡ Παράδοσις δὲν μπορεῖ λοιπὸν παρὰ νὰ εἶναι συστατικὸ στοιχεῖο τῆς ἐθνικῆς Ἰδεολογίας μας.

Τὰ ἔθνη ποὺ πλήττονται ἀπὸ τὴν παρακμή, ἀποκόπτονται ἀπὸ τὴν Παράδοσί τους. Τὴν λησμονοῦν. Τὴν ἐγκαταλείπουν. Μεταβάλλουν τε-

λείως τρόπο ζωῆς. Ἀπαρνοῦνται τὸ παρελθόν τους. Τὸ χλευάζουν ἢ τὸ θάβουν. Χάνουν τὴν ἰδιαίτερη φυσιογνωμία τους. Καὶ χάνονται μοιραῖα καὶ τὰ ἴδια. Βουλιάζουν σ' ἕνα τέλμα κοσμοπολιτισμοῦ, υἱοθετοῦν ἕναν ἄπατρι διεθνισμὸ καὶ παύουν νὰ ὑφίστανται σὰν ξεχωριστὴ ἐθνικὴ ὀντότης.

3. Τὶ εἶναι Παράδοσις

Τί εἶναι ὅμως ἡ Παράδοσις, ἡ ὁποία γεννᾷ τὴν ἑνιαία συνείδησι σ' ἕνα σύνολο ἀνθρώπων καὶ τοὺς μεταμορφώνει σὲ Ἔθνος καὶ ποὺ ἂν τὴν χάσουν χάνονται;

Παράδοσις εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς κοινῆς ζωῆς μέσα στὴν Ἱστορία. Ἕνα σύνολο ἀνθρώπων, ἀπὸ λόγους ἀντικειμενικοὺς καὶ ὑποκειμενικούς, διαμορφώνει μία κοινὴ ζωὴ μέσα στοὺς αἰῶνες. Συνδέεται μὲ ἕνα πλῆθος συνδετικῶν κρίκων. Κοινὲς ἀντιλήψεις, προσπάθειες, δοκιμασίες καὶ δόξες. Κοινὰ ἐπιτεύγματα, κατορθώματα καὶ δράματα. Κοινότης ἠθῶν καὶ ἐθίμων. Κοινὴ ἠθική. Κοινοὶ μῦθοι. Κοινὸς τρόπος ζωῆς. Ὅλα αὐτά, πηγάζουν ἀπὸ κοινὲς τύχες καὶ κοινὰ πεπρωμένα. Καὶ ὁδηγοῦν σὲ κοινότητα ἐπιδιώξεων καὶ ἰδανικῶν, σὲ κοινότητα πίστεως καὶ συνειδήσεως. Ὁ μέγας χρόνος σφυρηλατεῖ σιγὰ - σιγὰ στὸ καμίνι του, τὴν Παράδοσι κάθε λαοῦ. Καὶ αὐτή, διαμορφώνει τὴν ἰδιαίτερη φυσιογνωμία του, τὴν δική του ἀντίληψι γιὰ τὴν ζωή, τοῦ δίνει στὸ τέλος τὴν ἰδιαίτερη συνείδησι ποὺ τὸν ἀνεβάζει στὸ ἐπίπεδο τοῦ Ἔθνους.

Παράδοσις, εἶναι ἡ γνῶσις τῆς ἰδιαίτερης ἐθνικῆς μας ἱστορίας. Εἶναι ἡ ἐπίγνωσις τῆς ἐθνικῆς μας κληρονομίας. Εἶναι ὁ σεβασμὸς πρὸς τοὺς προγόνους. Εἶναι ἡ διαφύλαξις τῶν οὐσιωδῶν, θετικῶν γνωρισμάτων τῆς φυλῆς μας, ἐκείνων ποὺ δὲν μεταβάλλονται μὲ τὸν χρόνο. Εἶναι ἡ τήρησις θεμελιωδῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων. Εἶναι ἡ συνέχισις τοῦ δικοῦ μας τρόπου ζωῆς.

Βεβαίως, ὁ τρόπος τῆς ζωῆς, μεταβάλλεται. Ἀλλά, ἡ μεταβολὴ εἶναι ἐξωτερική. Τὸ θέμα δὲν εἶναι ὅτι τότε μετεκινοῦντο μὲ τὸ ἁμάξι καὶ τώρα μετακινούμεθα μὲ τὸ αὐτοκίνητο. Τὸ θέμα εἶναι σὲ τί εἴδους ἀ ξ ί ε ς πιστεύει ὁ ἄνθρωπος ποὺ χθὲς ἐκινεῖτο μὲ τὸ ἁμάξι καὶ σήμερα κινεῖται μὲ τὸ αὐτοκίνητο. Οἱ θεμελιώδεις ἀνθρώπινες ἀξίες, εἶναι α ἰ ώ ν ι ε ς. Μεταβάλλονται οἱ μορφὲς ἐκδηλώσεώς των. Ἡ οὐσία τους εἶναι ἀ θ ά ν α τ η.

Ἡ Παράδοσις, μᾶς διδάσκει ἀκριβῶς αὐτὲς τὶς ἀξίες. Μᾶς διδάσκει νὰ τὶς σεβώμεθα. Μᾶς πείθει νὰ τὶς τηροῦμε. Δηλαδὴ μᾶς ἠ θ ι κ ο π ο ι ε ῖ καὶ μᾶς ἀ ν ω τ ε ρ ο π ο ι ε ῖ, μᾶς ἐξανθρωπίζει.

Ἡ Παράδοσις, εἶναι ἕνα θησαυροφυλάκιο. Μᾶς πλουτίζει μὲ ὅλη τὴν ἐμπειρία τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν πεῖρα καὶ κατακτήσεις τῶν περα-

σμένων γενεῶν. Λαὸς χωρὶς Παράδοσι, μοιάζει μὲ ἄνθρωπο ποὺ πάσχει ἀπὸ ἀμνησία.

4. Ἡ Ἑλληνικὴ Παράδοσις

Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, ἔχουμε ἐξόχως μεγάλη, ἐντόνως ἰδιαίτερη καὶ ἀνωτάτου ἐπιπέδου Ἐθνικὴ Παράδοσι. Δύο εἶναι οἱ πηγές της: Ἡ Κλασικὴ Ἀρχαιότης καὶ ὁ Χριστιανισμός. Καὶ οἱ δύο συναντῶνται σὲ ἕνα καίριο σημεῖο. Στὸ αἴτημα τῆς οὐσιαστικῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, γιὰ κάθε ἄνθρωπο καὶ γιὰ τὸ σύνολο τῶν ἀτόμων. Ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἀγάπη συνθέτουν τὸ Ἑλληνοχριστιανικὸ Ἰδεῶδες. Αὐτό, ἐπὶ μακροὺς αἰῶνες διέπει τὴν ζωὴ τοῦ Γένους μας σὲ σημεῖον ὥστε νὰ καταστῇ ὁ παραδοσιακὸς Ἑλληνικὸς τρόπος ζωῆς, ποὺ χαρακτηρίζει καὶ δικαιώνει τὸν Ἕλληνα.

Αὐτὴ ἡ Παράδοσις, ἡ ἀποκλειστικὰ δική μας, δίνει στὸ Ἔθνος μας τὴν δυνατότητα νὰ συνεχίζῃ τὴν αὐτόνομη ὕπαρξί του μέσα στὴν Ἱστορία σὰν ἰδιαίτερη ἐθνοπολιτιστικὴ καὶ ἠθικοσυνειδησιακὴ ὀντότης. Αὐτὴ δικαιώνει τὴν ὕπαρξι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὄχι μόνο τὴν οἰκονομική, πολιτικὴ ἢ κρατική, ἀλλὰ πρωτίστως τὴν ἱστορική, ἠθικὴ καὶ πνευματική. Δηλαδὴ δικαιώνει τὴν ὕπαρξι μιᾶς Ἑλληνικῆς Συνειδήσεως.

Γιὰ τοῦτο, στοιχεῖο τῆς Ἰδεολογίας μας εἶναι ἡ συνέχισις τῆς Παραδόσεώς μας, ἡ καλλιέργεια τῆς πολιτιστικῆς κληρονομίας μας, ἡ ἐπιδίωξις τοῦ ἠθικοῦ μας μεγαλείου.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο διαφυλάσσεται ἡ ἐθνική μας προσωπικότης. Ἀποφεύγουμε τὴν ἀποκοπὴ ἀπὸ τὴν ἱστορική μας συνέχεια ἡ ὁποία εἶναι γιὰ τὰ ἔθνη, τὸ πιὸ θανάσιμο ἁμάρτημα. Μὲ τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν προσήλωσι πρὸς τὴν Παράδοσι, συνειδητοποιοῦμε τὴν ἐθνική μας μοναδικότητα. Ἀνανεώνουμε τὰ πεπρωμένα μας. Ξαναγαποῦμε τὸν Ἑλληνικὸ ἑαυτό μας.

Ἡ Παράδοσίς μας εἶναι ἐλευθερόφιλη, διαλεκτική, ἁρμονική, ἠθική, ἀνθρωπιστική. Ὁδηγεῖ σὲ ἕνα ὑπόδειγμα ζωῆς γιὰ ἀνθρώπους ἐλεύθερους, ἠθικούς, πνευματικοὺς καὶ ὡλοκληρωμένους.

Ὑπόδειγμα ἀνθρώπων ὑπήρξαμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες κατὰ τὸ παρελθόν. Καὶ μὲ τὴν πίστι στὴν Παράδοσι τῆς Φυλῆς μας μποροῦμε νὰ ξαναγίνουμε. Ἀρκεῖ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε σωστά. Πρὸς τοῦτο, ἡ Παιδεία μας ὀφείλει νὰ εἶναι θεμελιωμένη στὴν Ἑλληνικὴ Παράδοσι. Καμμία ἀπόκλισίς της ἀπὸ αὐτὴν δὲν ἐπιτρέπεται. Ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀναζητᾶ ἀλλοῦ ἰδέες καὶ ἰδανικά, πίστι καὶ ἰδεολογία. Διότι ἔχει τὴν εὐγενέστερη καὶ ἀνώτερη Παράδοσι τοῦ κόσμου — εἶναι κληρονόμος της.

Σ' αὐτὴν ἐνυπάρχουν οἱ ἀνώτατες ἰδέες καὶ τὰ ὡραιότερα ἰδανικά.

῾Η ῾Ελληνικὴ Παράδοσις μᾶς προσφέρει καὶ Πίστι καὶ ᾿Ιδεολογία ἀνώτερη ἀπὸ οἱοδήποτε νεωτεριστικὸ καὶ ξενικὸ κατασκεύασμα. Οἱ «προοδευτικὲς» κοσμοθεωρίες, βιοθεωρίες καὶ ψευδο - ἰδεολογίες ἀποτελοῦν ἐπινοήματα. Εἶναι μόδα. ῎Ερχονται καὶ παρέρχονται. ῾Η Παράδοσίς μας εἶναι ἀστείρευτη. Εἶναι αἰωνία. Εἶναι ἀθάνατη. Ταυτίζεται μὲ τὸν ἑαυτό μας διότι εἶναι ἡ ᾿Αλήθεια. Τῶν ῾Ελλήνων ἡ ᾿Αλήθεια. ῾Η ᾿Αλήθεια τῶν καλυτέρων ἀνθρώπων.

5. ῾Η Παράδοσις εἶναι Συντήρησις;

῾Υπάρχει ἕνα «ἐπιχείρημα» τῶν ἐχθρῶν τῆς Παραδόσεως. ᾿Ισχυρίζονται ὅτι Παράδοσις σημαίνει Συντήρησις. Καὶ ὅτι ἡ ἀπάρνησίς της, ἀποτελεῖ «Πρόοδο». Τὸ ζήτημα ὅμως τῆς Συντηρήσεως καὶ τῆς Προόδου, δὲν εἶναι χρονικό. ῞Ο,τι εἶναι «παλαιὸ» δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην καὶ «συντηρητικό», ὅπως καὶ κάθε τὶ τὸ χρονικῶς «νέο» δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην καὶ «προοδευτικό».

Οἱ πράγματι παραδοσιακὲς ἀξίες εἶναι αἰωνίως «νέες» καὶ πάντοτε προοδευτικές. ᾿Ενῷ οἱ καινοτομίες δὲν ἀποτελοῦν «πρόοδο» ἁπλῶς καὶ μόνον ἐπειδὴ εἶναι καινοτομίες.

῾Η προοδευτικότης ἢ ἡ ἀντιπροοδευτικότης, ἡ ἀνωτερότης ἢ ὄχι μιᾶς ᾿Ιδέας, δὲν κρίνεται ἀπὸ τὸν χρόνο τῆς ἐμφανίσεώς της. Κρίνεται ἀπὸ τὸ πραγματικό της περιεχόμενο, ἀπὸ τὴν οὐσία της. ῾Ο μαρξισμὸς —τὸ «νέο» ἔχει ζωὴ ἑνὸς μόνον αἰῶνος. ῾Ο ῾Ελληνοχριστιανισμὸς ἔχει ζωὴ χιλιετιῶν. Καὶ ὅμως. ῾Ο μαρξισμὸς ὁδηγεῖ στὴν ὑποδούλωσι τοῦ ἀνθρώπου, στὸν ὁλοκληρωτικὸ τρόπο ζωῆς, στὸν χυδαῖον ὑλισμό, στὴν κατάπτωσι τοῦ πνεύματος. Τρέφει τοὺς ὀπαδούς του μὲ τὸ μῖσος. ᾿Ορθώνει «τείχη καταισχύνης» μεταξὺ τῶν λαῶν. Διώκει τὸ πνεῦμα. Φτωχαίνει τὴν ζωή.

῾Ο ῾Ελληνοχριστιανισμός, ἡ «Παράδοσις», ὁδηγεῖ στὴν τελείωσι τοῦ ἀνθρώπου, στὸν ἐλεύθερο τρόπο ζωῆς, στὴν ἀνύψωσι τοῦ πνεύματος. Τρέφει τοὺς ὀπαδούς του μὲ τὴν ἀγάπη. Στήνει γέφυρες φιλίας καὶ ἁρμονίας μεταξὺ τῶν λαῶν. Πλουτίζει τὴν ζωή.

Ποιά ἀπὸ τὶς δύο τάσεις εἶναι ἡ πράγματι «προοδευτική»; ᾿Ασφαλῶς ἡ δεύτερη ἡ ῾Ελληνοχριστιανική.

Διότι, μὲ αὐτήν, ὁ κόσμος γίνεται καλύτερος καὶ ὁ ἄνθρωπος προοδεύει. Συνεπῶς, ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ συνέχισις τῆς Παραδόσεως, δὲν συνιστᾷ ἀντιπροοδευτικὴ στάσι, ἀλλ' ἀπεναντίας συμβάλλει στὴν ἐπιτέλεσι πραγματικῆς προόδου, διότι μᾶς βοηθεῖ νὰ ἀκολουθήσουμε ὀρθοὺς δρόμους καὶ σωστοὺς προσανατολισμούς. ῾Η Πρόοδος ἔχει οὐσιαστικὸ καὶ θετικὸ χαρακτῆρα μόνον ὅταν ἐναρμονίζεται πρὸς τὴν Παράδοσι καὶ τὴν συνεχίζει μὲ τὴν προέκτασί της στὶς σύγχρονες συνθῆκες, μὲ νέες, κατάλληλες μορφές.

Ἡ Παράδοσις, δὲν ἀποτελεῖ λοιπὸν συντηρητισμὸ καὶ πολὺ περισσότερο δὲν ἀποτελεῖ ἀντιδραστικότητα. Ἡ προσήλωσις σὲ ἀξίες σταθερὲς καὶ αἰώνιες δὲν εἶναι συντηρητισμός, διότι ἀπὸ τὴν πίστι σ' αὐτὲς ἐκπηγάζει κάθε πραγματικὴ πρόοδος τοῦ ἀνθρώπου.

'Αντίθετα, ἡ ὁλοσχερὴς ἀπάρνησις αὐτῶν τῶν ἀξιῶν, ἡ περιφρόνησις τῆς Παραδόσεως, ἡ ἀποκοπὴ ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ συνέχεια στὸ ὄνομα τῆς δῆθεν «προοδευτικότητος» καὶ τοῦ «μοντερνισμοῦ», ἀποτελεῖ μηδενισμὸ δηλ. τάσι ἄγονη καὶ καταστρεπτική.

6. Ἡ Ἱστορικὴ συνέχεια

Ἡ Ἑλλὰς ἔχει μεγάλη ἱστορικὴ ἀποστολή. Ἡ Ἑλλὰς - Ἰδέα εἶναι ὁ φάρος τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ Κόσμου, εἶναι τὸ «πνεῦμα τῶν ἐθνῶν». Ὅ,τι καλό, ἀπὸ αὐτὴν ἐξεπήγασε. Ἡ Ἑλλὰς - Κράτος πρέπει νὰ καταστῇ στὸ ὕψος τῆς Ἑλλάδος - Ἰδέας. Ἡ ἐπανάκτησις τῆς θέσεως ποὺ μᾶς ἀξίζει μέσα στὴν κοινωνία τῶν ἐθνῶν, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ θεμελιώδη στοιχεῖα ποὺ περιέχει ἡ Νέα Μεγάλη Ἰδέα μας.

'Απὸ τὴν πίστι στὴν Παράδοσι, προκύπτει καὶ ἕνα ἄλλο Ἰδανικό μας. Τὸ «αἰὲν ἀριστεύειν». Διότι Παράδοσις δὲν σημαίνει στεῖρα προγονοπληξία. Σημαίνει θετικὴ προσπάθεια συνεχίσεως καὶ ὑπερκεράσεως τῶν προγονικῶν ἐπιτευγμάτων. Ὁδηγός μας πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἡ συμβουλὴ τοῦ Σωκράτους πρὸς τὸν γιὸ τοῦ Περικλέους. *«Ἂν μιμηθοῦμε αὐτοὺς ποὺ τώρα πρωτεύουν καὶ κάνουμε τὰ ἴδια μὲ αὐτούς, ἐὰν μὲν καταβάλουμε τὴν ἴδια προσπάθεια, δὲν εἴμεθα χειρότεροί τους, ἐνῷ ἂν εἴμεθα ἐπιμελέστεροι, θὰ γίνουμε καὶ καλύτεροι».*

Ἡ Παράδοσις λοιπόν, παρακινεῖ στὸ σπαρτιατικὸ *«ἄμες δὲ γ' ἐσόμεθα πολλῷ κάρρονες».* Ἔτσι ἀποτελεῖ πηγὴν συνεχοῦς, θετικῆς καὶ ἀληθινῆς προόδου μέσα στὴν κοίτη τῆς ἱστορικῆς συνεχείας.

IX. Ο ΑΝΤΙΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΣ

1. Πίστις σημαίνει ἀγὼν

Ἂν κάποιος πιστεύῃ στὸ Ἔθνος, στὸν Χριστιανισμό, στὴν 'Ελευθερία, στὴν Πρόοδο καὶ στὶς ἄλλες ἀξίες ποὺ ἀναφέραμε, ὀφείλει καὶ νὰ τὶς ὑπερασπίζεται ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τους. Μόνον ἂν μάχεται ἐναντίον ἐκείνων ποὺ ἐπιβουλεύονται αὐτὲς τὶς ἀξίες καὶ θέλουν νὰ τὶς καταστρέψουν, εἶναι συνεπὴς πρὸς τὸ «πιστεύω» του. Μόνον

τότε ἔχει γενικώτερη σημασία ἡ πίστις του καὶ παύει νὰ εἶναι καθαρὰ ὑποκειμενικὴ προσωπική του ὑπόθεσις.

2. Ὁ κομμουνιστικὸς ὁλοκληρωτισμός

Ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ καταστρέψῃ αὐτὲς τὶς ἀξίες εἶναι ὁ Ὁλοκληρωτισμός. Αὐτός, σὲ ὅλες τὶς μορφές του ἀρνεῖται τὴν Ἐλευθερία καὶ τὸ Ἄτομο. Ἀλλὰ ὁ πιὸ θανάσιμος ἐχθρὸς αὐτῶν τῶν ἀξιῶν εἶναι ὁ κομμουνιστικὸς ὁλοκληρωτισμός. Αὐτὸς ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἐλευθερία, τὴν Δημοκρατία καὶ τὸ Ἄτομο ἀρνεῖται ἐπίσης καὶ τὴν Θρησκεία, τὴν Οἰκογένεια, τὴν Πατρίδα, τὴν Ἰδιοκτησία κ.λ.π.

Ὁ κομμουνισμὸς εἶναι ἡ θεωρητικὴ (μαρξισμὸς) καὶ ἡ ἔμπρακτη (σοβιετισμὸς) ἀλλὰ πάντοτε ἀπόλυτη ἄρνησις τῆς κάθε ἐλευθερίας. Εἶναι ἡ ἄρνησις κάθε κατακτήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἔξω ἀπὸ τὸν καθαρὰ παραγωγικὸ καὶ στενὰ τεχνολογικὸ τομέα. Ὁ κομμουνισμὸς ἐπιδιώκει τὴν ὁλοκληρωτικὴ καὶ ὁριστικὴ κατάργησι τῆς Ἐλευθερίας, τὴν ὁλοσχερῆ ἐξαφάνισί της καὶ τὴν ἀντικατάστασί της ἀπὸ τὸν πολιτικό, κοινωνικό, οἰκονομικὸ καὶ πνευματικὸ ὁλοκληρωτισμό.

Ἄλλοτε, οἱ τυραννίες ἀπαγόρευαν ὡρισμένα πράγματα. Τώρα, ὁ κομμουνισμὸς δὲν ὁρίζει μόνον τὸ τί ἀπαγορεύεται, ἀλλὰ καὶ τὸ τί ὑποχρεώνεσαι νὰ κάνῃς ἀκόμη καὶ πῶς νὰ τὸ κάνῃς. Δὲν ἀπαγορεύει λ. χ. στοὺς συγγραφεῖς νὰ θίγουν ὡρισμένα θέματα ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιβάλλει συγκεκριμένα θέματα μὲ τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ ἀσχολοῦνται. Ἀκόμη, ὁρίζει καὶ τὴν εἰδικὴ τεχνοτροπία μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ παρουσιάζουν. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ὁ περιβόητος «σοσιαλιστικὸς ρεαλισμός».

Ὁ κομμουνισμὸς εἶναι λοιπὸν ὁ πιὸ πλήρης ὁλοκληρωτισμὸς τῆς Ἱστορίας. Καταργεῖ γιὰ πάντα ὄχι μόνο κάθε πολιτικό, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλο δικαίωμα, ὅπως τῆς ἐλευθέρας ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος, τῆς κατὰ βούλησιν μετακινήσεως, τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς, ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν δυνατότητα τῆς θρησκευτικῆς παρηγορίας.

Σὰν ἀπόλυτη ἄρνησις τῆς κάθε ἐλευθερίας, ὁ κομμουνισμός, εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἐμπόδιο στὴν ὁμαλὴ καὶ εἰρηνικὴ ἐξέλιξι πρὸς τὴν Πρόοδο. Ἐμποδίζει τὴν ἐλεύθερη ἐπαφὴ τῶν λαῶν, τὴν ἀλληλεπίδρασι τῶν ἰδεολογιῶν, τὴν ἀνταλλαγὴ πληροφοριῶν, ἰδεῶν καὶ σκέψεων. Καλλιεργεῖ τὸ μῖσος, τὴν καχυποψία, τὴν ἀδιαλλαξία. Ὀρθώνει παραπετάσματα. Δὲν ἀφίνει τοὺς λαοὺς νὰ γνωρισθοῦν. «Ἐξάγει» βιαίως τὸ σύστημά του. Εἶναι λοιπὸν ἡ μεγαλύτερη ἀπειλὴ ὄχι μόνο γιὰ τὴν παγκόσμια ἐλευθερία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν παγκόσμια εἰρήνη.

Ὁ κομμουνισμὸς δὲν εἶναι μιὰ ἁπλῆ θεωρητικὴ ἄρνησις τῆς Ἐλευθερίας. Εἶναι πρωτίστως, μία συνεχής, πολύμορφη συστηματικὴ καὶ μεθοδικὰ ὠργανωμένη ἔμπρακτη δρᾶσις ἐναντίον της.

Ὁ κομμουνισμὸς δὲν ἐπιζητεῖ μὲ αὐτὴν τὴν δρᾶσι νὰ ἐξαλείψῃ τὶς ἀτέλειες τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου, ἀλλὰ νὰ καταργήσῃ τὰ προτερήματά του ὅπως εἶναι τὰ δικαιώματα τοῦ ἀτόμου, ἡ θρησκεία κ.ο.κ. Ὁ κομμουνισμὸς ἐκμεταλλεύεται τὶς ἀτέλειες τοῦ δυτικοῦ κόσμου, ὄχι ἐπειδὴ αὐτὲς εἶναι πράγματι ὁ στόχος του, ἀλλὰ ἐπειδὴ αὐτὲς εἶναι τὰ μέσα ποὺ τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ διεξάγῃ μὲ ἐπιτυχία τὸν πόλεμο του γιὰ τὴν ἐκμηδένισι τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ της. Τὴν ἀδικία ἢ τὴν ἐκμετάλλευσι, ὅπου καὶ ὅσο ὑπάρχουν, δὲν τὶς καταργεῖ. Τὶς ἐνισχύει. Ἐκεῖνο ποὺ πραγματικὰ καταργεῖ ὅπου ἐπικρατήσῃ, εἶναι τὸ δικαίωμα καὶ ἡ δυνατότης νὰ ἀγωνίζεσαι κατὰ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

3. Ὁ Ἀντικομμουνισμός

Ὁ ἀγώνας ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ εἶναι ἀγώνας γιὰ τὴν διάσωσι τῶν θεμελιωδῶν γνωρισμάτων καὶ τῶν βασικῶν ἀρετῶν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου. Εἶναι ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν διάσωσι τῆς ἐλευθερίας μὲ τὴν εὐρύτερη της ἔννοια. Καθῆκον τοῦ κάθε ἐλευθέρου ἀνθρώπου συνεπῶς, εἶναι νὰ μάχεται τὸν κομμουνισμό. Δηλαδὴ νὰ εἶναι ἀγωνιστὴς τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ της, ποὺ εἶναι ὁ μόνος πραγματικὸς πολιτισμός.

Ὁ ἀγώνας ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ εἶναι ἀγώνας γιὰ τὴν διάσωσι τοῦ δικαιώματος νὰ ἔχουμε διάφορες πεποιθήσεις. Δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην ἀγώνας ὑπὲρ μιᾶς μερικωτέρας πεποιθήσεως. Ὁ ἀντικομμουνισμός, δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην ἀγώνας ὑπὲρ ἑνὸς ὡρισμένου κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ συστήματος. Εἶναι ἀγώνας γιὰ τὴν διάσωσι τοῦ δικαιώματός μας νὰ ἐκλέγουμε καὶ νὰ διαμορφώνουμε ἐλεύθερα τὸ κοινωνικό μας σύστημα. Ὁ ἀγώνας κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ δὲν διεξάγεται στὸ ὄνομα ἑνὸς στενὰ καθωρισμένου συστήματος διακυβερνήσεως, ἀλλὰ γιὰ τὸ δικαίωμα νὰ διαμορφώνουμε καὶ νὰ μεταβάλουμε αὐτὸ τὸ σύστημα ἀνάλογα πρὸς τὶς ἑκάστοτε ἀνάγκες ἢ ἐπιθυμίες μας.

Ἀντιολοκληρωτισμὸς (καὶ στὴν ἐποχή μας ὁλοκληρωτισμὸς εἶναι ὁ κομμουνισμὸς) λοιπόν, εἶναι ἡ ἀγωνιστικὴ στάσις ἐναντίον ἐκείνων ποὺ ἀρνοῦνται καὶ θέλουν νὰ καταστρέψουν ὅλες τὶς βασικὲς ἀνθρώπινες κατακτήσεις.

Εἶναι ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν διάσωσι τοῦ δυτικοῦ κόσμου, ὄχι ὅπως ἦταν χθὲς ἢ εἶναι σήμερα σὲ μιὰ στατικὴ μορφή του, σὲ ἕνα συγκεκριμένο στάδιο τῆς ἐξελίξεώς του, ἀλλὰ γιὰ τὴν σωτηρία τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν του, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀξίες αἰώνιες, θεμέλια κάθε ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ.

῾Ο ἀντιολοκληρωτισμὸς γενικὰ καὶ ὁ ἀντικομμουνισμὸς εἰδικά, σὰν ἔκφρασις τοῦ ἀντιολοκληρωτικοῦ πνεύματος στὴν ἐποχή μας, δὲν εἶναι ἄρνησις. Εἶναι θέσις ὑπὲρ τοῦ ῾Ελληνοχριστιανικῆς προελεύσεως δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ὑπὲρ τοῦ ῎Εθνους, τῆς ᾿Ελευθερίας, τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ ᾿Ανθρωπισμοῦ.

῾Ο κομμουνισμός, ἀρνεῖται αὐτὲς τὶς ἀξίες. Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ἡ ἄρνησις. ῾Ο ἀντικομμουνισμὸς σὰν «ἄρνησις τῆς ἀρνήσεως» εἶναι θέσις.

Δ΄. Η ΜΕΘΟΔΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

1. Τὸ Ἑλληνικὸ Πρόβλημα

Ἀπὸ τὰ προαναφερθέντα ἐκπηγάζει καὶ ἡ μεθοδικὴ τῆς Ἐπαναστάσεως, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπιζητεῖται ἡ ἐπίλυσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Προβλήματος. Τὸ πρόβλημα αὐτό, εἶναι πολυσύνθετο καὶ πολύμορφο. Εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς οἰκονομικῆς, πολιτιστικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναπτύξεως, καθὼς καὶ τῆς κρατικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναδιαρθρώσεως, ἀλλὰ τοποθετημένο μέσα στὶς ἰδιότυπες ἑ λ λ η ν ι κ ὲ ς σ υ ν θ ῆ κ ε ς.

Αὐτὲς καθορίζονται ἀπὸ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα :

(α) Ἰδιαίτερα μεγάλη ἱστορικὴ παράδοσις,

(β) Χαρακτηριστικὰ μικροαστικὴ σύνθεσις τῆς κοινωνίας μας,

(γ) Ἔντονα ἀτομικιστικὴ νοοτροπία τοῦ Ἕλληνος.

Ἐπὶ πλέον :

Ἡ χώρα μας βρίσκεται στὴν Εὐρώπη, ἀνήκει στὸ ΝΑΤΟ, συνδέεται μὲ τὴν Κοινὴ Ἀγορά, συνορεύει μὲ τὸν κομμουνισμὸ καὶ ἀπειλεῖται ἀπ᾽ αὐτόν.

Συνεπῶς, ἡ μέθοδος ποὺ θὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ τὴν ἐπίλυσι τοῦ Ἑλληνικοῦ Προβλήματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προέλθῃ ἀπὸ ἀντιγραφὴ μεθόδων ποὺ ἀκολουθοῦν ἄλλες, ἐπίσης, ἐν ἀναπτύξει, ἀλλὰ χωρὶς τὶς δικές μας ἰδιομορφίες χῶρες, οὔτε καὶ ἐκείνων ποὺ ἐφαρμόζουν οἱ ἤδη ἀνεπτυγμένες.

2. Ρεαλιστικὴ λύσις

Ἡ μέθοδός μας πρέπει λοιπόν, νὰ εἶναι ἀντιδογματική, ρεαλιστική, εὐέλικτη. Δὲν ἐπιτρέπεται δηλαδὴ νὰ ξεκινοῦμε ἀπὸ κάποιαν ἕτοιμη συνταγή, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ συγκεκριμένο κάθε φορὰ πρόβλημα καὶ νὰ τοῦ δίνουμε μία συγκεκριμένη λύσι, ἐκείνη ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ μέσα στὶς ἑλληνικὲς συνθῆκες καὶ στὴν συμμερινὴ ἐποχή.

Τὸ Ἑλληνικὸ Πρόβλημα θέλει τὴν δική του λύσι. Λύσι ἐ π α ν α σ τ α τ ι κ ή, δηλαδὴ ἀντιγραφειοκρατική, ταχύρρυθμη, ἀλλὰ

καὶ προσαρμοσμένη στὶς ἰδιομορφίες τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου. Αὐτή, δὲν μπορεῖ νὰ προκύψῃ ἀπὸ ἀντιγραφὴ ἄλλων προτύπων. Ἀκόμη περισσότερο ὅμως, δὲν μπορεῖ νὰ ἀπορρεύσῃ ἀπὸ ἕνα γενικὸ καὶ ἄκαμπτο, προκατασκευασμένο Δόγμα, ἔξωθεν εἰσαγόμενο ἢ ἐγχωρίως κατασκευαζόμενο.

Ἀντιθέτως, ὁ κομμουνιστὴς γιὰ παράδειγμα, ξεκινᾶ προκαταβολικὰ ἀπὸ τὴν συνταγὴ τῶν κολχόζ. Τὸ ἀγροτικὸ πρόβλημα, ἀνεξαρτήτως χώρου καὶ χρόνου θὰ ἐπιδιώξῃ νὰ τὸ λύσῃ μὲ τὰ κολχὸζ (τὰ συλλογικὰ ἀγροκτήματα), ἔστω κι' ἂν αὐτὰ ἀπέτυχαν οἰκτρὰ στὴν πρᾶξι, στὴν Ρωσία. Ὁ μαοϊστὴς ὁπωσδήποτε ξεκινᾶ γιὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ κοινόβια. Ὁ σοσιαλιστὴς ξεκινᾶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς κρατικοποιήσεως τῆς βιομηχανίας. Ξεκινοῦν δηλαδή, ἀπὸ ἕνα Δόγμα, ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου καὶ θὰ προσπαθήσουν ὁπωσδήποτε νὰ ἐφαρμόσουν στὴν πρᾶξι αὐτὴν τὴν προκατασκευασμένη συνταγή.

Ἐμεῖς δὲν ξεκινοῦμε ἀπὸ μία τέτοια συνταγή. Στὸ πολύμορφο καὶ πολυσύνθετο Ἑλληνικὸ Πρόβλημα ἀντιστοιχεῖ μία ἐξ ἴσου πολύμορφη καὶ πολυσύνθετη Ἑλληνικὴ Λύσις. Ἀντιμετωπίζουμε τὸ συγκεκριμένο πρόβλημα, τὸ μελετοῦμε, τὸ τοποθετοῦμε μέσα στὸ χῶρο καὶ στὸν χρόνο, βλέπουμε τὶς δυνατότητές μας καὶ τοῦ δίνουμε μία λύσι.

Ἐμεῖς ξεκινοῦμε ὄχι ἀπὸ τὴν προκατασκευασμένη συνταγή, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ πρόβλημα. Τό βλέπουμε μέσα στὸν ἑλληνικὸ χῶρο, μέσα στὸν σύγχρονο χρόνο καὶ μὲ προοπτικὴ τὶς ἑπόμενες δεκαετίες, προσπαθοῦμε νὰ τοῦ δώσουμε τὴν πιὸ ἐφικτή, τὴν πιὸ δίκαιη, τὴν πιὸ ἀνθρωπιστικὴ λύσι. Ἐὰν ἡ λύσις αὐτὴ μοιάζει νὰ προέρχεται ἀπὸ κάποιο Δόγμα, αὐτὸ εἶναι ἁπλῆ σύμπτωσις, δὲν προέρχεται ἀπὸ ἐκεῖ, δὲν εἶναι ἐκεῖ ἡ ρίζα της. Σὲ ἄλλη περίπτωσι, μπορεῖ ἡ λύσις νὰ φαίνεται σὰ νὰ ἀποτελῆ σύνθεσι διαφόρων «συνταγῶν», ἀπὸ διάφορα δόγματα. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπάρχῃ σὲ κανένα Δόγμα ἡ λύσις ποὺ ταιριάζει σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ προβλήματά μας, αὐτὸ δὲν μᾶς ἐμποδίζει καθόλου νὰ τὴν ἐφεύρουμε ἐμεῖς καὶ νὰ τὴν ἐφαρμόσουμε πρῶτοι. Διότι ποιὸς μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῆ, ὅτι μόνον οἱ πεθαμένοι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ σκέπτωνται καὶ ὅτι ἐμεῖς ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἐμπρὸς δὲν δικαιούμεθα νὰ ἐφεύρουμε πιὰ τίποτε τὸ καινούργιο ;

Βεβαίως ἡ πεῖρα τοῦ παρελθόντος εἶναι ὁδηγὸς γιὰ τὸ μέλλον, ἀλλὰ τὸ μέλλον δὲν μποροῦμε νὰ τὸ προδεσμεύσουμε, νὰ τὸ προεξοφλήσουμε. Πρέπει νὰ τὸ δημιουργοῦμε καὶ τὰ τὸ κατακτοῦμε διαρκῶς. Καὶ ἐμεῖς εἴμεθα κατακτηταὶ τοῦ μέλλοντος. Γιατὶ εἰδικὰ οἱ Ἐπαναστάσεις εἶναι ἔφοδοι πρὸς κατακυρίευσιν τοῦ μέλλοντος.

Εἴμεθα λοιπὸν ἀπὸ πλευρὰς μεθόδων ἀδέσμευτοι, ρεαλισταί, εὐέλικτοι. Ἔτσι, προσπαθοῦμε νὰ ἐπιλύσουμε τὸ πρόβλημα τῆς ἐκβιομηχανίσεως ἢ τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως ἢ τῆς Παιδείας

κ.ο.κ. μὲ ἕναν ἂς τὸν ποῦμε ὀρθολογιστικὸν ἐμπειρισμὸ καὶ πρακτικιστικὸ δυναμισμό. Δηλαδή, χωρὶς προδεσμεύσεις δογματικές. Νομίζουμε ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ρεαλιστικὴ ἀντιμετώπισις τῶν προβλημάτων στὴ σύγχρονη ἐποχή.

Βεβαίως, τὸ ὅτι ἀκολουθοῦμε ἀντιδογματικὴ μέθοδο δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἔχουμε ἐπαφὴ μὲ τὰ σύγχρονα ἰδεολογικὰ ρεύματα. Τὰ παρακολουθοῦμε, τὰ ξέρουμε, τὰ μελετοῦμε καὶ παίρνουμε ἀπὸ αὐτά. Ἀλλὰ παίρνουμε, δὲν μᾶς παίρνουν, ἀφομοιώνουμε, δὲν μᾶς ἀφομοιώνουν, ἐνσωματώνουμε στοιχεῖα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ρεύματα, δὲν μᾶς ἐνσωματώνουν. Δηλαδὴ δὲν τὰ βλέπουμε σὰν Δόγματα, «ἱερὰ» καὶ ἀπρόσβλητα, ποὺ πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ τὰ ἐφαρμόσουμε, ἀλλὰ σὰν ἁπλὲς τάσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες μποροῦμε ἐκλεκτικῶς νὰ παίρνουμε στοιχεῖα χρήσιμα γιὰ τὸν τόπο μας. Αὐτὴ εἶναι ἡ μέθοδος ποὺ ἀκολουθοῦμε.

3. Στοιχεῖα προσδιοριστικὰ τῆς μεθοδικῆς μας

Ὁ τρόπος ἐφαρμογῆς αὐτῆς τῆς μεθόδου, προσδιορίζεται ἀπὸ τρία στοιχεῖα :

α) Τὴν πίστι στὶς Ἑλληνοχριστιανικὲς ἀξίες,

β) Τὴν ἐπιδίωξι τῆς πραγματώσεως τῶν μεγάλων σκοπῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ,

γ) Ὅτι εἴμεθα Ἐπανάστασις ἐθνοαναγεννητικὴ ποὺ βασίζεται στὴν συνένωσι τοῦ Ἔθνους καὶ ἄρα εἴμεθα ἐναντίον τοῦ ταξισμοῦ. Κάθε κριτήριο ταξικό, κάθε τί ποὺ διασπᾶ τὴν ἐθνικὴ ἑνότητα καὶ τὴν ὑποκαθιστᾶ μὲ τὴν τάξι, μὲ τὸ στρῶμα ἢ μὲ ὁτιδήποτε ἄλλο, ἀπορρίπτεται. Διότι ἐμεῖς θέλουμε πέρα ἀπὸ τὶς ὁποιεσδήποτε ἐπὶ μέρους διαφορές, νὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν βαθύτερη ἐθνικὴν ὁμοφωνία, τὴν ὁμοψυχία τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Γιατὶ χωρὶς τὴν βαθύτερην ὁμοφωνία δὲν μπορεῖ στὴν ἐποχή μας νὰ ἐπιβιώση κανένα Ἔθνος. Θέλουμε λοιπὸν τὴν συνεργασία ὅλων τῶν στρωμάτων, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν νεοελληνικὴ κοινωνία.

Θέλουμε νὰ ἐντάξουμε τὴν Ἑλλάδα στὴν σύγχρονη ἐποχή. Δηλαδή, ἐπιδιώκουμε τὴν ὑπερεντατικὴ ἐκβιομηχάνισι, τὴν ὑπερταχεία τεχνικὴ καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξι. Θέλουμε τὴν ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ γοργὴ βελτίωσι τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου. Ἀλλά, ὅλα αὐτά, λόγῳ τῶν χριστιανικῶν καὶ ἑλληνικῶν ἀξιῶν μας, τὰ θέλουμε μέσα σ' ἕνα πλαίσιο ἠθικὸ καὶ ἀνθρωπιστικό. Θέλουμε νὰ δώσουμε στὴν ἀνάπτυξι ἕνα νόημα ἠθικὸ καὶ ἀνθρωπιστικό, γιὰ νὰ μὴ φθάσουμε στὸ ἀδιέξοδο ὅπου ἐν πολλοῖς ἔχουν φθάσει οἱ σύγχρονες καταναλωτικὲς κοινωνίες. Αὐτὲς ἐβάδισαν πρὶν ἀπὸ ἐμᾶς στὸ δρόμο τῆς τεχνικῆς, οἰκονομικῆς καὶ βιοτικῆς ἀναπτύξεως. Ἐπέτυχαν πάρα

πολλὰ καὶ ὠφελούμεθα καὶ ἐμεῖς ἀπὸ ὅσα ἐπέτυχαν. Παρουσιάζουν ὅμως καὶ ὡρισμένα προβλήματα, ποὺ δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ τὰ δημιουργήσουμε καὶ ἐμεῖς γιὰ τὸν ἑαυτό μας. Ὠφελούμεθα λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰ ἀρνητικὰ τῆς ἐμπειρίας των. Καὶ προσπαθοῦμε νὰ ἀποφύγουμε τὶς ἀρνητικὲς ἐπιπτώσεις τῆς οἰκονομικοτεχνικῆς ἀναπτύξεως, δίδοντας στὴν τεχνικὴ καὶ βιοτικὴ ἐξέλιξι ἕνα ἠθικὸ περιεχόμενο καὶ ἕνα ἀνθρωπιστικὸ νόημα.

Αὐτὴ ἡ ἐπιδίωξίς μας, ἐξηγεῖ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ἀπέφυγε κάθε ἀκρότητα. Τὸ ξέρουμε ὅλοι μας, ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ἀπέφυγε νὰ βλάψῃ οἱονδήποτε. Ἔδειξε ἀπέραντη ἀνοχὴ καὶ ἀπεριόριστην ἐπιείκεια. Δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀποφυγὴ τῆς αἱματοχυσίας, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους τοὺς τομεῖς ἀπὸ τὸν πιὸ μικρὸ ὡς τὸν πιὸ μεγάλο, ἡ Ἐπανάστασις προτίμησε πολλὲς φορές, ἀκόμη καὶ νὰ καθυστερήσῃ τὴν ἐπίλυσι τῶν προβλημάτων καὶ νὰ δημιουργήσῃ πρόσθετες δυσκολίες γιὰ τὸν ἑαυτό της, παρὰ νὰ βλάψῃ ἔστω καὶ προσωρινά, ἕνα κοινωνικὸ στρῶμα, μία ὁμάδα ἀνθρώπων, ἢ ἀκόμη καὶ ἕναν ἄνθρωπο.

Ὅλη ἡ μέθοδος τῆς Ἐπαναστάσεως χαρακτηρίζεται ἀκριβῶς ἀπὸ αὐτὴν τὴν προσπάθεια νὰ μὴ ἀδικηθῇ κανείς, νὰ μὴ καοῦν μαζὶ μὲ τὰ ξερὰ καὶ τὰ χλωρά. Πολλὲς φορές, μάλιστα, δὲν ἐκάησαν οὔτε καὶ τὰ ξερά.

4. Μεταρρύθμισις καὶ Ἰσορροπία

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ ἑξῆς πρακτικὴ τῆς ἐποχῆς μας, στὶς προηγμένες χῶρες : Τὰ μεταρρυθμιστικὰ κόμματα, ὅπου ἀνέβουν στὴν ἐξουσία, προβαίνουν σὲ μεταβολές. Μετά, ἔρχονται τὰ συντηρητικά, τὰ ὁποῖα διατηροῦν ἀπὸ αὐτὲς τὶς μεταβολές, ὅσες ἀπεδείχθησαν χρήσιμες, τὶς διορθώνουν, καὶ τὶς βελτιώνουν. Ἔτσι, ἐπιτυγχάνεται ἡ πρόοδος . Στὴν περίπτωσί μας, ὅμως, ἡ Ἐπανάστασις εἶναι ἡ σύνθεσις καὶ τῶν δύο τάσεων : τῆς μεταρρυθμιστικῆς καὶ τῆς ἐξισορροπιτικῆς.

Ἡ μεθοδικὴ τῆς Ἐπαναστάσεως μπορεῖ λοιπὸν νὰ ἐκφρασθῇ, σὰν ἀντιδογματική, ρεαλιστικὴ καὶ εὐέλικτη, σὰν προσπάθεια νὰ λυθῇ τὸ Ἑλληνικὸ πρόβλημα μὲ συγκεκριμένο τρόπο, σὲ συγκεκριμένο χρόνο καὶ νὰ ὁδηγηθῇ μὲ ἀσφάλεια ἡ χώρα, σύμφωνα μὲ τὰ Ἑλληνοχριστιανικὰ Ἰδεώδη, στὸ Κράτος τῆς καθολικῆς εὐημερίας ἐν Ἐλευθερίᾳ καὶ Δικαιοσύνῃ.

Ε΄. Η ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Τὶ εἶναι Δημοκρατία ;

Μὲ ἐμπνευστὴ τὴν Ἰδεολογία καὶ πρακτικὸ ὁδηγὸ τὴν Μεθοδικὴ ποὺ περιγράψαμε σὲ ἄλλα μας ἄρθρα, ἡ Ἀπριλιανὴ Ἐπανάστασις ἐπιδιώκει τὴν οἰκοδόμησι τῆς Νέας Δημοκρατίας. Ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀντιληφθοῦμε τί εἶναι αὐτὴ ἡ Νέα Δημοκρατία, πρέπει προηγουμένως νὰ ξεκαθαρίσουμε τί εἶναι Δημοκρατία, ὥστε μετά, νὰ δοῦμε τὶς διαφορὲς ἀνάμεσα στὴν παλαιὰ καὶ στὴ νέα μορφή της.

Δημοκρατία, εἶναι τὸ σύστημα στὸ ὁποῖο συνυπάρχουν ὅλες οἱ ἐλευθερίες, ἀτομικὲς καὶ συλλογικές.

Ποιές εἶναι αὐτὲς οἱ ἐλευθερίες; Εἶναι ἡ οἰκονομική, ἡ κοινωνική, ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία. Ὅταν ἔχουμε καὶ τὶς τέσσερις αὐτὲς ἐλευθερίες, τόσο γιὰ τὰ ἄτομα, ὅσο καὶ γιὰ τὶς ὁμάδες καὶ γιὰ τὸ σύνολο, τότε ἔχουμε Δημοκρατία.

2. Τὶ εἶναι Ἐλευθερία ;

Ἀλλὰ τί εἶναι Ἐλευθερία; (Καὶ πόσα ἐγκλήματα ἔχουν διαπραχθῆ στὸ ὄνομά της!) Ἐλευθερία, ἔλεγαν ὡς τώρα, εἶναι ἡ δυνατότης νὰ κάνης ὅ,τι θέλεις ἐφ' ὅσον δὲν ἐμποδίζεις τὸν συνάνθρωπό σου νὰ κάνη τὸ ἴδιο. Δηλαδή, ὑπάρχει πάντοτε ἕνας περιορισμός, ἕνα ὅ ρ ι ο ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει ἡ ἐλευθερία τοῦ ἄλλου. Ποιός ὅμως θὰ καθορίσῃ αὐτὸ τὸ ὅριο; Ὁ Νόμος βεβαίως. Διότι διαφορετικὰ θὰ ἦταν αὐθαιρεσία. Δηλαδή, ἡ Ἐλευθερία εἶναι πάντοτε περιωρισμένη. Ἀπόλυτη ἐλευθερία δὲν ὑπάρχει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ, διότι θὰ ἦταν τυραννία τῶν ὀλίγων, τῶν ἰσχυροτέρων, ἐπὶ τῶν πολλῶν. Ἡ Ἐλευθερία, λοιπόν, εἶναι παντοῦ καὶ πάντοτε Ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α δ ι ὰ τ ο ῦ Ν ό μ ο υ.

Ἐμεῖς ὅμως, προχωροῦμε πάρα πέρα, γιατὶ θέλουμε νὰ δημιουργήσουμε τὸ κ ο ι ν ω ν ι κ ο π ο ι η μ έ ν ο ἄτομο ποὺ χρειάζεται ἡ ἐποχή μας. Δὲν θέλουμε νὰ καταργήσουμε τὸ ἄτομο σὰν ἀξία προσωπικὴ καὶ ἀνεπανάληπτη ποὺ ἔχει μέσα της τὴν σπίθα τοῦ Θεοῦ. Ὁ καθένας μας εἶναι ἕνας κόσμος ὁλόκληρος καὶ πρέπει νὰ μείνῃ. Ἡ προσωπικότης πρέπει νὰ εἶναι ἱερὴ καὶ ἀπαραβίαστη. Ἀλλὰ ὅμως, στὴν ἐποχή μας καὶ εἰδικώτερα στὴν Ἑλλάδα μας, πρέπει νὰ φύγουμε ἀπὸ τὸν

abrogate

inviolable

στενὸ ἀτομικισμό. Πρέπει τὸ ἄτομο νὰ ἁπλωθῇ πρὸς τὸ σύνολο. Πρέπει νὰ κοινωνικοποιηθῇ μὲ τὴν καλὴν ἔννοια τοῦ ὅρου. Πρέπει νὰ μᾶς ἑνώσουν κοινὲς ἰδέες, κοινοὶ σκοποί, κοινὰ ὁράματα. Διότι μόνον ἔτσι θὰ ἐπιβιώσουν πλέον τὰ ἔθνη. Θὰ ἐπιζήσουν ἐκεῖνα ποὺ θὰ ἔχουν μία βαθύτερη ὁμοφωνία, πέραν ἀπὸ τὶς διαφορὲς τῆς ἐπιφανείας.

Λέμε λοιπὸν ὅτι Ἐλευθερία εἶναι ἡ ἔλλειψις περιορισμῶν ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ εἶναι ἀναγκαῖοι γιὰ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία τῆς κοινωνίας. Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἐλευθερία στὴν ἐποχή μας καὶ μὲ αὐτὸ τὸ κριτήριο χαράσσονται τὰ ὅριά της.

Ἡ ἔννοια τῆς Ἐλευθερίας, δὲν εἶναι στατική, ἐφ' ἅπαξ δοθεῖσα. Ἀντίθετα, διαφέρει ἀπὸ ἐποχὴ σὲ ἐποχὴ ἢ καὶ ἀπὸ χώρα σὲ χώρα. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἔχουμε ἕνα ἑνιαῖο τύπο Δημοκρατίας ποὺ νὰ ἐφαρμόζεται παντοῦ καὶ πάντοτε, ἀπὸ ὅλους, σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, σὲ ὅλες τὶς κοινωνίες καὶ σὲ ὅλες τὶς χῶρες. Ἔτσι λ.χ. ἄλλου εἴδους Δημοκρατία ἔχουν ἡ Σκανδιναυΐα, οἱ Η.Π.Α., ἡ Γαλλία ἢ ἡ Ἰταλία.

3. Παλαιὰ καὶ Νέα Δημοκρατία

Ἔχουμε λοιπὸν διαφορὲς στὴν περὶ Ἐλευθερίας ἀντίληψι ἀνάλογα μὲ τὸν χρόνο καὶ μὲ τὸν χῶρο. Καὶ Δημοκρατία, εἶναι τὸ σύστημα ἐκεῖνο ποὺ ἀναγνωρίζει, παρέχει καὶ διασφαλίζει, ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχή του καὶ τὶς συνθῆκες, τὴν Ἔννομον Ἐλευθερία.

«Παλαιὰ» εἶναι ἡ Δημοκρατία ποὺ μένει προσκολλημένη στὶς παλαιότερες ἀντιλήψεις περὶ Ἐλευθερίας. Καὶ «Νέα», ἐκείνη ποὺ προχωρεῖ στὴν υἱοθέτησι καὶ ἐφαρμογὴ τῶν νέων περὶ Ἐλευθερίας ἀντιλήψεων.

Ἄς πάρουμε λοιπὸν τὴν σημερινὴ παλαιὰ καὶ Νέα Δημοκρατία, ὥστε νὰ δοῦμε σὲ τί διαφέρει αὐτὸ ποὺ θέλουμε νὰ φτιάξουμε, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ὑπῆρχε ἢ ποὺ ὑποτίθεται ὅτι ὑπῆρχε.

4. Ἡ Οἰκονομικὴ Ἐλευθερία

Οἰκονομικὴ ἐλευθερία εἶναι τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃς ἰδιοκτησία, νὰ διαλέγῃς τὸ ἐπάγγελμά σου, νὰ τὸ ἀσκῇς ἀνεμπόδιστα, νὰ ἀναπτύσσῃς ἰδιωτικὴ οἰκονομικὴ ἐπιχειρηματικὴ δραστηριότητα. Αὐτὲς οἱ ἐλευθερίες ὑπῆρχαν στὴν προεπαναστατικὴ Ἑλλάδα. Ἐμεῖς τίς διατηροῦμε. Δὲν θίγουμε σὲ καμμιὰ περίπτωσι, οὔτε τὴν ἀτομικὴ ἰδιοκτησία, οὔτε τὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, οὔτε γενικὰ τὸ «ἀστικὸ» λεγόμενο σύστημα. Ἴσα - ἴσα τὸ ἐξυγιαίνουμε καὶ τοῦ ἐπιτρέπουμε ἔτσι νὰ ἐπιβιώσῃ.

Συμπληρώνουμε ὅμως τὴν οἰκονομικὴ ἐλευθερία διευρύνοντας τὸ περιεχόμενό της. Πιστεύουμε ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἐλευθερία πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἐργα-

σίαν, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ πρὸς δικαίαν ἀμοιβή. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ νὰ θέλουν καὶ νὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ δουλέψουν καὶ νὰ μὴ βρίσκουν δουλειά. Καὶ ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ μὴν ἀμείβωνται δικαίως. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἰδανικό μας. Ἀλλὰ γιὰ νὰ φθάσουμε ἐκεῖ, χρειάζεται νὰ ἀναπτύξουμε τὴν οἰκονομία μας. Χρειάζεται νὰ σπάσουμε τὸ φράγμα τῆς πενίας. Χρειάζεται νὰ φθάσουμε σ' ἕνα ὑψηλὸ ἐπίπεδο οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Προχωροῦμε ἤδη γοργὰ πρὸς αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο καὶ πιστεύουμε ὅτι θὰ τὸ φθάσουμε πολὺ πιὸ γρήγορα ἀπ' ὅσο ὑπελόγιζε ὁ οἱοσδήποτε.

5. Ἡ Κοινωνικὴ Ἐλευθερία

Κοινωνικὴ ἐλευθερία εἶναι ἡ ἔλλειψις φραγμῶν στὴν ἄνοδο τοῦ ἀτόμου. Νὰ μὴ ὑπάρχουν κλειστὲς τάξεις («κάστες») προνομιούχων. Νὰ μπορῇ ὁ καθένας ἀνάλογα μὲ τὴν τύχη του, μὲ τὶς ἱκανότητές καὶ μὲ τὶς δυνατότητές του, νὰ κινηθῇ στὰ σκαλιὰ τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας. Ὑπῆρχε προεπαναστατικῶς αὐτὴ ἡ δυνατότης; Ὑπῆρχε, ἀλλὰ μόνον μέχρις ἑνὸς σημείου. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ ἔλεγε: *«Ὅλοι εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ Νόμου. Καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ φτωχὸς μποροῦν νὰ κοιμηθοῦν κάτω ἀπὸ τὰ γεφύρια τοῦ Σηκουάνα. Μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι ὁ πλούσιος δὲν θὰ ἀσκήσῃ ποτέ του αὐτὸ τὸ δικαίωμα γιατὶ ἔχει τὸ σπίτι του»*. Λοιπὸν ἐμεῖς, θέλουμε νὰ φθάσουμε στὸ σημεῖο οὔτε ὁ φτωχὸς νὰ ἀναγκάζεται νὰ ἀσκῇ τέτοιους εἴδους «δικαιώματα». Δηλαδή, θέλουμε ἡ κοινωνικὴ ἐλευθερία νὰ γίνῃ πραγματική, νὰ οὐσιαστικοποιηθῇ. Καί τοῦτο θὰ συντελεσθῇ ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχῃ σ' αὐτὴ τὴν χώρα ὂν ἀνθρώπινο ποὺ νὰ μὴ ἔχῃ ἐξασφαλισμένο τὸ ἐλάχιστο ὅριο ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως.

Πρέπει δηλαδὴ ὁ κάθε ἄνθρωπος νὰ ἔχῃ ἐκεῖνα ποὺ γιὰ τὴν ἐποχή μας θεωροῦνται στοιχειώδη γιὰ τὴν ὕπαρξί του. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ποὺ νὰ θέλῃ γιατρὸ καὶ νὰ μὴ τὸν ἔχῃ, νὰ θέλῃ φάρμακο καὶ νὰ μὴ τὸ ἔχῃ, νὰ εἶναι ἄστεγος, νὰ μὴ μπορῇ νὰ σπουδάσῃ κ.λ.π. Ὁλοκληρώνουμε λοιπὸν καὶ διευρύνουμε τὴν Κοινωνικὴ Δημοκρατία. Καὶ δημιουργοῦμε ἔτσι τὴν πιὸ ἁρμονική, τὴν πιὸ ἰσορροπημένη, τὴν χωρὶς ὀξεῖες ἀνταγωνιστικὲς, διαλυτικὲς ἀντιφάσεις κοινωνία.

6. Ἡ Πνευματικὴ Ἐλευθερία

Ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία περικλείει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, τῆς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας, τῆς συνειδήσεως, τῆς σκέψεως. Ὑπῆρχε προεπαναστατικὰ αὐτὴ ἡ ἐλευθερία; Ὑπῆρχε, ἀλλὰ πόσοι ἦταν ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦσαν νὰ τὴν χαροῦν; Ἦσαν ὅσοι ἀποτελοῦσαν τοὺς κλειστοὺς κύκλους τὶς λέσχες τῶν «λόρδων» τοῦ πνεύ-

ματος. Διότι, ὅταν ἡ Παιδεία ὤρθωνε ἀνυπέρβλητους φραγμοὺς στὴν νεολαία, ὅταν ὁ μέσος Ἕλληνας δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι πράγματι ἐνήμερος καὶ μορφωμένος ὅσο ἀπαιτεῖ ὁ καιρός μας, ποιός ἀπελάμβανε τὴν πνευματικὴν ἐλευθερία;

Ἐμεῖς θέλουμε λοιπὸν νὰ οὐσιαστικοποιήσουμε καὶ αὐτὴν τὴν ἐλευθερία. Γι' αὐτὸ παλεύουμε ὥστε νὰ παράσχουμε τὴν δυνατότητα στὸν κάθε Ἕλληνα νὰ φθάσῃ στὸ ὑψηλότερο μορφωτικὸ ἐπίπεδο, ποὺ τοῦ ἐπιτρέπουν οἱ πνευματικές του ἱκανότητες.

7. Ἡ Πολιτικὴ Ἐλευθερία

Καὶ τέλος ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία. Αὐτὴ ὑπῆρχε στὰ χαρτιά. Κατὰ διαστήματα μᾶς καλοῦσαν στὶς κάλπες νὰ ἐκλέξουμε ποιός θέλουμε νὰ μᾶς κυβερνήσῃ. Ἀλλὰ ποιός εἶχε ἐκλέξει αὐτοὺς ποὺ θὰ ἐκλέγαμε; Μηχανισμοὶ μυστικοί, ἀόρατοι σὲ μᾶς, τοὺς κοινοὺς πολίτες, ὁδηγοῦσαν μπροστά μας δυὸ-τρία ὀνόματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑποτίθεται ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκλέξουμε. Μᾶς τὰ ἔφερναν οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις ποὺ παράγουν τὴν κοινὴ γνώμη.

Ἐὰν ἕνα βράδυ συνήρχοντο οἱ ἰδιοκτῆτες τῶν τριῶν μεγάλων δημοσιογραφικῶν συγκροτημάτων τῆς χώρας, αὐτοὶ ποὺ ἤλεγχαν τὸ 80 ο/ο τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ καὶ μαζί τους καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες τοῦ πλούτου (ὁ οἱοσδήποτε) καὶ αὐτοὶ οἱ 4 ἄνθρωποι ἀπεφάσιζαν νὰ πάρουν κάποιον ἄγνωστο καὶ νὰ τὸν ἐπιβάλουν σὰν πρωθυπουργὸ τῆς Ἑλλάδος, ἀμφιβάλλετε ὅτι θὰ τὸ κατώρθωναν; Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡμέρα θὰ ἄρχιζε τὸ χρῆμα νὰ ρέῃ γιὰ τὴν ὑποστήριξι αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἐφημερίδες θὰ τὸν παρουσίαζαν σὰν τὸν Μεσσία ποὺ θὰ ἔσωνε τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ὅταν ὡρίμαζαν τὰ πράγματα, ὁ «κυρίαρχος» λαὸς θὰ ἐκαλεῖτο νὰ τὸν ψηφίσῃ «ἐλεύθερα». Καὶ οἱ πολλοὶ θὰ ἐνόμιζαν ὅτι πράγματι ἐκεῖνοι τὸν ἐξέλεξαν. Ἀλλὰ βεβαίως ὑπῆρχαν καὶ οἱ λίγοι ποὺ ἤξεραν. Ἦσαν αὐτοὶ ποὺ τὸν ἐπέβαλαν καὶ ἐσάρκαζαν. Καὶ ἦσαν καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἔνοιωθαν τὸ βασανιστήριο τῆς ἀληθείας ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφρασθῇ. Καὶ νομίζουν μερικοὶ ὅτι εἴχαμε ἔτσι πολιτικὴν ἐλευθερία.

Ἐμεῖς, θέλουμε νὰ οὐσιαστικοποιήσουμε τὴν πολιτικὴ ἐλευθερία, Θέλουμε νὰ ὑπάρξῃ πραγματικὴ Δημοκρατία. Γι' αὐτὸ παίρνουμε μία σειρὰ μέτρων, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ἀληθινὸς «Δῆμος», σύνολο ἐλευθέρων πολιτῶν, πράγματι «κυριάρχων». Ὁ Νόμος προβλέπει λ.χ. ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχουν πλέον προσωποπαγῆ κόμματα. Δὲν θὰ ὑπάρχουν φέουδα πολιτικά. Δὲν θὰ ὑπάρχουν «τζάκια». Δὲν θὰ ὑπάρχῃ ὁ κομματάρχης. Καὶ δὲν θὰ ὑπάρχῃ καὶ τὸ κοπάδι τῶν ψηφοφόρων ποὺ τὸ πηγαίνει ἐκεῖ ποὺ θέλει αὐτός, Ἐμεῖς θέλουμε νὰ δημιουργηθοῦν κόμματα ἀρχῶν. Καὶ θὰ δημιουργηθοῦν. Θὰ εἶναι κόμματα μὲ

ἐσωτερικὴ δημοκρατικὴ λειτουργία. Θὰ ὑπάρχουν τὰ στελέχη ποὺ θὰ ἀναδεικνύονται δημοκρατικῶς. Καὶ ἔτσι θὰ δημιουργοῦνται οἱ πολιτικοὶ ἡγέτες, ὄχι μὲ ἕνα χρῖσμα ποὺ τοὺς ἐδίδετο ἄνωθεν μυστηριωδῶς.

Ἀκόμη, θέλουμε νὰ δημιουργηθῇ ἕνας Τύπος ὑπεύθυνος, ἐλεύθερος ἀλλὰ ὄχι ἀσύδοτος καὶ ὄχι ὄργανο μερικῶν ἀτόμων ποὺ μὲ αὐτὸν ἐπιβάλλουν τὴν θέλησί τους ἐκ τοῦ ἀφανοῦς στοὺς πολλούς.

Θέλουμε τέλος, νὰ δημιουργήσουμε τὸν ἐνήμερο Πολίτη.

8. Ἀνέλιξις τῆς Δημοκρατίας

Ὅλα αὐτὰ θὰ μᾶς ὁδηγήσουν σὲ μίαν οὐσιαστικοποίησι τῆς Δημοκρατίας. Καὶ ταυτόχρονα, θὰ ἐπιφέρουν τὴν μετεξέλιξί της. Θὰ τὴν μετασχηματίσουν σύμφωνα μὲ τὰ σύγχρονα κριτήρια καὶ θὰ τὴν μεταμορφώσουν ἀπὸ παλαιά, σὲ Νέα Δημοκρατία. Θὰ τὴν ἀνεβάσουν σ' ἕνα καινούργιο ἀνώνερο στάδιο.

ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΕΠΙΛΟΓΟ

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΡΙΣΙΣ

1. Ἡ Καθολικὴ Κρίσις

Ἡ ἐποχή μας εἶναι ἐποχὴ καθολικῆς κρίσεως. Αὐτὴ μὲ διαφορετικὲς μορφὲς καὶ ἐκδηλώσεις ἀγκαλιάζει πάντως μὲ τὸν ἕνα ἢ μὲ τὸν ἄλλο τρόπο καὶ τοὺς τρεῖς κόσμους, Δυτικό, Ἀνατολικὸ καὶ Τρίτο.

α) Ἡ κρίσις τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας.

Ὁ παλαιὸς κλασικὸς καπιταλισμός, ἀφοῦ ἔδωσε ὅσα εἶχε νὰ δώσῃ, μπῆκε ὁριστικὰ σὲ περίοδο παρακμῆς μὲ τοὺς δύο παγκοσμίους πολέμους καὶ μὲ τὸ οἰκονομικὸ κρὰχ τοῦ 1929.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ ἡ Δυτικὴ κοινωνία ἀναζήτησε κάτι καινούργιο. Τὰ πρῶτα σημάδια τοῦ καινούργιου ἐμφανίσθησαν στὸν Μεσοπόλεμο μὲ τὸ «Νιοὺ Ντὴλ» τοῦ Προέδρου Ρούζβελτ καὶ ἄλλες ἀνάλογες προσπάθειες. Αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἀνανεώσεως ὡλοκληρώθηκε μεταπολεμικὰ καὶ ὡδήγησε στὴν σύγχρονη δυτικὴ καταναλωτικὴ κοινωνία.

Ἡ δεκαετία 1950-60 ἦταν ἡ δεκαετία τῆς σιωπηλῆς γενεᾶς, ποὺ ἐργάσθηκε συστηματικά, γιὰ νὰ φθάσουμε στὴν σημερινὴ κοινωνία τῆς γενικῆς εὐημερίας. Ἀλλὰ μὲ τὴν σειρά της καὶ ἡ καταναλωτικὴ κοινωνία ἔφθασε σὲ ἕνα «ἀδιέξοδο».

Γι' αὐτό, στὶς οἰκονομικοτεχνικὰ καὶ βιοτικὰ ἀνεπτυγμένες χῶρες, ἡ γενεὰ τοῦ 60-70 εἶναι ἡ γενεὰ τῆς κραυγαλέας ἀπελπισίας καὶ τῆς ἀμφισβητήσεως.

Ἀπεδείχθη ἔτσι. ὅτι μόνη της, ἡ οἰκονομικὴ ἐξέλιξις δὲν λύει τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα. Ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ τεχνικὴ πρόοδος, γιὰ νὰ εἶναι πραγματικὴ πρόοδος, πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ἠθικὸ καὶ ἀνθρωπιστικὸ νόημα. Διαφορετικὰ ὁδηγεῖ στὴν ἀπόγνωσι. Ἡ κοινωνία τῆς Δύσεως βρίσκεται καὶ πάλι μπροστὰ σὲ ἕνα σταυροδρόμι.

Πρέπει νὰ χαράξῃ καινούργιους δρόμους, νὰ βρῇ καινούργιες λύσεις στὰ καινούργια προβλήματα ποὺ ὡρθώθηκαν μπροστά της.

β) Ἡ κρίσις τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ἡ κρίσις τοῦ προπολεμικοῦ καπιταλισμοῦ γέννησε καὶ τὸ κομμουνιστικὸ πείραμα. Τὸ πείραμα αὐτὸ ἀπέτυχε γρήγορα καὶ ὁλοκληρωτικά.

Τὸ κομμουνιστικὸ ἐγχείρημα γιὰ τὴν δημιουργία μιᾶς κοινωνίας χωρὶς ἀντιφάσεις ἀπεδείχθη μία ἀντιδραστικὴ οὐτοπία. Ἡ ἀπόπειρα γιὰ τὴν δημιουργία μιᾶς κοινωνίας, ὅπου ὅλα θὰ πορεύωνται «συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον», κατέληξε στὸ τεῖχος τοῦ Βερολίνου, ποὺ ὑψώνεται στὴν καρδιὰ τῆς Εὐρώπης σὰν σύμβολο τῆς ἀποτυχίας τοῦ κομμουνισμοῦ. Σήμερα πιὰ εἶναι γιὰ ὅλους φανερὸ ὅτι ὁ κομμουνισμὸς δὲν ἀποτελεῖ πρόοδο, ἀλλὰ ἀντίδρασι. Δὲν ἀποτελεῖ Ἐπανάστασι, ἀλλὰ ἀντεπανάστασι. Δὲν ἀποτελεῖ τὴν λύσι γιὰ τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα. Ἀντίθετα τὰ περιπλέκει καὶ τὰ ὀξύνει.

γ) Ἡ κρίσις τοῦ Τρίτου Κόσμου.

Ὁ Τρίτος Κόσμος δὲν μπόρεσε καὶ αὐτός, μέχρι τώρα, νὰ χαράξῃ ἕνα θετικὸ δρόμο, μὲ τὸν ὁποῖο νὰ λυθοῦν τὰ σύγχρονα προβλήματα. Δὲν μπόρεσε νὰ καλύψῃ τὴν διαφορὰ ποὺ τὸν χωρίζει μὲ τὶς προηγμένες κοινωνίες, ἡ ὁποία δυστυχῶς ὁλοένα καὶ μεγαλώνει. Παλεύει καὶ αὐτὸς μέσα στὶς ἀντιθέσεις καὶ ἀντιφάσεις του, ἐνῷ ταὐτόχρονα ἔχει καταστῆ πεδίο συγκρούσεως μεταξὺ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς. Ἔτσι, στὴν ἐποχή μας, ἡ Κρίσις, χαρακτηρίζει μὲ διαφορετικοὺς βέβαια τρόπους, ὅλα τὰ κοινωνικοπολιτικὰ συστήματα καὶ ἔχει προσλάβει ὑδρογειοσφαιρικὲς διαστάσεις. Ἡ ἀνθρωπότης χρειάζεται κάτι τὸ καινούργιο. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἡ Ἱστορία μοιάζει νὰ ἔχῃ φθάσει σὲ ἀδιέξοδο. Ἀλλά, ὅπως πάντα, ἔτσι καὶ τώρα ἡ Ζωὴ θὰ συνεχίσῃ τὸν δρόμο της. Γι' αὐτό, ὁ καινούργιος δρόμος δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ βρεθῆ.

Ποῦ θὰ βρεθῆ ; Ἀπὸ ποιούς ; Πότε καὶ πῶς ; Νὰ τὰ ἐρωτήματα ποὺ βασανίζουν τὴν σύγχρονη γενεά.

2. Ἡ Λύσις

α) Τὸ κέντρον τοῦ Κόσμου.

Ἂν χαράξουμε ἕνα σταυρὸ ἐπάνω στὸν χάρτη τῆς Γῆς, θὰ δοῦμε ὅτι στὸν Βορρᾶ ἔχουμε τὴν ζώνη τῆς ὑπερευημερίας, ἢ τῆς σχετικῆς εὐημερίας, ἐνῷ στὸν Νότο τὴν ζώνη τῆς ἀπόλυτης ἢ τῆς σχετικῆς πενίας.

Ἀνάμεσα στὶς δύο ζῶνες, στὴν διαχωριστικὴ γραμμή, πέφτει ἡ Μεσόγειος μὲ τὶς χῶρες ποὺ τὴν περιβάλλουν.

Ὁ σταυρὸς μᾶς δείχνει ἐπίσης, ὅτι Δυτικὰ ἔχουμε τὶς χῶρες ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν Τεχνική, μὲ τὴν Οἰκονομία, μὲ τὴν Παραγωγή. Εἶναι οἱ κοινωνίες τοῦ Ὀρθολογισμοῦ, τῆς Καταναλώσεως καὶ τῶν πρακτικῶν ἀνθρώπων.

Ἀνατολικά, ἔχουμε τὸν χῶρο τῆς Μεταφυσικῆς καὶ τῶν Θρησκειῶν, τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐσωτερικῆς ἐνατενίσεως.

Ἡ διαχωριστικὴ γραμμὴ πέφτει καὶ πάλι κάπου στὴν Μεσόγειο καὶ εἰδικώτερα κάπου στὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο. Ἐκεῖ εἶναι τὸ κέντρο τοῦ σταυροῦ ὅπου συναντῶνται ἡ Εὐημερία μὲ τὴν Πενία, ἡ Μεταφυσικὴ μὲ τὴν Τεχνική, οἱ ἠθικοθρησκευτικὲς συλλήψεις μὲ τὶς σύγχρονες παραγωγικὲς διαδικασίες.

Ἀπ' αὐτὴν τὴν περιοχὴ ξεπήδησαν ὅλοι σχεδὸν οἱ Πολιτισμοί. Ἀπ' αὐτὴν ξεπήδησαν οἱ περισσότερες μεγάλες θρησκεῖες. Σ' αὐτὴν διαμορφώθηκαν ὅλες οἱ μεγάλες κατηγορίες τοῦ πνεύματος. Καὶ ἐκεῖ ἐφευρέθηκαν ὅλα τὰ πολιτικὰ συστήματα. Σ' αὐτὸν τὸν γόνιμο χῶρο, ὅπου ἐγράφη κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἡ Ἱστορία τοῦ Κόσμου, εἶναι εὐκολώτερο νὰ βρεθῇ καὶ ἡ Λύσις ποὺ τόσον ἐναγώνια ἀναζητεῖ ἡ ἐποχή μας.

β) Προϋποθέσεις τῆς Λύσεως.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ μερικὰ ἄλλα δεδομένα ποὺ προσδιορίζουν ἀπὸ ποῦ μπορεῖ νὰ προέλθῃ ἡ Λύσις. Γιὰ νὰ βρεθῇ ὁ καινούργιος δρόμος, χρειάζεται μιὰ προσπάθεια τολμηρή, ἐπαναστατική, καινούργια, σύγχρονη.

Ἡ προσπάθεια αὐτὴ εἶναι τρομερὰ δύσκολο νὰ διεξαχθῇ σὲ μεγάλη χώρα.

Μία Ὑπερδύναμις δὲν μπορεῖ νὰ διακινδυνεύσῃ μὲ πειραματισμοὺς μέσα στὶς σημερινὲς ἐξαιρετικὰ περίπλοκες διεθνεῖς συνθῆκες. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ ἀποτολμηθῇ σὲ κάποια χώρα μικρὴ ἢ σχετικὰ μικρή.

Ἀκόμη, ἡ προσπάθεια εἶναι δύσκολο νὰ γίνῃ μὲ ἐπιτυχία σὲ χῶρες μὲ ἰσχυρὸ Κατεστημένο, γιατὶ αὐτὸ ἀντιδρᾶ καὶ ἐμποδίζει τὶς ἀπόπειρες ἀνανεώσεως.

Θὰ πρέπῃ, τέλος, τὴν Λύσι νὰ δοκιμάσῃ νὰ τὴν δώσῃ ἕνας λαὸς μὲ μεγάλη Ἱστορικὴ Παράδοσι καὶ ἐμπειρία ὥστε νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα νὰ προχωρῇ στὸ μέλλον χωρὶς παρεκτροπὲς καὶ μεγάλους κινδύνους.

Καταλήγουμε, λοιπόν, ὅτι ἡ ἀναζήτησις τοῦ καινούργιου δρόμου γιὰ τὴν Ἀνθρωπότητα πρέπει νὰ γίνῃ κάπου στὸ κέντρο τοῦ σταυροῦ, δηλαδὴ κάπου στὴν Μεσόγειο, σὲ μιὰ χώρα μικρή, χωρὶς ἰσχυρὸ Κατεστημένο, ἀλλὰ μὲ μεγάλη Ἱστορικὴ Παράδοσι καὶ ἐμπειρία.

Ποιὰ χώρα ἔχει αὐτὰ τὰ γνωρίσματα ;

Ἡ Ἑλλάς ! Αὐτὴ συγκεντρώνει περισσότερο ἀπὸ ἄλλη, ὅλες τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάληψι τῆς μεγάλης προσπαθείας.

3. Ἡ Ἑλληνικὴ Λύσις

Ἡ χώρα μας βρίσκεται στὸ κέντρον τοῦ σταυροῦ τῆς γῆς. Ἔχει μακρότατη Ἱστορικὴ Παράδοσι. Εἶναι πλούσια σὲ ἱστορικὴ πεῖρα, ἀπὸ

τὴν ὁποία ἔχει ἀντλήσει πολλὰ διδάγματα. Ἔχει ἀντοχὴ ἀπέραντη καὶ ἀπεριόριστην ἱκανότητα αὐτοανανεώσεως.

Ἡ χώρα μας εἶναι μικρή. Δὲν ἔχει ἰσχυρὸ κατεστημένο, ποὺ νὰ μπορῇ νὰ ἀντιδράσῃ θανάσιμα στὴν προσπάθεια ἀνανεώσεως.

Στὴν Δύσι, ἡ φεουδαρχία εἶχε μία νόμιμη ὑπόστασι. Ἀκολούθησε ἡ πεφωτισμένη δεσποτεία καὶ μετὰ ἦλθε ἡ σύγχρονη δημοκρατικὴ κοινωνία.

Στὴν Ἑλλάδα, γιὰ λόγους ἱστορικοὺς - συγκεκριμένα λόγῳ τῶν τετρακοσίων ἐτῶν τῆς Ὀθωμανικῆς κατακτήσεως - δὲν ὑπῆρξε αὐτὸ τὸ προηγούμενο. Ἐδῶ, ἡ Ὀθωμανικὴ φεουδαρχία δὲν εἶχε νόμιμη μορφὴ καὶ ὑπόστασι. Καί, ἐπίσης, δὲν ὑπῆρξε ἡ ἀναγκαία περίοδος τῆς πεφωτισμένης δεσποτείας, ἀφοῦ ἡ Ὀθωμανικὴ δεσποτεία ἦταν σκοταδιστική. Ἔτσι, ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία βγῆκε στὴν σύγχρονη ἐποχὴ καὶ στὴν Δημοκρατία, χωρὶς τὶς ἀναγκαῖες καταβολές, πρᾶγμα ποὺ ἐπέδρασε ἀρνητικὰ στὴν ὅλη πορεία της, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἰσχυρὸ Κατεστημένο, πρᾶγμα ποὺ ἐπιδρᾶ εὐνοϊκὰ στὴν δυνατότητα τῆς ἐπαναστατικῆς ἀλλαγῆς.

Ἀκόμη, ὁ λαὸς τῆς χώρας μας διακρίνεται γιὰ τὴν εὐστροφία τοῦ πνεύματός του, γιὰ τὴν ἱκανότητά του νὰ ἀφομοιώνῃ, νὰ ἐνσωματώνῃ διαρκῶς νέα στοιχεῖα, χωρὶς νὰ χάνῃ τὸν χαρακτῆρα του. Ὁ Ἕλληνας μπορεῖ νὰ πλάθῃ καὶ νὰ ἀναπλάθῃ, νὰ δημιουργῇ καὶ νὰ ἐφευρίσκῃ. Γι' αὐτὸ ἡ Λύσις, μπορεῖ νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

4. Ἐπανάστασις καὶ Κατεστημένο

Ἡ κρίσις, ποὺ πλήττει τὸν κόσμο, γιὰ εἰδικοὺς λόγους, ἀναγομένους στὸ παρελθὸν καὶ ποὺ εἶναι ἄλλωστε γνωστοί, πῆρε ἰδιάζουσα ὀξύτητα στὴν χώρα μας. Ἄλλωστε, ἐδῶ, στὸ κέντρο τοῦ σταυροῦ, στὸ σταυροδρόμι τῶν ἱστορικῶν ρευμάτων, πάντα μᾶς ἔπληττταν οἱ τρικυμίες καὶ πάντα ἤμασταν οἱ πιὸ εὐαίσθητοι δέκτες τῶν νέων ἱστορικῶν ἐπιταγῶν. Ἰδιαίτερα τὸ 1965 περιήλθαμε ὄχι σὲ πολιτική, ἀλλὰ σὲ ἐθνικὴ κρίσι, ἡ ὁποία ἐπέβαλε τὴν ἀδήριτην ἀνάγκη μιᾶς ἐπαναστατικῆς λύσεως. Ἔτσι ἦλθε ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967.

Ἡ Ἐπανάστασις αὐτὴ ἔγινε γιὰ νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸ χάος, τὸν ἐμφύλιο πόλεμο καὶ τὴν ὑποδούλωσί της στὸν ἐρυθρὸ ὁλοκληρωτισμό. Ἔγινε γιὰ νὰ σταματήσῃ τὴν κατολίσθησί της πρὸς τὸν κομμουνισμὸ καὶ νὰ τὴν διατηρήσῃ στὴν οἰκογένεια τῶν ἐλευθέρων δυτικῶν ἐθνῶν, τῆς ὁποίας ὁ Ἑλληνισμὸς ἀποτελεῖ στοιχεῖο πρωταρχικὸ καὶ ἀναπόσπαστο.

Ἡ Ἐπανάστασις ὅμως, δὲν ἀρκεῖται στὴν ἀνάσχεσι τοῦ κακοῦ. Θέλει νὰ διασφαλίσῃ καὶ τὴν μὴ ἐπάνοδό του. Γι' αὐτό, προχωρεῖ στὴν γενικὴ ἐξυγίανσι τοῦ ἐθνικοῦ μας ὀργανισμοῦ. Ἐπίσης, προχωρεῖ στὴν οὐσιαστικοποίησι, στὸν ἐκσυγχρονισμό, στὴν ὁλοκλήρωσι καὶ

στὸν ἐξοπλισμὸ τοῦ δημοκρατικοῦ συστήματος, ὥστε νὰ τὸ προσαρμόση στὶς ἀνάγκες τῶν νέων καιρῶν καὶ νὰ τὸ καταστήση βιόσιμο.

Ἔτσι, μοιραῖα στὴν διαδικασία τῆς ἀνανεωτικῆς της προσπαθείας ἡ Ἐπανάστασις, ἦλθε σὲ σύγκρουσι μὲ τὸ Κατεστημένο, ποὺ ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴν φύσι ἀντιδρᾶ σὲ κάθε ἀλλαγή, σὲ κάθε μεταρρύθμισι καὶ σὲ κάθε πρόοδο.

Καὶ ὅταν λέμε Κατεστημένο, δὲν ἐννοοῦμε βέβαια τὸ καθεστὼς μὲ τὴν στενὴν ἔννοια τοῦ ὅρου. Δὲν ἐννοοῦμε τὸ οἰκονομικὸ σύστημα ἢ τὸ πολίτευμα, τὴν «καθεστηκυῖαν τάξιν». Σὰν Κατεστημένο νοοῦμε τὸ πλέγμα ὁμάδων, ἀτόμων, συμφερόντων καὶ ἀντιλήψεων ποὺ διέπεται ἀπὸ τὴν νοοτροπία τοῦ «κρατοῦντος» καὶ ἐμποδίζει κάθε ἀπόπειρα ἀλλαγῆς. Ἔχουμε λοιπὸν Κατεστημένο στὴν Δεξιά, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ στὸ Κέντρο καὶ βεβαίως καὶ στὴν Ἀριστερά. Ἔχουμε Κατεστημένο πολιτικό, ἀλλὰ καὶ πνευματικό, καλλιτεχνικό, ἐκπαιδευτικὸ κ.ο.κ. Αὐτὸ ποὺ πάντοτε κλείνει ἑρμητικὰ τήν πόρτα στὸ καινούργιο.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις στὴν ἀναγεννητική της πορεία, συγκρούσθηκε μὲ τὸ Κατεστημένο, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν παράταξι ἀπὸ τὴν ὁποία αὐτὸ προήρχετο. Καὶ κυρίως, συνεκρούσθη μὲ τὸ Πολιτικὸ Κατεστημένο. Ἦταν ἀναπόφευκτο. Γιατὶ τὸ Ἑλληνικὸ Πρόβλημα ἦταν πρωτίστως πρόβλημα πολιτικό. Δηλαδὴ πρόβλημα ἀλλαγῆς θεσμῶν, νοοτροπίας, ὀργανώσεως, ἀνθρώπων, μεθόδων καὶ ἰδεῶν στὸν πολιτικὸ χῶρο. Τὸ πολιτικὸ Κατεστημένο ἐσαρώθη. Τώρα, τὸ πεδίο εἶναι ἐλεύθερο. Καὶ ἐπάνω σ' αὐτὸ μπορεῖ πιὰ νὰ δημιουργηθῆ ἕνας καινούργιος πολιτικὸς βίος.

5. Ἡ Ἑλληνικὴ Προσπάθεια

Σκοπός μας δὲν εἶναι νὰ δημιουργήσουμε ἕνα γενικὸ πρότυπο γιὰ ὁλόκληρο τὸν Κόσμο. Δὲν ἔχουμε καμμία τέτοια φιλοδοξία. Δὲν διανοηθήκαμε ποτὲ νὰ ἐξαγάγουμε τὴν Ἐπανάστασί μας. Δική μας φιλοδοξία εἶναι νὰ λύσουμε τὸ δικό μας, τὸ Ἑλληνικὸ πρόβλημα, δημιουργῶντας μία Δημοκρατία ποὺ νὰ ἀνταποκρίνεται στὶς δικές μας παραδόσεις, ἀνάγκες, ἀντιλήψεις καὶ προοπτικές. Ἡ Ἐπανάστασις ἔγινε ἀπὸ Ἕλληνες, γιὰ τοὺς Ἕλληνες. Εἶναι Ἐπανάστασις Ἑλληνικὴ - γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ὅμως, ἡ προσπάθειά μας παρουσιάζει κάποιο ἐνδιαφέρον καὶ γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους.

Ἐμεῖς ἐπιχειροῦμε νὰ οἰκοδομήσουμε ἐδῶ μία Νέα Δημοκρατία. Μία Δημοκρατία ποὺ θὰ διατηρῆ ὅλες τὶς βασικὲς ἀρχὲς καὶ ἀξίες, ὅλα τὰ θεμέλια καὶ τὰ ἰδανικὰ τῆς ἀφηρημένης, τῆς γενικῆς, τῆς ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου Δημοκρατίας. Ἀλλὰ ταυτόχρονα, θὰ εἶναι προσαρμοσμένη στὴν ἐποχή μας. Θὰ εἶναι μία Δημοκρατία μαχητική, ὡπλισμένη, ἱκανὴ νὰ ἀμυνθῆ. Θὰ διαθέτη ἀποδοτικὸ κρατικὸ μηχανισμὸ

καὶ καινούργια Παιδεία. Θὰ στηρίζεται σὲ συμφιλιωμένες γενεές, μὲ ὑπόβαθρο τὴν ἐθνικὴ ὁμοφωνία. Θὰ συνδυάζῃ τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξι μὲ τὴν κοινωνικὴ πολιτική. Θὰ ἐκφράζῃ μία κοινωνία ἰσορροπίας καὶ ἁρμονίας. Ἡ προσπάθεια εἶναι δύσκολη. Ἀλλὰ ἴσως νὰ μὴ μποροῦσε νὰ ἀναληφθῇ ἀλλοῦ ἐκτὸς ἀπὸ τούτην ἐδῶ τὴν χώρα.

Βέβαια τὴν κάνουν Ἕλληνες γιὰ τοὺς Ἕλληνες. Ἀλλὰ ὁλόκληρος ὁ Κόσμος εἶναι θεατὴς αὐτῆς τῆς προσπαθείας. Κὰὶ ἴσως νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ αὐτήν. Συνταγὲς γενικές, ποὺ λύνουν ὅλα τὰ προβλήματα γιὰ ὅλους, δὲν ὑπάρχουν. Ἀλλὰ στοιχεῖα ὠφέλιμα μπορεῖ νὰ ἀντλήσῃ κανεὶς ἀπὸ ὁποιανδήποτε προσπάθεια.

Τὸ πρόβλημα τῆς Παιδείας, λόγου χάριν, εἶναι ἕνα πρόβλημα παγκόσμιο, ποὺ ἀπασχολεῖ ὅλες τὶς σύγχρονες κοινωνίες.

Ἐμεῖς προσπαθοῦμε νὰ ἀναδιοργανώσουμε τὴν Παιδεία μας ἐπάνω σὲ καινούργια βάθρα. Νὰ τῆς ἐξασφαλίσουμε προοπτική, συνέχεια καὶ συνέπεια, ἀλλὰ καὶ ἰσορροπία μεταξὺ τῶν ἀναγκῶν τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ τῆς ἀνθρωπιστικῆς παραδόσεως, μεταξὺ τῆς παροχῆς τεχνικῶν γνώσεων καὶ τῆς καλλιεργείας τοῦ χαρακτῆρος.

Δὲν ἔχει νὰ ὠφεληθῇ καὶ ὁ ὑπόλοιπος κόσμος ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τῆς δικῆς μας προσπαθείας ;

Προσπαθοῦμε ἐπίσης, νὰ δημιουργήσουμε ἕνα καινούργιο Τύπο. Ἕνα Τύπο, ἐλεύθερο, ἀλλὰ καὶ ὑπεύθυνο. Τὸ πρόβλημα εἶναι παγκόσμιο. Παντοῦ τὸ θέμα τοῦ Τύπου ἀπασχολεῖ κυβερνήσεις, κοινό, ἐπιστήμονες.

Νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Τύπου σὲ χῶρες μεγάλες μὲ πανίσχυρα δημοσιογραφικὰ συγκροτήματα εἶναι δύσκολο. Σ' ἐμᾶς εἶναι σχετικὰ εὐκολώτερο. Ἀλλὰ ἂν πετύχουμε, ἴσως νὰ βροῦν κάτι καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ἀντλήσουν ἀπὸ τὴν δική μας τὴν πεῖρα.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα γίνεται μία πραγματικὴ Ἐπανάστασις ἐναντίον τοῦ Κατεστημένου. Μία Ἐπανάστασις ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἀνοίξῃ καινούργιους δρόμους. Εἶναι μία συνειδητή, προγραμματισμένη προσπάθεια νὰ ἐπιλυθῇ τὸ Ἑλληνικὸ Πρόβλημα σὲ ὅλες του τὶς μορφὲς καὶ τὶς ἐκφάνσεις· σὰν πρόβλημα Τύπου, πολιτικῆς ζωῆς, συνεργασίας γενεῶν καὶ Παιδείας, σὰν πρόβλημα κοινωνικό, οἰκονομικὸ κ.ο.κ. Καὶ νὰ ἐπιλυθῇ μὲ προοπτική. Λοιπὸν κάτι πᾶμε νὰ κάνουμε, κάτι προσπαθοῦμε νὰ κάνουμε σ' αὐτὴν τὴν χώρα. Κάτι ποὺ μένει ἀπόλυτα μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Ἑλληνογεννημένου δυτικοῦ τρόπου ζωῆς, ἀλλὰ τὸν ἀναπροσαρμόζει καὶ τὸν ἀνανεώνει. Αὐτὸ εἶναι τὸ βαθύτερο νόημα τῆς Προσπαθείας μας.

6. Στὴν πρωτοπορία τοῦ Κόσμου

Πιστεύουμε ὅτι θὰ πετύχουμε. Ἴσως νὰ ὑπάρχουν ἄλλοι ποὺ νὰ μὴν πιστεύουν στὴν ἐπιτυχία μας. Αὐτὸ εἶναι θέμα ἐκτιμήσεως τῶν

δυνατοτήτων, ἢ νοοτροπίας (ἄλλοι εἶναι ἐκ φύσεως αἰσιόδοξοι, καὶ ἄλλοι ἀπαισιόδοξοι). Κανεὶς ὅμως δὲν δικαιοῦται νὰ παραγνωρίσῃ τὴν ἀναγκαιότητα, τὴν καλὴ πίστι καὶ τὴν σημασία τοῦ ἐγχειρήματος καὶ νὰ τὸ καταδικάσῃ ἐκ τῶν προτέρων.

Ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἔχουν ἀποστεωθῆ ἀπὸ τὰ κατεστημένα συμφέροντά τους, ἐκεῖνοι ποὺ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τοὺς σκοποὺς νοιώθουν τοὺς παλμοὺς τῆς ἀγωνίας τῆς ἐποχῆς μας, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ παρακολουθήσουν, ἄν ὄχι μὲ συμπάθεια, τοὐλάχιστον μὲ ἐνδιαφέρον τὴν Μεγάλη Ἑλληνικὴ Προσπάθεια. Γιατὶ ἄν αὐτὴ πετύχῃ, θὰ ἀνοίξουν καινούργιοι δρόμοι γιὰ ὅλους. Καὶ τότε ἐμεῖς, οἱ Ἕλληνες γιὰ μιὰν ἀκόμη φορά, θὰ γίνουμε καὶ πάλι ἡ πρωτοπορία τοῦ Κόσμου.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελὶς

ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΕΠΙΛΟΓΟ

Ἐμεῖς καὶ ἡ παγκόσμια κρίσις